

Gymnasieskolen

Medlemsblad for Gymnasieskolernes Lærerforening

SOCIALT TAXAMETER PÅ VEJ

Hvem skal med,
og hvem skal betale?

Samfundsfag

Til
A-niveau

NY
UDGAVE

Demokrati, magt og politik i Danmark – 2. udgave

Af Peter Munk Christiansen og Asbjørn Sonne Nørgaard

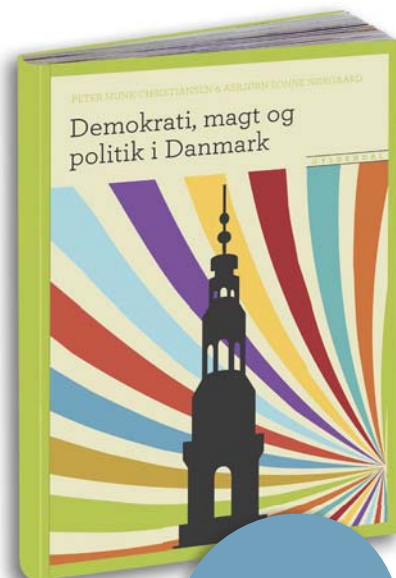
Demokrati, magt og politik i Danmark udkommer nu i en ny, opdateret udgave med bl.a. nye temaer om moral, psykologi og ideologi, regionernes fremtid og danskernes holdninger til indvandrere.

Bogen indeholder en række nye eksempler og cases om fx pirater i internationalt farvand, spindoktorer, kommunaliseringen af arbejdsformidlingen og efterlønsreformen i 2011. Og så er metodeafsnittet udvidet med et afsnit om chi i anden-test.

Demokrati, magt og politik i Danmark - 2. udgave giver en grundig indføring i det politiske system og de basale teorier og dækker politik-kernestoffet i samfundsfag på A-niveau.

“ ... En vægtig og anvendelig bog... ”

Om *Demokrati, magt og politik i Danmark 1. udgave*
Anmeldelse i *Samfundsfagsnyt*

Kr. 189,-
ex moms

GYLDENDAL
- veje til viden

gyldendal-uddannelse.dk • tlf. 33 75 55 60

4 LEDER

5 NYHED
Socialt taxameter kan koste gymnasier penge

6 NYHED
Bedre grammatik er en del af brobygningen

8 NYT FRA GYMNASIESKOLEN.DK

10 **TEMA:**
SOCIALT TAXAMETER

- » En elev er ikke bare en elev
- » Vi har også brug for vores ressourcer
- » Vi ønsker større lighed

18 GL MENER

20 5 SKARPE

22 UD AF MUSIKKEN - IND PÅ GREVE GYMNASIUM

26 GYMNASIELIV

29 MED LÆRERNE PÅ OK 13-ARBEJDE

32 KLÆDT PÅ TIL AT GÅ I GYMNASIET

36 ET EVIGT FORSVAR FOR DE FORKERTE
Interview med John Irving

40 HÅRDE TIDER FOR GRÆSKE GYMNASIER

44 SKEMAFRI

DE FASTE SIDER
46 KRONIK
51 DISKUSSION
56 GL-E KURSUSNYT
60 ANMELDELSER
66 MINDEORD
71 STILLINGER

Kvalitet koster – både penge og manpower!

Idette nummer af Gymnasieskolen kan du blandt andet læse et tema om det sociale taxameter. Vi ved ikke endnu, hvordan det bliver skruet sammen.

Men vi ved, at der løbende er kommet flere elever og kursister i de danske gymnasiale uddannelser. Frekvensen stiger fortsat, og det er også meningen – Danmarks råstof i fremtiden er jo vores hjerner!

Den stigende frekvens har betydet, at der de senere år er kommet en bredere gruppe elever, med vidt forskellige forudsætninger, i gymnasiet. Det vil sige, at lærerarbejdet på visse punkter er blevet mere udfordrende, og at de enkelte skoler har fået flere ting at forholde sig til.

Der gøres et kæmpe stykke arbejde; engagerede lærere og ledere knokler løs for både at give de stærke elever udfordringer og hjælpe de svage – ofte med at bryde den sociale arv.

Det er et arbejde, der koster ressourcer.

Den danske gymnasieskole er kendt for at indeholde kvalitet, og hvis de kommende års mange studenter – det politiske mål siger jo, at 95 procent af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse, hvoraf mange vil være gymnasiale – skal leve op til kvalitetskravet, må politikerne på Christiansborg erkende, at det koster. Ikke alene koster det penge, det er klart, men det koster kræfter på skolerne. Derfor gælder det om at skabe nogle arbejdsforhold for lærerne, der kan være med til at sikre eleverne de rammer, der kræves for, at de kan lære ordentligt. Og dermed blive dygtige studerende, der kan skabe kvalitet og være med til at opretholde vores velfærdssamfund.

En undersøgelse af gymnasielærernes overarbejde har desuden vist, at der er alt for mange overtimer. GL iværksatte i sidste uge en kampagne mod overarbejdet. Det er selvfølgelig et sektorproblem med

flere ”skyldige” involveret – men et godt signal fra alle parter om at tage kvalitetsspørgsmålet alvorligt ville være at veksle nogle af de mange timer til faste stillinger. Forsynet alene sikrer ikke kvaliteten. Der kan sidde nok så mange guder på Olympen og filosofere, men det hjælper ikke, hvis der ikke også handles.

Læs bare et andet sted i dette blad, hvordan det står til på de græske gymnasier, der er hårdt ramt af landets sammenbrudte økonomi, og derfor befinder sig med en vis legemsdel i vandskorpen. Hvis ikke under! Selv om man måske med nogen ret kunne argumentere for, at det netop er uddannelse, der på sigt skal være med til at hjælpe grækerne ud af den situation, de befinder sig i.

God læsning!

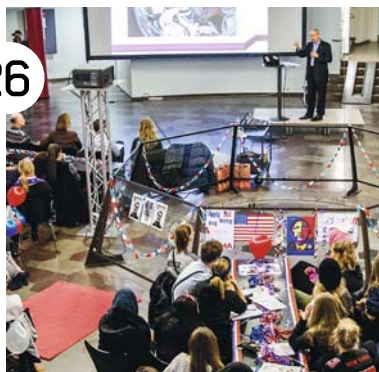
Morten Jest, chefredaktør

22

Ind i musikkens verden

26

Gymnasieelever til præsidentvalg

36

”Vi har vel alle haft begær rettet mod forkerte personer”

Socialt taxameter kan koste gymnasier penge

Regeringen vil indføre et socialt taxameter, som fordeler penge til ungdomsuddannelserne efter elevernes baggrund. Det kan betyde, at der skal overføres penge fra gymnasierne til erhvervsuddannelserne.

Gymnasierne mister penge. Til gengæld får erhvervsuddannelserne flere penge til at uddanne tømrere, mekanikere og gartnere.

Det kan blive konsekvensen af et socialt taxameter, som regeringen vil indføre fra 2014.

Et socialt taxameter handler om at omfordele penge mellem skolerne. Tanken er, at gymnasier med stort frafald og mange elever fra uddannelsesfremmede hjem skal have mere i taxametertilskud end gymnasier, hvor de fleste elever styrer sikkert mod studenterhuen. Målet er, at 95 procent af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse.

Omfordelingen af penge går dog nødvendigvis ikke kun fra gymnasium A til gymnasium B, men muligvis også fra gymnasierne samlet set og til erhvervsuddannelserne.

En analyse, som Epinion lavede for LO sidste år, peger på, at der er "basis for en omfordeling" mellem de gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelserne. Eller med andre ord, at der kan være en fordel i at føre penge fra gymnasierne til erhvervsuddannelserne. Analysen peger på, at der på erhvervsuddannelserne er flere elever, som er i risiko for at falde fra uddannelsen, og at øgede tilskud måske kan bruges til at få flere unge gennem uddannelsen.

De seneste tal fra Ministeriet for Børn og Undervisning viser, at cirka hver femte elev på en gymnasial uddannelse ikke

gennemfører. På erhvervsuddannelserne falder næsten halvdelen af eleverne fra.

Ikke så langt endnu

Et udvalg i Ministeriet for Børn og Undervisning arbejder netop nu på at komme med et forslag til et nyt taxametersystem. Analysen fra Epinion bliver også studeret.

Børne- og undervisningsminister Christine Antorini (S) vil dog ikke på nuværende tidspunkt gå ind i en diskussion om, hvorvidt erhvervsuddannelserne skal have penge fra gymnasierne.

"Det har vi ikke taget stilling til. Vi er simpelthen ikke så langt," siger Christine Antorini.

Hun vil til gengæld godt slå fast, at ungdomsuddannelserne samlet set ikke vil få flere penge. Konsekvensen af et socialt taxameter er derfor klar: Nogle skal have mere, og andre mindre.

Peter Amstrup, der er formand for Danske Erhvervsskoler-Lederne, mener, at et socialt taxameter er en dårlig idé.

"Der er tale om lapperier, som efter min mening ikke vil få nogen effekt," siger Peter Amstrup.

Han efterlyser en mere omfattende taxameterreform, der er tænkt sammen med en overordnet og målrettet uddannelsespolitik.

"Hvad er det for nogle uddannelsespolitiske initiativer, der skal til, for at vi kan få vækst i Danmark? Det mangler vi et svar på. Uden det ved vi ikke, hvor det er bedst at flytte pengene hen."

Penge er ingen garanti

Peter Amstrup vil derfor ikke svare på, om det er fornuftigt at føre penge fra de gymnasiale uddannelser til erhvervsuddannelserne.

"Det afgørende er, at der er et uddannelsespolitisk mål med at gøre det, og at man har en rimelig sikkerhed for, at man kan nå det mål, man har. Min erfaring er, at penge ikke er nok i sig selv. At en sektor får tilført betydelige midler, er ingen garanti for, at man får flere elever til at gennemføre," siger han.

Også formand for Gymnasieskolernes Rektorforening Jens Boe Nielsen advarer mod at tro, at man bare kan flytte rundt på pengene og så få flere unge til at gennemføre en ungdomsuddannelse.

"Når mange unge gennemfører gymnasiet, viser det også, at det er en god investering. Man skal derfor passe på med blindt at flytte pengene ud af gymnasiet," siger Jens Boe Nielsen.

Han siger dog samtidig, at han har "fuld tillid til", at et taxameterudvalg vil lave en grundig analyse af, om det giver mening at omfordele penge mellem ungdomsuddannelserne. Og hvis gymnasierne mister penge på den baggrund, vil han ikke brokke sig.

"Vi tilpasser vores aktiviteter efter de midler, vi får til rådighed. Politikerne får den vare, de betaler for," siger han.

Læs tema om socialt taxameter på side 10-17.

Bedre grammatik er en del af brobygningen

Gymnasieelever fra Birkerød underviser folkeskoleelever i grammatik. Men først har de selv været på en intensiv grammatiktræningslejr.

Brobygning kan virke abstrakt. På Birkerød Gymnasium, HF og IB arbejder de målrettet med at gøre brobygning mere konkret.

”Vi taler meget om brobygning. Mange mener, at brobygning er det, der får flere igennem en ungdomsuddannelse. Men ét er de gode intentioner – noget andet er den konkrete virkelighed,” siger Dorrit Færk Møller, der underviser i dansk og psykologi på Birkerød Gymnasium.

Løftestangen for brobygningen er blandt andet et pilotprojekt for korrekt skriftlighed. Efter at skolens dansklærere i længere tid havde sukket over at rette de samme stave- og grammatikfejl i elevernes opgaver, blev de enige om at sætte ind der. I første omgang var projektet ikke tænkt som et led i brobygningen.

Tidlig test og indsats

Dorrit Færk Møller og hendes kollega Birgitte Holm Halkjær, der underviser i dansk og engelsk, planlagde et intensivt tredages grammatikforløb for gymnasiets 1.g-elever.

Første dag blev eleverne testet i grammatik og stavning. Derefter underviste skolens dansklærere de ni 1.g-klasser efter lærernes fællesmateriale.

”Elever synes ofte, at grammatik er kedeligt, men vi havde en høj variation med cooperative learning-øvelser og pauseboogie med flødekarameletter, fortæller Birgitte Holm Halkjær.

Elevernes skriftlige evalueringer var entydige: Ord som brugbart, lærerigt og nyttigt gik igen.

”Vi fjernede desuden al støj, som mo-

biltelefoner og computere,” fortæller Birgitte Holm Halkjær.

Efter kurset blev eleverne testet igen. 186 ud af 232 elever havde forbedret sig. 14 dygtige elever får tilbudt talentpleje, men 33 elever skal have ekstra undervisning om aftenen.

”I forvejen tester vi de nye elevers matematikkompetencer, og de svage får ekstra undervisning om aftenen. Det har vist sig at være særdeles gavnligt, så hvorfor ikke gøre det samme med de skriftlige kompetencer?” siger Dorrit Færk Møller.

En artikel i Gymnasieskolen, hvor en lærer fortalte, at det først var, da hendes elever skulle undervise andre, at de lærte grammatik, gav lærerne idéen til brobygning. De ville samarbejde med kommunens folkeskoler.

Brobygning vigtigere

Forleden tog Birkerød Gymnasium så hul på den sproglige brobygning til folkeskolerne. Efter kurset i korrekt skriftlighed kunne eleverne melde sig til at undervise i det i folkeskolen.

”Vi blev enige om, at det skulle være dem, der virkelig havde lyst, for man kommer længst med engagement,” siger Birgitte Holm Halkjær.

En tidlig, regnfuld mandag morgen troppede gymnasieelever og lærere op på Ny Holte Skole. Clara og Marie fra 1.s underviste 9.a.

”Bliver I nogensinde spurgt, om I er fra Jylland, bare fordi I forveksler sin og hans?” spørger Marie ud i 9.a. Med rolige stemmer og PowerPoint underviser Clara og Marie eleverne i possessive pronomener. Indimellem bliver der helt

stille, når de to nye lærere bruger ord, som klassen tydeligvis ikke er vant til.

”Subjekt er bare et nyt, spændende ord for det, I plejer at sætte kryds under, når I analyserer sætningen,” forklarer Clara.

”Formålet med elev til elev-undervisningen er at afmystificere gymnasiet, når folkeskoleelever møder entusiastiske gymnasieelever, der underviser i øjenhøjde,” siger Birgitte Holm Halkjær.

De to lærere mener, at når gymnasi-erne optager bredere end tidligere og skal rumme flere forskellige elever, er det blevet endnu vigtigere med samarbejde mellem folkeskolerne og gymnasi-erne.

”Men øvelsen er at finde ud af, hvad der giver mening med brobygning. Vi skal ikke være ofre for ideologiske tågedannelser, men have øjnene på den konkrete virkelighed,” påpeger Dorrit Færk Møller.

Lærerne er enige om, at det vil være godt, hvis elev til elev-undervisningen i korrekt skriftlighed bliver en fast del af brobygningen.

LÆS MERE

om Birkerød Gymnasiums projekt i netnyheden Korrekt skriftlighed frem for ny skriftlighed på www.gymnasieskolen.dk.

SYSTIME *iBog*®

Bogmessen i Frankfurt oktober 2012

schoolbookawards.org

Tak til vore forfattere!

NYHED

HAN MISTER SNART SINE DAGPENGE

Den 60-årige ledige gymnasielærer Christian Holten står til at ryge ud af dagpengesystemet efter nytår. Han har ikke opgivet at vende tilbage til gymnasiet, men har et taxakørekort i baghånden.

Christian Holten søger job som dansk- og tysklærer og har gjort det længe.

”Jeg tror, jeg har søgt 400-500 job som gymnasielærer. Tysk er smuldret lidt som fag i gymnasiet i den periode, jeg har været ledig. Samtidig har jeg måske også alderen imod mig,” siger Christian Holten, som ikke har mulighed for at gå på efterløn. På grund af dagpengereformen mister han 6. januar retten til at få dagpenge.

Læs hele Christian Holtens historie på www.gymnasieskolen.dk.

NYHED

Niels Brock får nej til eksport af uddannelser

Dansk lovgivning forhindrer Niels Brock i at sælge ungdoms- og erhvervsuddannelser til udlandet. Handelsskolen søger nu om amerikansk akkreditering.

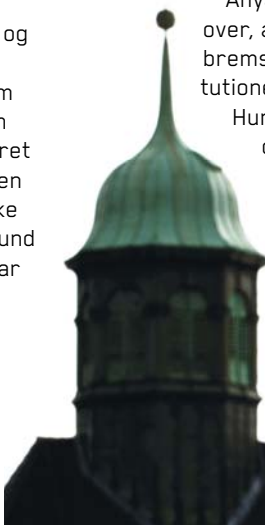
Den københavnske handelsskole har siden starten af året arbejdet på at åbne en campus med både gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelser i Ho Chi Minh City i Vietnam. Men før sommerferien fik skolen et nej til planerne fra Ministeriet for Børn og Undervisning. Der er ingen lovhjemmel til at udbyde disse uddannelser i udlandet, lød begrundelsen. De er nemlig ikke omfattet af loven om eksport af erhvervsrettede uddannelser fra 2009.

”Der mangler simpelthen en paragraf, der giver os lov til at udbyde ungdoms- og erhvervsuddannelser i udlandet og mulighed for at tilpasse en del af pensum til det pågældende land. Der er for eksempel ikke meget mening i, at studerende i Vietnam skal lære dansk erhvervsret,” siger Anya Eskildsen, direktør på Niels Brock.

Anya Eskildsen undrer sig over, at man har en lovgivning, der bremser danske uddannelsesinstitutioner i at krydse landegrænser.

Hun savner fleksibilitet og politisk opbakning. Skolen går nu uden om den danske lovgivning og søger om amerikansk akkreditering.

Læs hele nyheden på www.gymnasieskolen.dk.

BLOG

It, der virker

”It gør ikke folk dummere.”

Blogger og gymnasielærer Mette Hermann giver gode tips til it-værktøjer.

Læs hele bloggen eller flere blogs fra lærere, politikere og andre fra den gymnasiale verden.

TILMELD DIG NYHEDSBREVET

Modtager du ikke Gymnasieskolens nyhedsbrev? På www.gymnasieskolen.dk kan du tilmelde dig det ugentlige nyhedsbrev og følge med i nyheder, debat og blogindlæg om den gymnasiale verden.

FLERE NYHEDER FRA WWW.GYMNASIESKOLEN.DK

- Gymnasium har indført alkoholfrie studieture
- Lærer laver selv regneprogram
- En ud af ti stillinger bliver ikke besat
- Digital omvæltning skaber problemer i undervisningen
- Studieretninger fordeles efter karakterer
- Elever: Bedre alternativer til alkoholforbud
- Nyansættelser skaber pædagogikumkø

MEST KOMMENTERET

OK-forhandlingerne

”Læreren får ikke noget ud af at bruge sin tid med eleverne på skolen. Eleverne får noget ud af det – ja. Men hvor skal vores tid til forberedelse komme fra?”

Birthe Skov Jensen

Læs, og deltag i debatten på www.gymnasieskolen.dk.

NYHED

GYMNASIELÆRERE UNDERVISER DYGTIGE FOLKESKOLEELEVER

”E-læring revolutionerer ikke undervisningen. Lærers didaktik er stadig altafgørende for, hvordan undervisningen sætter sig,” understreger Jens Jørgen Hansen, adjunkt og ph.d. på Institut for Design og Kommunikation på Syddansk Universitet. Han har forsket i e-læring og didaktik.

E-læring kan åbne op for nye læringsveje og -rum. Men det er ikke et teknologisk fix.

”Man kan sagtens skabe god undervisning uden det digitale. Pointen er bare, at man får en ekstra mulighed for at skabe en varieret og differentieret undervisning, hvor også elevernes digitale kompetencer kan sættes i spil, fortæller Jens Jørgen Hansen.

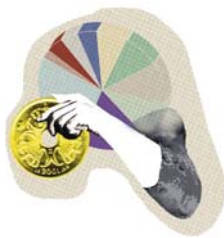
Læs mere om e-læring på www.gymnasieskolen.dk.

SKRIV OM DIN STUDIETUR – VIND ET OPHOLD I BERLIN

Gymnasieskolen udskriver en læserkonkurrence om at skrive den bedste lærerfortælling fra en studietur. I samarbejde med Happydays udloddes et hotelophold i Berlin for to personer i tre dage.

Se mere på www.gymnasieskolen.dk.

SKAL DE HER ELEVER

GIVE PENGE

**3.B PÅ VIRUM GYMNASIUM
SKOLENS SAMLEDE FRAFALD:**

7 %

En elev er ikke bare en elev

Fremover kan elevernes sociale baggrund blive afgørende for, hvor mange taxameterkroner et gymnasium modtager. Børne- og undervisningsministeren vil til næste år præsentere en model for et socialt taxameter. Spørgsmålet er, hvor mange penge der skal omfordeles mellem skolerne og hvordan.

Politikere fra venstrefløjten har talt om det i flere år. Visse gymnasierectorer har efterlyst det. Til næste år bliver det en realitet: Taxametret på landets ungdomsuddannelser skal indstilles mere socialt retfærdigt. Fremover skal en del af skolerens tilskud beregnes, ud fra hvilke elever som går på skolen. Det er dog stadig uklart,

hvilken model et socialt taxameter skal køre efter, så det rammer rigtigt og retfærdigt. Og det er også for tidligt at slå fast, hvor mange penge som vil blive omfordelt mellem skolerne.

I det nuværende taxametersystem er der ingen forskel på den tosprogede dreng fra Gellerupparken i det vestlige Aarhus og akademikerfamiliens datter fra Gen-

tofte. De to unge mennesker udløser det samme tilskud til deres skole, når de begynder på den samme type ungdomsuddannelse. Men både forskning og virkeligheden ude på skolerne peger på, at der er en forskel på de to unge og på resten af landets unge.

Den forskel har børne- og undervisningsminister Christine Antorini (S) været op-

TIL DE HER ELEVER?

3.B PÅ AVEDØRE GYMNASIUM & HF SKOLENS SAMLEDE FRAFALD:

25 %

mærksom på længe. Også da hun sad i opposition til den borgerlige regering. Nu sidder hun for bordenden af det store ungdomsuddannelsesbord. Her vil hun i 2013 dække op til forhandlinger om en ny fordeling af taxameterkroner baseret på elevernes sociale baggrund. Med andre ord: Et socialt taxameter, der skal gøre op med et system, hvor en elev er en elev og udløser det samme antal kroner. Tanken er, at ungdomsuddannelser, der har mange elever fra uddannelsesfremmede hjem, fremover skal have ekstra økonomisk støtte.

”Eleverne på ungdomsuddannelserne har vidt forskellige baggrunde. Ikke alle kan få hjælp af deres forældre. Mange gymnasier og erhvervsuddannelser er gode til at kompensere for forskellene med lektiecaféer og ekstra vejledning. Men det koster lidt ekstra, og derfor giver det me-

ning med et socialt taxameter,” siger Christine Antorini.

Embedsmænd i Ministeriet for Børn og Undervisning er gået i gang med at udarbejde et forslag til en ny taxameterstruktur. Ifølge Christine Antorini kan de politiske drøftelser begynde til foråret. Det er planen, at de nye taxametermodeller skal være en del af næste års finanslov, og at ændringerne skal træde i kraft i 2014.

Frafald skal ned

Regeringen har – akkurat som den forrige regering – en målsætning om, at 95 procent af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse. Det sociale taxameter skal ses i den sammenhæng. Nogle skoler og typer af ungdomsuddannelser har større problemer med frafald end andre. De seneste tal fra Ministeriet for Børn

og Undervisning viser, at frafaldet på de gymnasiale uddannelser er på 18 procent. På erhvervsuddannelserne er det 47 procent. Med ændringen i taxametersystemet vil Christine Antorini hjælpe skoler med mange uddannelsesfremmede elever til at opnå en højere gennemførelsesprocent.

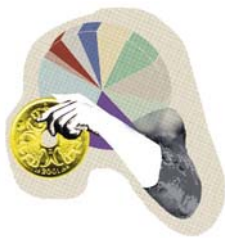
Den såkaldte profilmodel fra Ministeriet for Børn og Undervisning viser, at der er stor forskel fra kommune til kommune på, hvor mange unge der ifølge prognoserne vil gennemføre en ungdomsuddannelse i løbet af de næste 25 år.

Tanken er også, at et socialt taxameter kan være med til at udligne karakterforskellene. På landets almene gymnasier var der sidste år en forskel på tre procentpoint i karaktergennemsnittet fra bund til top. Fra 5,4 til 8,3.

Ungdomsuddannelserne vil samlet set

TEMA OM SOCIALT TAXAMETER

”Der bliver tale om en omfordeling mellem skolerne.

Christine Antorini, børne- og undervisningsminister

ikke få tilført flere penge. Tværtimod er der i finansloven fra 2012 skrevet ind, at ungdomsuddannelserne skal skære to procent af udgifterne i 2014, fire procent i 2015 og seks procent i 2016. Pengene

skal dog føres tilbage i sektoren, og det kunne være en mulighed, at de penge kom i spil i forbindelse med det sociale taxameter, bekræfter Ministeriet for Børn og Undervisning.

”Der bliver tale om en omfordeling mellem skolerne,” siger Christine Antorini.

Det kan betyde, at der bliver flyttet penge fra et gymnasium til et andet, men også imellem de forskellige typer ungdomsuddannelser – for eksempel fra gymnasier til erhvervsuddannelser.

Enlig forsørger

Christine Antorini vil ikke på nuværende tidspunkt uddybe, hvilke konkrete model-

ler ministeriet arbejder på. Tidligere har hun selv nævnt elevernes sociale baggrund som et muligt udgangspunkt, når man skal fordele pengene til skolerne.

Epinion lavede sidste år en analyse for LO af, hvorvidt et socialt taxameter virker. Her tager Epinion netop udgangspunkt i fem kriterier, som Danmarks Statistik bruger i forhold til begrebet at være uddannelsesfremmed.

De fem kriterier er:

- Børn af enlige forsørgere
- Børn med anden etnisk herkomst end dansk
- Forældrenes uddannelsesniveau er grundskole
- Forældrene er ledige eller helt uden for arbejdsstyrken
- Familiens indkomstniveau ligger i de nederste 10 procent for kommunen.

I analysen er udgangspunktet, at en elev er i risiko for at være uddannelsesfremmed, hvis eleven opfylder to eller flere af kriterierne.

”Det er oplagt at kigge på den slags kriterier. Om det skal være på præcis den

”Otte- ni gymnasier har en særlig udfordring. Det er voldsomt at lave en ny struktur for at imødekomme dem.

Jens Boe Nielsen, formand for Gymnasieskolernes Rektorforening

måde, som Danmarks Statistik har gjort det, eller med færre eller flere parametre, er noget af det, vi kigger på,” siger Christine Antorini.

Elevernes karaktergennemsnit fra folkeskolen kan for eksempel også blive inddraget i et socialt taxameter.

Regeringen overvejer samtidig at afskaffe det såkaldte færdiggørelsestaxameter. Det har flere rektorer fra gymnasier med en stor andel af uddannelsesfremmede elever efterlyst. Rektorerne mener, at færdiggørelsestaxameteret favoriserer de gymnasier, som har mange dygtige elever, mens gymnasier med stort frafald går glip af penge.

”Det var rigtigt tænkt, da vi indførte det. Men vi må konstatere, at det i praksis

ET NYT TAXAMETER

Kort efter regeringen trådte til sidste år, blev det vedtaget at lave et socialt taxameter. I regeringsgrundlaget står der, at regeringen vil lave en taxameterreform, der fordeler ressourcerne mellem ungdomsuddannelserne mere retfærdigt. Taxametersystemet skal tage højde for uddannelsesstedernes sociale og geografiske udfordringer. Det betyder med andre ord et socialt taxameter, der tager hensyn til elevernes sociale baggrund. Samtidig skal der også tages hensyn til ungdomsuddannelser, som ligger i yderområder. Her kan udfordringerne være nogle andre end på de ungdomsuddannelser, hvor mange elever er uddannelsesfremmede. I dag udløser alle elever det samme tilskud, når de går på den samme type ungdomsuddannelse. For hver elev modtager skolerne et undervisningstaxameter, fællesudgiftstaxameter og bygningstaxameter samt forskellige former for elevafhængige grundtilskud.

Samlet taxameter pr. elev pr. år uden færdiggørelsestaxameter

Færdiggørelsestaxameter udbetales, når eleven bliver færdig på skolen

	2012	
Stx	76.633 kr.	14.200 kr.
Toårigt hf	86.000 kr.	9.600 kr.
Hhx	66.000 kr.	13.500 kr.
Htx	85.667 kr.	20.900 kr.

virker socialt skævvridende,” siger Christine Antorini.

En mulighed kan være at lægge midlerne fra færdiggørelsestaxameteret ind i undervisningstaxameteret, men det ønsker ministeren ikke at kommentere på.

”Det har vi ikke taget stilling til endnu,” lyder det korte svar.

Rektorer vil have pulje

Formanden for Gymnasieskolernes Rektorforsening, Jens Boe Nielsen, mener, at nogle gymnasier har større udfordringer med uddannelsesfremmede elever end andre, og de derfor bør få et større økonomisk tilskud. Han mener dog ikke, det er nødvendigt at lave et decideret socialt taxameter.

”Vi mener, at omkring otte-ni gymnasier har en særlig udfordring. Det er voldsomt at lave en ny struktur for at imødekomme dem,” siger Jens Boe Nielsen.

Han går derimod ind for at afskaffe færdiggørelsestaxameteret og oprette en pulje, som gymnasier med særlige udfordringer kan søge penge fra.

”Det vil være mindre bureaukratisk i stedet for at lave en knopskydning på taxametersystemet,” siger han.

Men udgangspunktet er, at det skal bygges ind i den samlede taxameterstruktur, fastslår Christine Antorini.

”Det er måske ikke så overraskende, at rektorerne foreslår en pulje. De ved, at nogle vil få, og andre skal give, og så er det nemmere at nævne en tredje model,” siger hun.

Gymnasieskolernes Lærereforening er positiv over for et socialt taxameter. Som formand Gorm Leschly skriver i GL mener på side 18, skal det sociale taxameter ”tage hensyn til gymnasiers andel af såkaldt gymnasiefremmede elever, således at gymnasier med en høj andel også sikres ressourcer til opgaven og ikke – som i dag – mister ressourcer på grund af et stort frafald og dermed får et reduceret færdiggørelsestaxameter”.

DEBATTØREN: Nuværende taxameter er en ”omvendt Robin Hood”

Lars Olsen, journalist, forfatter og debattør. Har skrevet flere bøger om uligheden i det danske uddannelsessystem.

Hvordan vil du beskrive det nuværende taxametersystem?

Taxametersystemet i dag er uretfærdigt. Det er en slags ”omvendt Robin Hood”. Færdiggørelsestaxameteret betyder, at man giver flere penge til gymnasier med et

lavt frafald. Men dermed belønner man de gymnasier, der har den mest favorable elevsammensætning. Fra flere undersøgelser og analyser ved vi jo, at der er en række faktorer, som øger risikoen for frafald, for eksempel ens forældres uddannelsesniveau, om de er skilt, og om de har et arbejde.

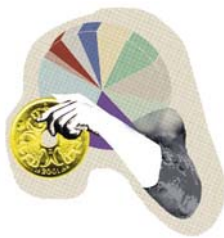
Er der behov for et socialt taxameter?

Ja, der er behov for at fordele ressourcerne anderledes, så gymnasier med mange mønsterbrydere får flere penge. Det er et skridt i den rigtige retning, hvis man fjerner færdiggørelsestaxameteret, men det er ikke nok. Der er brug for et egentlig socialt taxameter. Det vil give gymnasierne, der har en særlig opgave at løfte, bedre muligheder for at lave læsekurser, lektiecaféer og ekstra vejledning samt organisere store opgaver som studieretningsprojektet på en måde, så der er mere lærerkontakt. Man er nødt til at erkende, at nogle elever er dyrere at få igennem en ungdomsuddannelse end andre. Og hvis det skal være andet end symbolpolitik, skal regeringen virkelig være villig til at flytte nogle penge.

Vil et socialt taxameter betyde mindre frafald?

Ja, det tror jeg. I dag skaber færdiggørelsestaxameteret selvfølgelig også et incitament til at forhindre frafald. Men jeg tror, at et socialt taxameter vil mindske frafaldet, fordi det vil blive givet præcis til de skoler, der har de største problemer. Et socialt taxameter vil også have indflydelse på karakterforskellene. De vil ikke forsvinde, men blive mindre.

“Vi ønsker større lighed”

Kirsten Jensen, rektor,
Avedøre Gymnasium og HF.

3.B PÅ AVEDØRE GYMNASIUM & HF

3.b havde netop haft biologi, da fotografen kom forbi. De er 13 elever i klassen, men denne dag var to fraværende. I 1.g begyndte 29 elever i klassen, og i løbet af kort tid faldt mange fra, forklarer eleverne. Nogle skiftede skole, nogle droppede ud, nogle blev smidt ud efter for meget fravær, og en enkelt blev fotomodel i Milano.

Selv på Avedøre Gymnasium & HF er det et særsyn, at så mange elever har forladt en klasse. Men frafaldet er generelt for højt, understøtter rektor Kirsten Jensen.

På Avedøre Gymnasium & HF er frafaldet for stort, og det hænger blandt andet sammen med nogle af elevernes sociale baggrund. Rektor Kirsten Jensen bifalder derfor et socialt taxameter.

Når en elev fra Avedøre Gymnasium & HF dropper ud, har rektor Kirsten Jensen lidt færre penge på budgettet. Når mange elever falder fra – eller bliver smidt ud på grund af for meget fravær – bliver det til store beløb, gymnasiet må undvære. Penge, som kunne bruges på undervisning og for eksempel en iPad til eleverne.

Derfor ser Kirsten Jensen positivt på udsigterne til at få indført et socialt taxameter i den ene eller anden form.

”Det nuværende taxametersystem skaber en økonomisk ulighed mellem gymnasi-erne. Vi har problemer med frafald, og det betyder, at vi får færre penge, selv om vi har de samme udgifter til lærernes løn. Hvis der begynder 28 elever i en klasse, og vi mister syv elever, så mister vi cirka en halv million kroner i tilskud om året. Det svarer cirka til en årsløn for en lærer,” siger Kirsten Jensen.

Regnestykket er ikke langt fra virkeligheden på Avedøre Gymnasium & HF, hvor

klasserne i gennemsnit bliver 25 procent mindre, fra eleverne bliver budt velkommen, til de står med en studenterhue på hovedet.

Lavere karakterer

Det store frafald hænger ofte sammen med elevernes baggrund. Karaktergennemsnittet fra folkeskolen er i området lavere end landsgennemsnittet, der er længere mellem hjem med forældre med videregående uddannelser, og der er også en større andel af tosprogede elever.

VEJLEDEREN: Omfordeling er bedre end ingenting

Hanne-Grete Lund, formand for Studievejlederforeningen for gymnasieskolerne og hf. Er til daglig underviser og vejleder på Mulernes Legatskole.

Er der behov for et socialt taxameter?

Grundlæggende er det en god idé, fordi behovet for vejledning er større på gymnasier med mange gymnasiefremmede elever – heriblandt elever med anden etnisk baggrund.

Der stilles også andre krav til undervisningen, fordi eleverne skal lære at knække koden. Men dermed kan man ikke sige, at eleverne på andre gymnasier kan klare sig uden vejledning. Fagligt dygtige elever har også brug for støtte. Spiseforstyrrelser, depressioner og andre problemer kan ramme alle.

Så du er imod en omfordeling?

Ideelt set bør der tilføres flere ressourcer, så man undgår en omfordeling. Men samtidig mener jeg, at problemerne på de skoler, der har mange gymnasiefremmede elever, er så markante, at der bør gøres noget. Derfor er en omfordeling bedre end ingenting. Fra min egen skole ved jeg jo, hvad det er for problemer, man sidder med, når man har en stor andel af gymnasiefremmede elever. Nogle af dem mangler fuldstændig evnen til at indgå i et læringsmiljø.

Er det fornuftigt at fordele pengene ud fra elevernes sociale baggrund?

Ja, det tror jeg. Nogle mener, at det vil stemple nogle gymnasier som skoler med mange svage elever, og er bekymret for, hvad det vil betyde. Jeg er ikke så bange for den stigmatisering. Den er der i forvejen. Får skolerne nogle ekstra ressourcer til projekter, som netop skal hjælpe de gymnasiefremmede elever, tror jeg faktisk, at det kan have den modsatte effekt.

”Vi har flere elever, som er fagligt svage, og som har svært ved at læse og skrive. Nogle af dem må jeg nægte oprykning til 2.g på grund af deres faglige niveau, andre går ud af sig selv,” siger Kirsten Jensen, som understreger, at der er masser af dygtige elever og mange mønsterbrydere, som får tårnhøje karakterer, på trods af at deres mor er analfabet.

Lighedstaxameter

Et socialt taxameter vil også være til gavn for dem, mener hun.

”Jeg vil ikke sidde og love, at vi kan undgå frafald, hvis vi får flere penge. Nogle elever vil ikke klare den, lige meget hvilke

foranstaltninger vi laver. Det handler også om at skabe et mere økonomisk retfærdigt system, så vi har de samme penge som andre gymnasier til at skabe god undervisning for alle vores elever,” siger Kirsten Jensen, som foreslår at kalde det et lighedstaxameter i stedet for et socialt taxameter. For rektoren handler det nemlig om, at hun ønsker de samme økonomiske rammer, som andre gymnasier har.

Skal I ikke bare blive bedre til at undgå frafald?

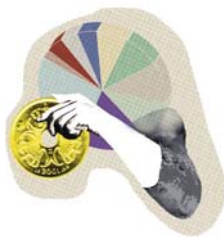
”Vi knokler for at undgå frafald. Vi har mentorordninger, lektiecafé, støtteordninger, vores sekretær ringer til nogle af eleverne om morgenen for at vække dem.

Hvis vi ikke gjorde så meget, ville vores frafald være meget større,” siger Kirsten Jensen.

Avedøre Gymnasium & HF skifter navn til Hvidovre Gymnasium & HF 15. november.

AVEDØRE GYMNASIUM & HF

ANTAL ELEVER: 620
KOMMUNE: Hvidovre

”Vi har også brug for vores

Mads Pedersen, konstitueret rektor,
Virum Gymnasium.

3.B PÅ VIRUM GYMNASIUM

Kun en enkelt elev er faldet fra, så i dag er der 31 elever i 3.b på Virum Gymnasium. Mange af dem har veluddannede forældre. Civilingeniør, folkeskolelærer, laborant, universitetslektor ... Eleverne mener, at det helt sikkert er en del af forklaringen på det lave frafald. ”Mange har mulighed for at hente rigtig meget hjælp,” siger 18-årige Rasmus Christensen. Men det er ikke kun forældrenes faglige kunnen, der har betydning. Det handler også meget om den holdning, der er i hjemmet. ”Mine forældre interesserer sig for det, jeg laver i skolen. De bliver skuffede, hvis jeg ikke laver mine lektier,” siger 19-årige Olivia Heinrich.

På Virum Gymnasium er frafald et sjældent syn. Konstitueret rektor Mads Pedersen erkender, at skolen er privilegeret. Alligevel har han svært ved at se det rimelige i, at skolen med stor sandsynlighed får færre taxameterkroner i fremtiden.

Mads Pedersen, konstitueret rektor på Virum Gymnasium, er ikke i tvivl: Elevers sociale baggrund har betydning for en skoles frafald og karakterniveau.

Derfor medgiver han også, at gymnasiet nord for København på det punkt er privilegeret. Mange af eleverne har forældre

med et højt uddannelsesniveau og gode job. De kommer fra hjem med bøger i reolen og diskussioner om samfundsforhold over middagsmaden. Og kun syv procent af dem falder fra på vejen fra 1.g mod studentehuen.

”Selvfølgelig har det betydning, om forældrene er opmærksomme på deres børns

skolegang og kan hjælpe dem fagligt,” siger Mads Pedersen.

Færre penge

Når regeringens planer om et socialt taxameter bliver en realitet, vil Virum Gymnasium efter alt at dømme blive en af de skoler, der får færre penge. Den nye ta-

ressourcer”

xameterordning vil nemlig ikke tilføre flere ressourcer, men omfordele de eksisterende midler mellem skolerne. Skal gymnasier med en stor andel gymnasiefremmede elever have flere penge, skal andre have færre.

På Virum Gymnasium erkender man, at gymnasier med en del elever fra uddannelsesfremmede hjem har en stor opgave at løfte og har brug for flere ressourcer.

”Jeg har al mulig forståelse for, at nogle gymnasier har det svært. Mange steder kæmper man med et stort frafald. De skoler har brug for at kunne gøre noget ekstra,” siger Mads Pedersen.

Ikke gratis

Men han har svært ved at se det rimelige i, at Virum Gymnasium og andre skoler derfor skal have færre penge.

”Vi har også brug for vores ressourcer. Vi ved godt, at vi ligger i et område, hvor forældrenes uddannelsesbaggrund er over landsgennemsnittet. Men vores elever har også problemer. Vi har blandt andet elever med selvværdsproblemer, problemer i familien og depressioner,” siger Mads Pedersen, der understreger, at skolen også har elever, der har det svært fagligt.

Ifølge Mads Pedersen bruger skolen rigtig mange ressourcer på vejledning, lektieværksteder, psykologordning og tolæ-

FORSKEREN: Nogle elever har brug for mere støtte

Lars Ulriksen, lektor på Institut for Naturfagernes Didaktik på Københavns Universitet. Har forsket i gymnasiefremmede elever og står blandt andet bag projektet Når gymnasiet er en fremmed verden.

Er der behov for et socialt taxameter?

Jeg skal ikke kunne sige, om et socialt taxameter er den rigtige løsning, men ud fra de undersøgelser, jeg har været med til at lave, kan man godt argumentere for, at skoler med mange gymnasiefrem-

mede elever har brug for ekstra ressourcer. Gymnasiefremmede elever falder fra i større grad end andre og får et dårligere eksamensresultat. De har et større arbejde foran sig, fordi de ud over at lære det faglige også skal lære noget kulturelt. Derfor har de brug for mere støtte og vejledning.

Hvad har gymnasiefremmede elever især brug for?

Mange skoler laver introduktionskurser og lektiecaféer. Det er udmærket, men ikke tilstrækkeligt, for det rykker ikke for alvor ved de vanskeligheder, eleverne oplever i selve undervisningen. Det sværeste for mange gymnasiefremmede elever er at afkode sproget, der bliver talt i gymnasiet, og de krav, der bliver stillet. Derfor er det allervigtigste at få skabt en tættere kontakt mellem lærer og elev i den daglige undervisning. For eksempel gennem lavere klassekvotienter eller tolærerordninger.

Men vil det hjælpe?

Ja, jeg er overbevist om, at man kan reducere frafaldet og forbedre karaktererne, hvis gymnasierne får flere ressourcer til at lave nogle af de her tiltag. Hvis de altså bruger pengene på at gøre noget andet end det, de har gjort før. Der er brug for at tilrettelægge undervisningen på nye måder og give en tættere vejledning og feedback, så den enkelte elev ved, hvad han eller hun har misforstået og gjort rigtigt. Både når det gælder det skriftlige arbejde og deres mundtlige indsats i timerne.

rerordninger til store klasser og valghold.

”Vi kører ikke med et stort overskud. Alle de her tiltag er ikke gratis, men vi gør det, fordi vi mener, det er nødvendigt. Og det er i høj grad årsagen til vores meget lave frafald. Det skyldes ikke kun forældrenes uddannelsesbaggrund,” siger Mads Pedersen.

VIRUM GYMNASIUM

ANTAL ELEVER: 1.060

KOMMUNE: Lyngby-Tårnbæk

Et nyt (socialt) taxameter på vej?

I foråret 2010 målsatte de daværende oppositionspartier (Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Liberal Alliance) et såkaldt socialt taxameter. Taxametersystemet har nemlig den skævhed, at skolerne udelukkende får ressourcer ud fra, hvor mange elever de optager og fastholder. Der tages ikke hensyn til, at elevsammensætningen på den enkelte skole er forskellig. Derfor mente de fire partier, at systemet skulle videreudvikles, så det bliver muligt at tage hensyn til de forskellige elevmålgrupper. De foreslog at afskaffe det såkaldte færdiggørelsestaxameter og bruge den frigjorte ressource på et socialt taxameter og en forhøjelse af undervisningstaxameteret.

Siden har de tre partier som regering nedsat et udvalg, der arbejder med sagen. Udvalget skal først rapportere i begyndelsen af 2013.

GL har i mange år arbejdet for, at taxameter i de gymnasiale uddannelser skal være omkostningsdækkende, enkle og let gennemskuelige, undervisningskvalitetsfokuserede, og de skal kunne sikre et decentralt udbud af uddannelserne.

Lad mig nævne et konkret eksempel på dette arbejde. For fem år siden kunne vi for eksempel konstatere, at hhx-taxameteret ikke var omkostningsdækkende. Derfor gik vi i 2007/08 sammen med DJØF og erhvervsskolerne lederforening om en stor kampagne for at få hævet hhx-taxameteret via finanslovsforhandlingerne. Sideløbende med kampagnen blev Undervisningsministeriet/Finansministeriet fra politisk hold bedt om en analyse af økonomien på hhx og htx sammenholdt med økonomien på de almen-gymnasiale uddannelser. Analysen viste, at der var ubegrundede forskelle mellem hhx og stx svarende til cirka 5.000 kroner.

GL og de øvrige interessenters kamp for flere ressourcer har frugt. Finanslovsforhandlingerne gav et økonomisk løft i taxameteret på 3.900 kroner per årselev i 2008 og 5.200 kroner i 2009. Det var et historisk højt løft til et enkelt uddannelsesområde, og man fik i ét hug dækket de såkaldte "ubegrundede forskelle" mellem hhx og stx.

Ministeren har i den offentlige debat om "ubegrundede forskelle" afvist, at der stadig skulle eksistere sådanne imellem de gymnasiale taxameter. GL anerkender som

ministeren de begrundede forskelle i hhx-, htx-, hf- og stx-taxameter. GL vil fortsat følge udviklingen og arbejde for, at alle taxameter er omkostningsdækkende.

Det er vigtigt i en taxameterreform at sikre, at undervisningstaxameteret anvendes til undervisning og ikke til bygninger eller generering af store overskud. Idéen med et socialt taxameter er GL positiv over for. Det skal tage hensyn til gymnasiers andel af såkaldt gymnasiefremmede elever, således at gymnasier med en høj andel også sikres ressourcer til opgaven og ikke – som i dag – mister ressourcer på grund af et stort frafald og dermed får et reduceret færdiggørelsestaxameter. Det er vigtigt, at man med indførelse af et socialt taxameter ikke stigmatiserer elever, der har en given social baggrund. Et socialt taxameter må heller ikke fastholde elever for enhver pris – et hurtigt omvalg kan være en fordel for nogle elever.

Gorm Leschly
GL's formand

Sprog i dansk på nye måder

sprogibrug.systeme.dk

Sprog i brug – sproghandlinger og kommunikation er en helt ny slags sprogbog til dansk. Den undersøger de sproglige samspils grundvilkår og belyser det levende, aktive sprog, som vi møder det i hverdagen.

Eleverne får redskaber til at skelne imellem og til at finde både åbenlyse og skjulte betydninger i ytringer fra forskellige kommunikationssituationer.

Sprog i brug behandler de sproglige dimensioner i læreplanerne for dansk i alle de gymnasiale uddannelser.

En særlig sektion med arbejdstekster lader eleverne prøve teorier og metoder af i praksis.

Anna Maria Lassen | Christian Schumacher (red.)

iBog® sprogibrug.systeme.dk: 30 opgaver | 12 interaktive opgaver | 60 ordforklaringer | 3 lydfiler | 120 illustrationer
Se priser og licenser på systeme.dk

Bog 208 sider kr. 188,- | Prisen er ekskl. moms og gælder ved køb hos Systeme.

Du kan nu også bruge dit UNI-Login eller Google login og få nem adgang til dine iBøger®

ALEXANDER VON OETTINGEN

Født 1966, lærer og dr.pæd.

Forsker inden for pædagogisk filosofi, dannelsesfilosofi og pædagogisk teori.

Udviklingsdirektør ved University College Syd Danmark.

Det almendannende er truet

I krisetider er der risiko for, at det almendannende bliver betragtet som flødeskummen, vi ikke har råd til. Det er livsfarligt, mener Alexander von Oettingen, forsker i pædagogisk filosofi.

Hvis erhvervslivet har brug for dygtige ingeniører, skal gymnasiet så ikke hjælpe med at opfylde det behov?

Det er fint, at erhvervslivet siger, hvilke udfordringer de står med i fremtiden. Men det er et problem, hvis erhvervsliv, videregående uddannelser og politikere forventer, at de kan bestille færdige varer i gymnasieskolen. Erhvervslivet siger, de ønsker dygtige ingeniører, men gymnasiet skal og kan kun give mennesker, som muligvis kan blive ingeniører, men også kan så meget andet. Det er ikke op til gymnasieskolen at levere et bestemt output.

Er det ikke rimeligt at forvente et bestemt output fra gymnasierne?

Problemet er, at hvis man fokuserer for meget på outputtet, så går det ud over inputtet. Uddannelse og dannelse hænger sammen. Vi har ikke bare brug for eksperter, men for eksperter, der kan tænke alment. Vi har brug for at opkvalificere skoler på det almene i stedet for det specifikke. De unge skal for eksempel forberedes på, hvilke vidensformer der findes i vores samfund, hvilke vidensformer der er vigtige at fastholde og arbejde videre med, og hvordan de kan bruge dem – for eksempel i erhvervslivet, men også i hele deres liv.

Er det almendannende i gymnasiet truet?

Det er i høj grad truet, og det har det været i lang tid. Det hænger også sammen med den økonomiske krise. Når der er en kamp om at effektivisere, så vil det almendannende falde ud. Det almendannende element bliver betragtet som flødeskum, som der ikke er råd til. Men den tankegang er livsfarlig. Hvis det almendannende bliver nedprioriteret, bliver eleverne analfabeter i deres livskompetencer. De unge får en meget enstrengt forestilling om, hvad de skal orientere deres liv efter. Når de unge forlader gymnasiet, er virkeligheden meget kompleks, og for at klare sig i den virkelighed må de have en viden om den.

Der er økonomisk krise i Europa. Er det ikke naturligt, at politikere og erhvervsliv ønsker, at uddannelse specifikt kan hjælpe os ud af krisen?

Jo, men skolen og gymnasieskolen kan og skal ikke reparere på samfundsskabte problemer. Det er et politisk dogme, at man er i stand til at bruge uddannelse til at løse de problemer, som samfundet selv har skabt. Se for eksempel på innovation. Det er et begreb, som bliver fremført, fordi man vil sikre job i fremtiden ved at være innovativ, og så putter man det ind i gymnasiet. Det, man glemmer, er, at det almendannende altid har været innovativt. Almendannelse handler om, at man har en udvidet forståelse af sine medmennesker og af resten af verden og de ting, man kan beskæftige dig med.

Skal politikerne ikke stille krav til skolen?

Jo, men der er et afstemningsproblem mellem det, man politisk ønsker sig, og det, som gymnasieskolen og skolen kan og skal levere. Når statsministeren siger, at vi skal have den bedst uddannede generation i Danmarkshistorien, så kammer det over. Det betyder, at skolen konstant halter bagefter, fordi ingen kan afgøre, hvornår målet er indfriet. Det er et politisk statement, som overbelaster skolen, og dermed risikerer man, at skolen lukker af for innovation og forandring. Jeg synes, man skal sige, at vi skal have uddannelsessystemer, som matcher de udfordringer, vi står med. Om vi så skaber den bedste generation nogensinde, er underordnet.

Alexander von Oettingen mener, at politikere, erhvervsliv og universiteter stiller for mange og forkerte krav til, hvilke studenter gymnasierne leverer. Det går blandt andet ud over det almendannende element i gymnasiet, mener han.

Anders Holm

GRUNDTVIG

Introduktion og tekster

VIDEN OM GRUNDTVIG GIVER INDSIGT I NUTIDEN – politisk, kulturelt og samfundsmæssigt

Bogen fokuserer på Grundtvig som

- ▣ romantiker
- ▣ historiker
- ▣ politiker
- ▣ folkeoplyser
- ▣ mytolog
- ▣ præst
- ▣ salmedigter
- ▣ dansker

Til sidst et kapitel om Grundtvigs virkningshistorie.

Bogen indeholder grundige introduktioner til de otte temaer og en lang række genre-mæssigt meget forskellige tekster. Alle tekster kommenteres grun-

digt med indledninger og ordforklaringer. Billedvalget er varieret, faktaboksene og oversigterne skaber overblik.

Udgivelsen kan anvendes i fagene dansk, historie og religion, både i enkeltfaglige og tværfaglige forløb. Materialet er gennemprøvet i gymnasieundervisningen.

Anders Holm | **Bog** 171 sider kr. 168,- | Prisen er ekskl. moms og gælder ved køb hos Systeme.

UD AF MUSIKKEN - IND PÅ GREVE GYMNASIUM

Benjamin Koppel og Casper Rongsted vil pirre vores nysgerrighed og udfordre vores måde at lytte til musik på. Foran cirka tusind elever på Greve Gymnasium spredte de budskabet om musikkens magi og dens mange muligheder - for eksempel som vejen til en bedre eksamen.

Sound of silence. Elever lytter efter stilhedens lyde til fællesarrangement på Greve Gymnasium.

Hvad tænker gymnasieelever på, når de lukker øjnene, glemmer mobilen og lytter til Beethoven i to minutter? Ja, et virvar af forskellige ting utvivlsomt. Men denne formiddag på Greve Gymnasium er der blandt andet en elev, der mindes en Disney-film, og en spinkel gut med skulderlangt hår, der modigt fortæller, at musikken bringer ham tilbage til en svær tid, da hans mor var syg og indlagt med stress.

Hans åbenhed belønnes med klapsalver og en stor krammer fra sideveninden.

Vi er til fællesarrangement i gymnasiets store, lyse sal, hvor hovedparten af de cirka tusind gymnasie- og hf-elever og godt hundrede lærere er samlet for at møde musikeren Benjamin Koppel og coachen og læringseksperter Casper Rongsted, som er på besøg med foredraget Ud af musikken baseret på deres bog med samme titel.

Åbn ørerne

Fra scenen og med hurtige afstikkere rundt i salen med mikrofonen for at få elevernes spontane respons vil de med musikalske eksempler fra klassisk musik, jazz og pakistansk sang kombineret med erfaringer fra deres egne liv og musikalske passioner lære tilhørerne at skærpe opmærksomheden om lydene, der omgiver os.

Den bærende idé er, at vi ved at træne vores lytteevne og åbne ørerne for nye og

Coach Casper Rongsted bruger selv musik som sit indre lydspor til at overvinde angsten for at optræde.

To af Greve Gymnasiums musiklærere Rikke Hammerum (tv) og Morten Brandt Petersen (nedenfor) bruger arrangementet som anledning til at diskutere musikkens betydning med deres elever.

ukendte genrer kan blive bedre til at opfatte detaljer i livets øvrige sammenhænge og samtidig stimulere vores mod, kreativitet og indlæringssevne. En ambition, der flugter fint med målsætningen for fællesarrangementer på Greve Gymnasium, som netop er at inspirere til nye måder at tænke, handle og lære på, hvilket rektor indledningsvis har pointeret.

Lytte til stilheden

Men en ting er rektors formaning. De to erfarne foredragsholdere ved, at tilhørerne skal motiveres for sagen. Derfor har de en trumf i ærmet. Henvendt til drengene især gør de opmærksom på, at piger sætter stor pris på, at man er i stand til at lytte.

Første øvelse handler dog ikke om at lytte til kæresten, men om at lytte til stilhed. Den øvelse falder vist ud som forventet med en del fnisen, skramlen og uro, men også med mange elever i koncentreret fordybelse. En elev fortæller, at

hun hører blæsten, mens en anden fortæller, at hun hører fugle i en regnskov. Generelt er eleverne bange for stilhed, noterer Benjamin Koppel og tilføjer, at det ikke er så mærkværdigt endda, eftersom de sjældent oplever stilheden.

Musik før eksamen

Casper Rongsted følger op med en meget personlig beretning om, hvordan han tidligere har anvendt musik til at overvinde sin præstationsangst i forbindelse med at stille sig op foran forsamlinger som i dag. Han bruger et indre lydspor fra favoritbandet Kent til at "smadre sin negative stemning". På samme måde kan eleverne lave deres egen spilleliste med den musik, der bringer dem i den stemning, de ønsker at være i, når de skal præstere i forbindelse med opgaver og eksamen. Via musikken kan de lære at tøjle deres nervøsitet og udfordre deres egen formåen.

For de to musiklærere Rikke Hammerum og Morten Brandt Petersen er besøget en lejlighed til senere i klassen at diskutere med eleverne, hvordan de bruger musik i hverdagen, og hvad musik betyder for dem. Fælles for alle musikelever er, at de har et forhold til musik, der minder dem om eksempelvis kærestesorger,

en glad tid på efterskolen eller forældrenes skilsmisse. Mindst lige så vigtigt er, at de stadig er åbne for nye impulser og endnu ikke låst fast i et bestemt billede af, hvilken type de er, og hvilken musik der er det eneste rigtige for dem, fortæller Morten Brandt Petersen, da vi snakker med ham efter foredraget.

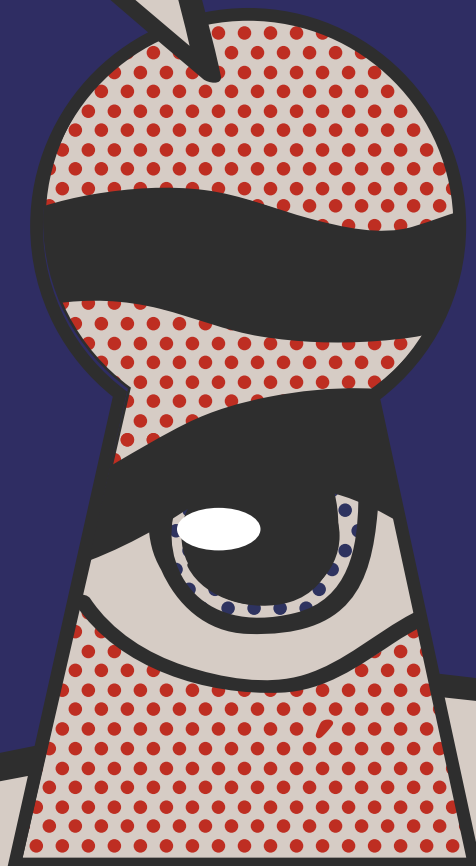
"De er meget bevægelige, specielt når jeg selv er stærkt engageret i noget musik. Vi forsøger at se musik som en social samlende faktor – en form for helle i en hverdag med mange foranderlige krav. Et foredrag som det i dag er interessant, men det er nok for bredt til rent musikfagligt at ramme plet. Til gengæld er det med til at rykke eleverne sammen, og det er også vigtigt."

LÆS MERE

www.koppelrongsted.dk

PSSST!

Der er noget, du skal vide.

Der findes en avis for de nysgerrige og tænksomme. Der findes en avis, hvor diskussionen er udfordrende og fordomsfri.

Her gennemgås de mest presserende emner af landets bedste hoveder. Her skaber vi refleksion. Her sætter vi fremtidens agendaer. Her går vi til de store spørgsmål med kritisk sans og glimt i øjet.

Hvis du nogensinde har drømt om at sidde med i et videnskøkonomisk, multikulturelt, flerfagligt og dagsordensættende åbent-for-alling-agtigt diskussionsfællesskab, så er et abonnement på Information det tætteste, du kan komme den drøm i virkeligheden.

Det er sjovt. Det er alvorligt. Det er vigtigt.

De første fire uger er gratis.

Ja tak, jeg vil gerne bestille et gratis abonnement

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. / By: _____

Telefon: _____

E-mail: _____

Jeg er studerende (med henblik på senere rabat)

Sendes ufrankeret
Modtageren
betaler porto

Information
+++ 10383 +++
0893 Sjælland USF B

Information

Send kuponen, ring 70 10 19 30, SMS "TILBUD" til 1241 eller besøg information.dk/4ugergratis
Information udkommer mandag-lørdag. Tilbuddet gælder til 16.12.2012 og gælder kun husstande, der ikke har abonneret de seneste 12 måneder. Prøvetilbuddet er gratis og uforpligtende. Sms koster 0 kr. + alm. sms takst, betales via mobilregning. Udbydes af Information, Store Kongensgade 40C, 1264 København.
Avisen stopper automatisk efter de 4 uger. Ved levering til udlandet opkræves porto.

GYMN

Store Kongensgade 40 C

GYMNASIER TIL PRÆSIDENTVALG

Gefion Gymnasium havde nat-undervisning, da Amerikas 44. præsident blev genvalgt. Der var film, quiz og foredrag om det politiske system, imens elever og lærere fulgte med på storskærmen.

Den lokale svæveflyinstruktør fortæller heds, hvad der venter ham.

Foto: Das Büro

Gymnasteskolen • #14 • 2012

De der stemmer, bestemmer!

Fra 23. november 2012 til 12. december 2012 kl. 12.00 kan du stemme elektronisk til bestyrelsesvalget i MP Pension. Du får en personlig kode med posten.

Gør din stemme gældende!

Venlig hilsen

MP Pension

MED LÆRERNE PÅ OK 13-ARBEJDE

TEKST OG FOTO: MORTEN JEST

GL's OK 13-rundtur til skoler i hele landet er ved at være slut. Rammerne og de mulige scenarier for de kommende forhandlinger er præsenteret for medlemmerne, som til gengæld er kommet med input til, hvordan nogle af problemstillingerne eventuelt kan løses.

M eget passende var landets østligste udkant, Bornholm, et af de sidste stop på GL's OK-bustur rundt til mere end 50 gymnasier i hele landet. En rundtur, der har budt på mange input og diskussioner ud fra de præsentationer og scenarier, GL's politikere og konsulenter har præsenteret.

Gymnasiet på Bornholm er som bekendt en fusion af de gymnasiale uddannelser – Campus Bornholm – og mødet var da også særdeles velbesøgt på en mørk ef-

terårseftermiddag, hvor en ubarmhjertig vind fra Østersøen hærgede de smalle gader i det gamle Rønne.

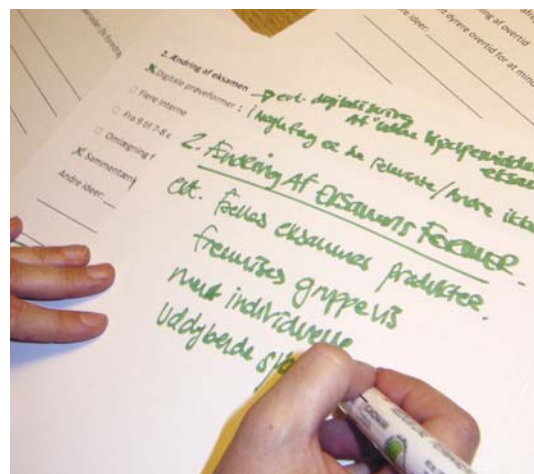
Konceptet for alle møderne på turneen har været et oplæg fra GL's hovedbestyrelse efterfulgt af diskussion og "opgaveløsning" i grupper – en række spørgsmål, som medlemmerne er blevet bedt om at tage stilling til; hvordan kan man indrette arbejdet og undervisningen bedre og samtidig indfri nogle af regeringens krav og forventninger ved de kommende overenskomstforhandlinger, OK 13? Og måske

oven i købet på sigt skabe nogle regulære forbedringer i forhold til de kommende års udvikling i sektoren?

GL-formand Gorm Leschly indledte mødet med en gennemgang og analyse af de mulige scenarier, man fra GL's side ser i forbindelse med overenskomstforhandlingerne.

Forsamlingen gav udtryk for en forståelse for de rammer og forudsætninger, GL er omfattet af – med effektivisering i den offentlige sektor og et generelt pres på det akademiske arbejdsmarked de senere år,

” Man bliver langsommere til alting med alderen. Ens korttidshukommelse forsvinder også ret hurtigt, og ens korttidshukommelse forsvinder egentlig ret hurtigt – jeg har brug for den reduktion!

Lærer, om at droppe aldersreduktionen

” Den gode historie må være, at der har været rekordoptag på de videregående uddannelser – det kræver nogle gode gymnasielærere.

Lærer, om opfattelsen af gymnasielærerne i offentligheden

» hvor gymnasielærerne dog indtil videre har været ”reddet” af stigende ungdomsårgange og højere gymnasiefrekvens. Det betyder ikke, at lærerne har det for godt, pointerede GL-formanden, men det kan have betydning for, hvordan andre, der oplever nedskæringer og fyringer, kan opfatte lærerne. Samtidig er der pres fra den private lønudvikling, hvor der kun kom én procent ved OK 12. Der er således ikke lagt op til forbedringer med den smalle økonomiske ramme.

”Det ser til tider sort ud i den daglige debat. Der bliver gået benhårdt efter lærerne – alle lærerne denne gang! – selv om medierne har været præget af krigen mellem regeringen og folkeskolelærerne. Opfattelsen hos Finansministeriet er, at der nu skal være

mere rammepregede aftaler,” forklarede Gorm Leschly.

Han gjorde endvidere opmærksom på, at modparten er bedre forberedt til OK 13 end til de seneste forhandlinger. Rigsrevision og rapporter med ensidige målinger af undervisning som tavlebaseret, klassisk tavleundervisning på trods af gymnasireformen, for blot at nævne nogle af elementer, der er taget i brug.

”Nu bruges disse målinger og tal i offentligheden som et baggrundstæppe, når man siger ’nu må der gøres noget ved arbejdstiden for de lærere’. Det er svært at vinde en talkrig i offentligheden. Lærerne udstilles på baggrund af fordomme – ’de kan sørme godt undervise noget mere!’ Vores arbejdstid er

eksponeret som aldrig før,” sagde formanden.

Mere værkstedsundervisning

GL's hovedbestyrelse har som udgangspunkt valgt en strategi, der er konstruktiv, det vil sige som samtidig med interessevaretagelsen erkender den overordnede økonomiske situation i samfundet og tager ansvar. GL vil med andre ord sætte sit præg ved at arbejde for løsninger.

Det var nogle af de ting, lærerne efter formandens oplæg skulle diskutere i grupper. Hvordan kan gymnasielærerne blive en del af denne løsning og tage ansvar for helheden i sektoren? Hvordan kan man bidrage til intelligente effektiviseringer – efterspurgt af modparten – som også kan give trivsel i

” Det kunne være herligt at rette rapporter sammen med eleverne i stedet for at sidde og rette noget hjemme, eleverne alligevel aldrig læser.

Lærer, om opfattelsen af gymnasielærerne i offentligheden

” Man siger, vi ikke skal arbejde mere, men bedre – men forberedelsen er jo netop med til at gøre undervisningen mere kvalificeret.

Lærer, om at konvertere forberedelsestid til undervisningstid

hverdagen? Hvordan kan man med udgangspunkt i GL's og Rektorforeningens oplæg sætte udvikling og forsøg i gang, som dokumenterer muligheder for radikalt anderledes måder at tilrettelægge undervisningen på?

"Det er vigtigt, at vi i sektoren er i offensiven for at vise, hvad der virker, og hvad der ikke virker, så vi på sigt kan skabe et veldokumenteret grundlag for intelligente regel- og aftaleændringer og forhåbentlig undgå uforstandige 'skrivebordsløsninger,'" sagde Gorm Leschly.

Der var på forhånd listet en række muligheder op, men lærerne kunne også selv komme med forslag. Det gav livlig diskussion i grupperne.

"Jeg er gået meget over til, at eleverne laver opgaver i timen, det får de virkelig meget ud af," som en af de tilstedeværende lærere udtrykte sine overvejelser om Christiansborg-politikernes krav om mere tid sammen med eleverne.

Mere flydende grænser mellem undervis-

ningstid og elevtid er også en mulighed, og her blev det nævnt, at vejledningstid skal med som undervisningstid; det er vigtigt, for det er jo ikke med i målingerne af lærernes arbejdstid, som en anden påpegede.

Der var bred enighed om, at eksamensformerne bør gennemtænkes. Digitale prøveformer kunne sagtens bruges i nogle fag. Eller gøre en del af eksamen digital, ligesom en gruppe pegede på, at det kan være en god ide at sammentænke studieretningsprojektet og almen studieforberedelse. Det kan hjælpe med at konkretisere nogle fag.

Til spørgsmålet om varierede undervisningsformer blev muligheden for virtuelle undervisningsforløb blandt andet diskuteret. Men er der i virkeligheden besparelser at hente her? lød spørgsmålet.

"Samt man mister nærvær. Noget af det, der fastholder elever, er det sociale og nærværet. Men man kunne eventuelt godt have en virtuel dag hver anden uge," sagde en af deltagerne.

I diskussionen om planlægning blev tur-

boforløb nævnt som et middel mod spidsbelastninger, ligesom nogle mente, at overtid bør være markant dyrere.

Arbejdstidsdiskussionen gav til gengæld anledning til lidt uenighed – for eksempel omkring aldersreduktionen. Der var en vis forståelse blandt de yngre for, at ældre lærere kan have brug for det, men omvendt er det hårdt at være ny lærer, så de unge bør måske have noget af den. Flere var dog inde på, at en god pædagogikumordning ville være at foretrække.

Selv om enkelte ikke forstod modstanden mod differentiering af forberedelsen, vandt dette ikke gehør.

"Jeg vil blive ked af differentiering, det er dårligt for solidariteten på lærerkollegiet. Og en glidebane i forhold til løntillæg til dem, der accepterer mindre forberedelse," lød det blandt andet.

Opsamlende lød budskabet, at der i den nuværende situation og de krav, gymnasie-lærerne vil blive mødt med, skal sættes på kvalitet frem for kvantitet. ■

NATURLIGVIS til gymnasiet

128 sider, 139 kr.

Et casebaseret undervisningsmateriale med omfattende teori, opgaver, cases og øvelser inden for en række aktuelle og interessante naturvidenskabelige emner.

En tværfaglig bog skrevet til NV og NF.

Casene vil også kunne anvendes i Biologi, Fysik, Kemi og Naturgeografi.

**Se uddrag af bogen/CD/anmeldelser
+ gratis ekstra øvelser på www.andrico.dk**

Lærerens CD 169 kr.

Som ekstra tilbehør findes der en CD med repetitionsspørgsmål og løsningsforslag til alle kapitler (i PowerPoint).

Her findes også alle bogens illustrationer og tabeller til brug ved projektopgaver, klasseundervisning, mm. Enkeltlærerlicens.

(Priser ex. moms)

Forlaget Andrico

Mossøbrå 5 • 8660 Skanderborg • Tlf: 86 57 92 19 • Fax: 86 57 92 45 • forlaget@andrico.dk

KLÆDT PÅ TIL AT GÅ I **GYMNASIET**

På Midtsjællands Gymnasieskoler har lærerne Katja Wagner og Dorthe Kvetny skabt et anderledes og trygt læringsrum for at gavne de gymnasiefremmede elever.

Rollespil, matematik på en græsplæne og gode studieteknikker. Det er nogle af ingredienserne i et projekt, der skal styrke gymnasiefremmede elever på Haslev Gymnasium og HF, der er en del af Midtjylland Gymnasieskoler. Bag projektet står lærerne Katja Wagner og Dorthe Kvetny, og de mener, at de har skabt et læringsrum, som vil kunne styrke elevernes vej gennem gymnasiet.

Sidste skoleår underviste de en 1.g-klasse med et anderledes udgangspunkt for læring og introduktion til gymnasiet.

En del af klassens elever har hverken en mor eller far, der har en studentereksamen, og mange af dem kender ikke så meget til gymnasiets kultur og sprog, når de starter på ud-

dannelsen. Derfor mener de to lærere, at eleverne skal føle sig som en del af et trykt læringsrum, have gode studieteknikker og opleve en anden tilgang til undervisning for at forstå fagenes mål.

Projektets forløb har været en øjenåbner for lærerne.

”Vi har sigtet efter at få eleverne til at blive bevidste om at tilegne sig sprog og teknikker gennem egen begrebsliggørelse. Det har ændret min tilgang til undervisning. Nu tænker jeg hele tiden over tydeligheden i min undervisning. Eleverne skal have at vide, hvordan den gode proces er, så de har en klar idé om, hvordan de når frem til målet,” siger Dorthe Kvetny, der er klassens dansklærer.

En tur i kostumekælder

Et mål for projektet var at skabe et trygt læringsrum, hvor alle turde deltage aktivt i undervisningen. Det blev blandt andet gjort ved at lade eleverne være kreative i deres faglige læringsprocesser. For eksempel lavede de rollespil med udgangspunkt i gennemgåede sproglige træk fra danske litterære tekster.

I en del af projektet, der omhandlede kognitive billedskemaer og begrebsliggørelse i matematik og dansk, fik eleverne til opgave at skabe en fortælling med kognitive billedskemaer om et uendelighedsparadoks. Nogle grupper lavede rollespil, andre lavede film, og alle elever blev engageret og skulle selv formulere og sætte billeder på, hvordan de mente paradokset skulle udtrykkes. Derfor blev de sendt ned i kostumekæl-

deren for at finde udklædning og materialer til en fremvisning. Nogle hev en stork med op. Den skulle udtrykke fødsel.

”Det gav plads til, at alle kunne være med. Deres fantasi var utrolig, og alle elever bidrog meget til undervisningen,” siger Dorthe Kvetny.

Herefter skulle klassen give kritik af hinanden, og det er eleverne blevet bedre til.

”Alle tør række hånden op for at sige noget. Der er skabt respekt fra eleverne, når nogen har noget at sige. Vi har arbejdet meget med, at eleverne skal give konstruktiv kritik af hinanden og har også haft undervisning, hvor eleverne har haft til opgave udelukkende at give positiv feedback på hinandens produkter,” siger Dorthe Kvetny.

Kropsliggørelse gav erkendelse

Lærerne var ikke bange for at tage lidt alternative undervisningsmetoder i brug. I matematik kom det til udtryk ved, at klassen arbejdede med at erkende og repræsentere uendelige processer med udgangspunkt i paradokser. Klassens matematiklærer Katja Wagner sendte blandt andet eleverne ud på en græsplæne for at forstå Zenons paradoks om Achilleus og skildpadden. I dette paradoks skal Achilleus fra den oldgræske mytologi løbe om kap med en skildpadder. Skildpadden får et forspring på 100 meter, og da Achilleus når de 100 meter, er skildpadden kravlet 10 meter længere. Achilleus løber derefter de 10 meter, men i mellemtiden er skildpadden nået en meter længere frem. Og Achilleus bliver ved med at komme tættere og tættere på skildpadden – ja faktisk uendeligt tæt på – men uden at overhale den, selvom han løber hurtigere end modstanderen.

”Vi kropsliggjorde paradokset. Klassen skulle gå hen til en af eleverne ved hele tiden at halvere afstanden. Eleverne kaldte det meget hurtigt trivielt og erkendte, at de aldrig ville nå ham. De tænkte først, at når Achilleus er hurtigere end

skildpadden, så overhaler han den selvfølgelig. Men ved at kropsliggøre det fik de forståelse for paradoksens begreb. De havde erkendt, at man kunne argumentere for, at Achilleus rent logisk aldrig kunne overhale skildpadden,” siger Katja Wagner.

Tager læring med videre

Projektet er en del af et større projekt, som Ministeriet for Børn og Undervisning kører for at sikre, at gymnasiefremmede elever får mere ud af undervisningen, og at flere får en studentereksamen.

Haslev Gymnasium og HF's projekt er afsluttet for denne gang. Men både Katja Wagner og Dorthe Kvetny har fået smag for projektets udbytte og bliver ved med at bruge det i deres undervisning. De mener, det styrker både læring og i allerhøjeste grad faglighed.

”Vores projekt har skabt et sundt og trygt læringsrum, hvor alle har mulighed for at komme til deres ret uanset baggrund. Ingen sidder i hjørnet og gemmer sig,” siger Dorthe Kvetny.

”Jeg tænker meget mere over, hvordan eleverne skal aktiveres i timerne. Før i tiden ville jeg måske afvise de utraditionelle indslag. Men det synes jeg har ændret sig. Nu ved jeg, at det drejer sig om at orkestrere elevinitiativer og derved skabe et rum, hvor der skabes læring ud fra såvel traditionelle som utraditionelle indslag i undervisningen,” siger Katja Wagner.

”Jeg tænker meget mere over, hvordan eleverne skal aktiveres i timerne.

Katja Wagner, gymnasielærer

ALMEN

STUDIEFORBEREDELSE

AT.SYSTIME.DK

at.systime.dk inderholder alle de nødvendige redskaber til almen studieforberedelse: Videnskabsteori og argumentationsteori, de tre hovedområders empiri og metode, fagenes metoder, tips til lærere og elever (inkl. powerpoints til brug i klassen), opgaver og interaktive tests.

Anne Frederiksen og Line Holst m.fl.

iBog® at.systime.dk: 45 illustrationer | 4 videoklip | 50 interaktive opgaver | 7 quizzer | 5 AT-forløb | ordforklaringer | Relevant download-materiale

PRIMUS

En grundbog og håndbog til almen studieforberedelse, der tager afsæt i bestemmelserne for faget og tilbagemeldinger fra lærere og elever. **primus** fokuserer på det specifikke for almen studieforberedelse: Det imellem fagene, metaaspekter, videnskabsteori og studiekompetence.

I iBog® er hele indholdet fra nyeste udgave af papirbogen **primus**, quizsæt, opgaver, PowerPoints, ordforklaringer, 4 komplette AT-forløb m.m.

Peter Føge og Bonnie Hegner (red.)

iBog® ibog.primus.systime.dk: 90 interaktive opgaver | 65 opgaver | 4 "grydeklare" AT-forløb | 20 artikler | 14 powerpoints med sammenfatninger | 15 skemaer om fagenes hovedkarakteristika | 200 illustrationer | 245 sider | Litteraturliste

VIDENSMØNSTRE

Vidensmønstre giver et nødvendigt og overskueligt begrebsapparat, der sætter eleverne i stand til selvstændig, tværfaglig refleksion over den viden, der opnås i arbejdet med de konkrete sager, der behandles i AT-forløbene.

Efter en introduktion præsenteres i bogens hoveddel det tværfaglige begrebsapparat. Det udgøres grundlæggende af følgende modsætningspar:

☒ teoretisk – praktisk	☒ eksperimentel – observationel
☒ diakron – synkron	☒ kausal – intentionel
☒ empirisk – formel	☒ idiografisk – nomotetisk
☒ kvantitativ – kvalitativ	☒ faktuel – normativ

Præsentationen af begreberne er ledsaget af opgaver og eksempler.

Torben Benoni, Thomas Svane Christensen, Anders Ølsgaard Larsen og Mads Rangvid
Bog 160 sider kr. 148,- | **eBog** 160 sider kr. 37,- | Priserne er ekskl. moms

Se priser og licenser på systime.dk

Et evigt forsvar for de forkerte

Menneskets dannelsesrejse begynder for alvor i de senere teenageårs søgen efter identitet. Derfor bruger forfatteren John Irving ofte børn og unges kvaler og abnormiteter i det gængse normsamfund som omdrejningspunkt for sine værker. Gymnasieskolen mødte Garps ”far” en smuk novembersøndag i København.

Den lave efterårssol skinner ned over Kongens Have og skaber et til lejligheden passende baggrunds-tæppe i gule og røde farver til manden, der trods berømmelse og rigdom aldrig har svigtet det nordøstlige USA's skovklædte bjerge. John Irving, verdensberømt storsælgende forfatter. Han brød for alvor igennem i begyndelsen af 1980'erne med den bemærkelsesværdige historie om Garp, der som spæd fik skambidt sit øre af en hund og senere bed øret af hunden som hævn. Med en utraditional familie; et galleri af sære eksistenser, men samtidig et værk, der gør op med tabuer og diskrimination af både kvinder og seksuelle minoriteter, samt et forsvar for retten til at leve det liv, det enkelte menneske ønsker. En på overfladen uskyldig og komisk bog, men i virkeligheden en stærk politisk stillingtagen.

Godt 30 år senere er John Irving

i København i anledning af sit seneste værk *I én person*, der igen er et moralsk og politisk forsvar for nogle af samfundets tabuiserede grupper. Transvestitter, biseksuelle og homoseksuelle. Men selv om bogen har fået fine anmeldelser på verdensplan og af flere betegnes som noget af det bedste fra Irvings hånd – den skal vi vende tilbage til – er forfatteren på en måde ked af, at han blev nødt til at skrive den.

”Da jeg havde skrevet *Verden* ifølge Garp, tænkte jeg: Det var det, nu behøver jeg ikke at skrive om den slags mere. Det bliver nok ikke nødvendigt igen i min levetid. Men jeg tog fejl! Garp er dog langt mere satirisk og ekstrem, både politisk, feministisk og seksuelt. På mange måder en parodi. Men det er overordnet de samme emner, jeg berører i den seneste bog,” siger han og får et nærmest determineret blik i de mørke, intense øjne.

”Graden af tolerance over for alt

det, flertallet betragter som ’anderledes’, lighed mellem køn og racer og seksuelt relaterede emner er med til at vise, hvordan et samfund fungerer. Det er med til at definere os som samfund.”

Vi kan nok så meget sige til os selv, at vi er et frit, tolerant og liberalt samfund, men så længe seksuel diskrimination eksisterer, er vi ikke så frie, som vi tror, mener John Irving.

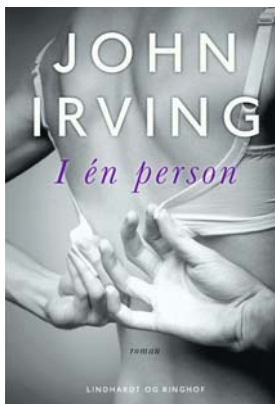
”Man kan kalde det et menneskeligt barometer for, hvor vi er. Lige nu står barometret bare ikke, hvor det burde, selv om det går i den rigtige retning. Stoltheden, integriteten og troen på en selv er essentiel for den personlige frihed – friheden til at vælge ikke at få børn, friheden til at vælge, hvem du vil leve sammen med. Og jo mere der bliver diskrimineret, jo mere bliver vi nødt til at tale om det og bringe det frem i offentligheden. Så længe der er intolerante

»

I ÉN PERSON

John Irving er aktuell med romanen *I én person*, som er historien om drengen Billy Abbot. Fortællingen begynder i 1955, da Billy er 13 år. Hans stedfar, der også er lærer på Billys drengeskole, står for tilbagevendende opsætninger af Shakespeare-stykker, hvilket bliver en stor inspiration for Billy og hans senere forfattervirke. Vi følger Billy i 50 år, dog især hans ungdom og søgen efter identitet på både seksuelt og litterært plan. Shakespeare, begær, hemmeligheder, forelskelse, "forbudt" seksualitet, besværlige familiære forhold, brydning og ikke mindst den store aids-epidemi er nogle af de emner, bogen kredser om.

de ikke forkerte! Det har man som ung og identitetssøgende brug for at få at vide. I de fleste tilfælde taler du aldrig om det i den virkelige verden, men i en roman kan du få de ting til at ske."

Jagten på det perfekte

Mange af John Irvings historier kredser således om normalitetsbegreber i forhold til det etablerede samfund. Han mener, at vi i dag trækker store forventninger og meget pres ned over hovedet på vores unge, fordi vi – samfundet og medierne – skaber en forventning hos de unge selv om, at alt skal være perfekt. På samme måde er Irvings litterære karakterer ofte på jagt efter det perfekte. Den perfekte familie, det perfekte liv eller førnævnte Billy Abbot, hvis jagt på det perfekte seksuelle forhold vi følger over en cirka 50-årig periode fra teenageårenes begyndende seksualitet.

Måske er der også en del af Irving selv i mange af personerne? I hvert fald optræder der forbløffende ligheder med forfatterens liv i mange af de litterære situationer og gallerier. Opvæksten med teatret og moderens job som suffløse, den "forsvundne" far, dannelsesrejsen til Europa, passionen for New England, for bjørne og brydning og så videre.

"Jeg vil sige, at jeg bruger mange af de situationer, jeg har oplevet i mit liv. Ikke mit eget liv som sådan. For eksempel mine brydetrænere eller den charmerende stedfar, som jeg har brugt flere gange i mine værker. Men de har alle været forskellige, og det har aldrig været *min* træner eller *min* charmerende stedfar. Jeg har arbejdet meget med 'missing links' i mine personers liv, og alle de fædre, jeg opfandt, var mere interessante end den rigtige. Desværre nåede jeg aldrig at lære min egen rigtige far at kende, inden han døde."

Men de oplevede situationer kan sagtens udgøre en ramme, og John Irving fortæller, at han ikke hører til dem, der mener, at virkeligheden overgår fantasien. Tværtimod er han overbevist om, at virkeligheden i langt de fleste tilfælde kan gøres til mere interessante fortællinger i litteraturen.

Han får mange breve fra læsere, der synes at identificere sig med bøgernes særlige universer og aparte forhold og derfor mener, at han bør skrive med udgangspunkt i netop den pågældende læsers liv. Men ofte er der ikke engang kød nok til begyndelsen på en historie.

» grupper, er folk ikke i sikkerhed. Og jo mere uenig og utilfreds jeg er, jo mere må jeg skrive."

Dannelsens øjeblik

John Irving er ikke først og fremmest kendt som en politisk forfatter. Men han har offentligt aldrig lagt skjul på sine politiske sympatier, der i høj grad bygger på en socialpolitisk indignation – og derfor er han også irriteret over, at Obama og demokraterne ikke tæppebombede offentligheden med de sociale dagsordener i valgkampagnen op til det amerikanske præsidentvalg. For mange moderate republikanere støtter i virkeligheden en stor del af modpartens socialpolitik.

Selv siger Irving, at 4 af hans hidtil 13 romaner er decideret politiske; de tager et standpunkt. Vælger side og advokerer for synspunkter. Rygtet om, at de fire-fem måneder om året, han tilbringer i Canada, har rod i en protest mod den forhenværende Bush-regering, er imidlertid pjat, forklarer han. Årsagen er primært, at hans kone er canadier.

"Jeg er vant til at skulle tale om og tænke på mit eget land som mindre tolerant og mindre progressivt end eksempelvis Europa. Men det er jo ikke sandheden på alle områder. Det er interessant, at Europa af forskellige grunde også har problemer omkring de emner, jeg behandler. Blandt andet fordi man ikke har haft succes med integrationen af store muslimske grupper."

Netop søgen efter identitet i en multikulturel verden er en af John Irvings inspirationskilder i forfatterskabet. En ung persons liv, en teenager eller en studerende. Begyndelsen på en dannelsesrejse.

"Jeg begynder ofte mine værker her. Barndommen og ungdommen former udgangspunktet for mit arbejde. De personer er på vej et sted hen, hvor livet ændrer

sig; på vej ind i voksenverdenen. Jeg har altid været tiltrukket af netop det øjeblik, i det mindste i den litterære verden. I det øjeblik lærer personen, i det øjeblik opnår personen dannelse. Men det er ikke nødvendigvis på baggrund af gode oplevelser. Sådan er livet også."

En del af at fortælle den gode historie er at gøre de oplevelser realistiske, og derfor er det en balance ikke at gøre alt så ekstremt, at hele konceptet bliver urealistisk. Pinlige ting sker for alle mennesker – forfatterens job er at gøre dem endnu mere pinlige, mener John Irving.

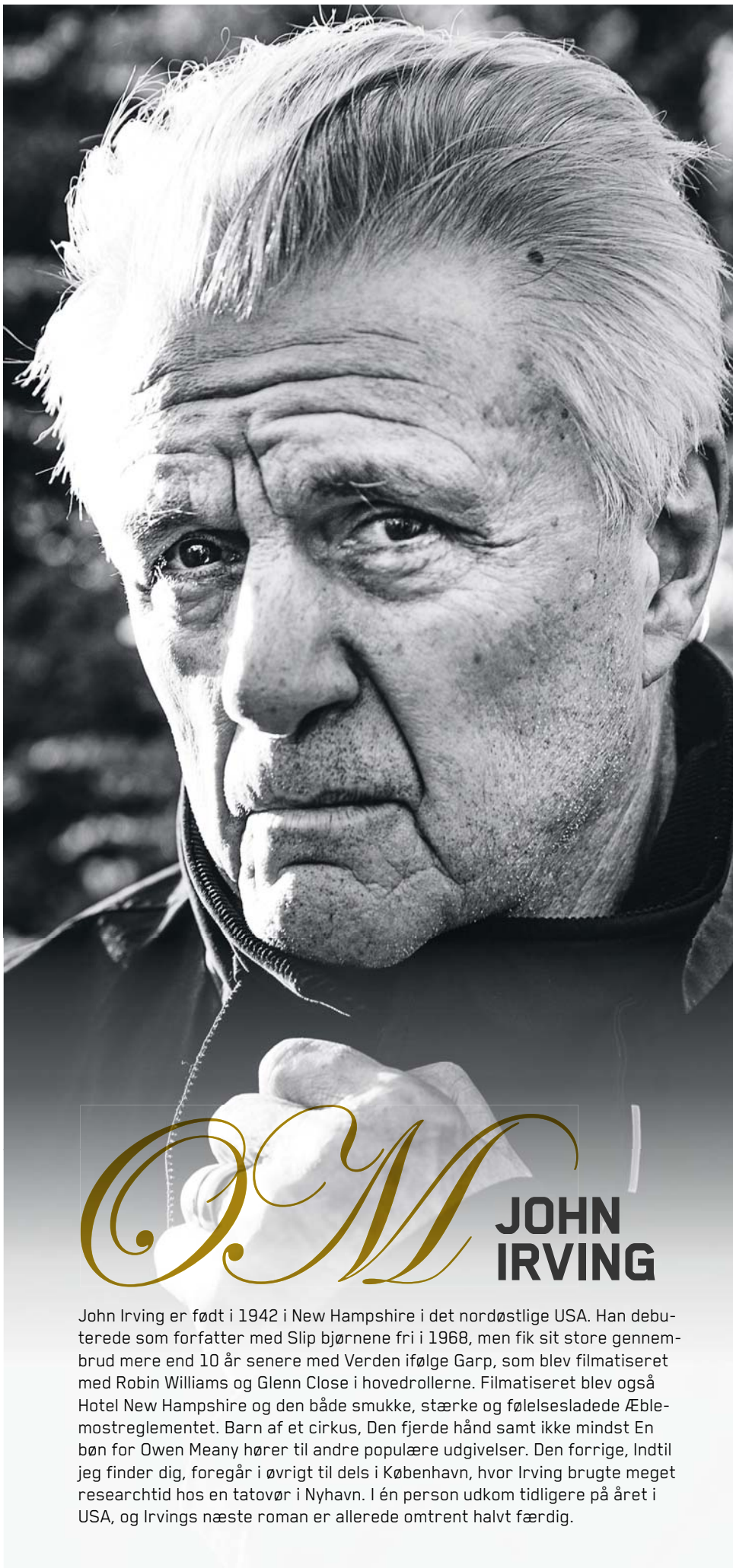
Ligeledes oplever de fleste unge en følelse af at være forkert og på et tidspunkt blive tiltrukket af "forkerte" mennesker – som hovedpersonen, teenageren Billy Abbot i *I én person*, der forelsker sig i den langt, langt ældre bibliotekar miss Frost – som i øvrigt viser sig at indeholde ad-

Barndommen og ungdommen former udgangspunktet for mit arbejde. De personer er på vej et sted hen, hvor livet ændrer sig; på vej ind i voksenverdenen. Jeg har altid været tiltrukket af netop det øjeblik.

skillige overraskelser udi seksualitetens verden, mere skal vi ikke afsløre her! – til stor forargelse for de bornerte kvinder i den unge mands familie.

"På den måde har vi vel alle haft begær rettet mod 'forkerte' personer. Alle har fantasier, men i langt de fleste tilfælde er de kun det og udleveres ikke. Og derfor er

JOHN IRVING

John Irving er født i 1942 i New Hampshire i det nordøstlige USA. Han debuterede som forfatter med Slip bjørnene fri i 1968, men fik sit store gennembrud mere end 10 år senere med Verden ifølge Garp, som blev filmatiseret med Robin Williams og Glenn Close i hovedrollerne. Filmatiseret blev også Hotel New Hampshire og den både smukke, stærke og følelsesladede Æblemostreglementet. Barn af et cirkus, Den fjerde hånd samt ikke mindst En bøn for Owen Meany hører til andre populære udgivelser. Den forrige, Indtil jeg finder dig, foregår i øvrigt til dels i København, hvor Irving brugte meget researchtid hos en tatovør i Nyhavn. I én person udkom tidligere på året i USA, og Irvings næste roman er allerede omtrent halvt færdig.

Et helt liv kan ikke beskrives hurtigt

Det har været en realistisk eftermiddag i den verdensberømte forfatters selskab. Uden afbidte øren, uden cirkus, tatovører eller en "fjerde hånd". Alligevel er der noget med John Irvings højre hånd, som på en eller anden måde passer tragikomisk til den, han er, samt hans værker: En gammel bryderskade er brudt op og har gjort den højre hånd så godt som ubrugelig. Det kræver en operation, når han vender hjem, men lige nu kan han knap nok give hånd og slet ikke skrive – hvilket er et stort problem, idet han skriver sine bøger i hånden på blankt papir!

Brydesporten har flere gange spillet en rolle i Irvings forfatterskab og har sådan set også en central placering i I én person. Han er selv tidligere bryder, og kærligheden til sporten er fortsat stor.

Helt ærligt: Hvor god en bryder var du egentlig?

"Ikke så god, som jeg burde have været, i betragtning af hvor meget tid jeg har brugt på det. Jeg har aldrig vundet et eneste mesterskab, men jeg stillede op og deltog i dem alle. Jeg var ligesom de der tennisspillere, der altid ryger ud i kvartfinalen. Nogle ville engang indstille mig til optagelse i brydningens Hall of Fame; jeg sagde, 'det har jeg ikke fortjent, jeg har jo aldrig vundet noget.' Svaret lød: 'Måske ikke – men du har tabt til alle!'"

John Irving er allerede godt i gang med den næste roman. Hvad den handler om, afslører han ikke. Han kan heller ikke sige, hvornår den er færdig.

"Jeg begyndte juleaften sidste år, og jeg prøver at skrive en lille smule kortere hver gang. Men jeg skriver ikke om en uge i nogens liv; jeg skriver om de vigtige passager i nogens liv, og derfor kommer mine bøger ofte til at strække sig over 30-40 år. Det kan man ikke altid skrive hurtigt."

Den 70-årige amerikaner rækker lidt kejtet venstre arm frem til et høfligt farvel. Goodnight you princes of Maine, you kings of New England, forventer man næsten at høre ham sige – den nærmest Shakespeareske afslutningssalut fra Æblemostreglementet – da han vender sig og begiver sig videre på sit eget livs dansesrejse.

I en evig kamp for det "anormale", det "anderledes".

Hårde tider for græske gymnasier

GRÆKENLAND: Nogle gange er der kun råd til bøger, hvis forældre eller det lokale erhvervsliv betaler, lærernes lønninger er stærkt reduceret, og der er i praksis indført ansættelsesstop på skolerne. Den græske gymnasieskole er presset til det yderste.

Den græske filosof Aristoteles sagde, før vor tidsregning, at fundamentet for enhver stat er uddannelse af de unge. Den græske stats fundament er i dag mindre solidt, end mange grækere ønsker sig.

Det er som bekendt hårde tider i den græske økonomi, og således også i den græske gymnasieskole, der på linje med alle andre offentlige institutioner er udsat for gentagne nedskæringer og misligholdelse drevet af kreditorernes krav om nøjsomhed i statens budgetter.

Det græske skolesystem ligner på nogle punkter det danske. Efter den obligatoriske skolegang, som varer, fra barnet er 6, til det er 15 år, kan man vælge at fortsætte sin uddannelse på enten en teknisk erhvervsuddannelse eller i det "almindelige" gymnasium.

I det almindelige gymnasium er der to slags fag: De fag, der giver adgang til universitetet, og de fag, der ikke gør. I 2. og 3.g bliver eleverne eksamineret i de adgangsgivende fag, og bedømmelsen danner grundlag for, om eleven kan blive optaget på en højere læreanstalt.

Sideløbende studerer hovedparten af de græske gymnasieelever på en slags "ekstra skoler" (frontistirio) om aftenen. Disse skoler er private og koster penge at deltage i, men de fleste har accepteret den opfattelse, at det statslige system alene ikke er godt nok til at sikre eleverne adgang til de videregående uddannelser.

Det er blevet en så normal del af systemet, at det kun er dårligt stillede familier, som ikke sender deres børn af sted sent om eftermiddagen. Fattige børn er henvist til forskellige

frivillige tutorordninger. Gymnasielærernes fagforening, OLME, organiserer hold, men indsatsen dækker ikke behovet, og fagforeningen har kun frivillig undervisning i halvdelen af landets regioner. Disse unge har en dårligere mulighed end deres klassekammerater for at komme videre i uddannelsessystemet.

Det er en ond cirkel, hvis konsekvens kan ses på gadehjørnerne i Athen, hvor arbejdsløse unge holder hinanden med selskab. Overalt i byen er der tomme forretninger, og udstillingsvinduer er gemt bag permanent nedrullede metalpersienner pyntet med graffiti.

Reducering af lønnen

Som alle andre offentligt ansatte er lærernes lønninger og pensioner kraftigt reduceret, siden Trojkaen, bestående af IMF, EU og Den Europæiske Centralbank, begyndte at stille krav til den græske økonomi.

Grundlønnen for en gymnasielærer med to års anciennitet var per januar 2012 reduceret med 38 procent siden 2009 til 744 euro (5.580 kroner) om måneden.

I den anden ende af skalaen har lærere med mere end 33 års erfaring oplevet løntilbagegang på 13,5 procent til 1.480 euro (11.100 kroner).

Spyroula Athanassauou er gymnasielærer og underviser på 16. år i fransk. Hendes humor er på nulpunktet.

"For det meste er jeg afhængig af min mands løn. Min indtægt dækker vores forbrug, så jeg er godt stillet, men for en familie med børn i ekstraskole kan det slet ikke hænge sammen," siger hun.

Stort set alle tillæg og ekstraydelser, såsom overarbejde, rejserefusioner og efteruddannelse, er så godt som væk.

For Spyroula Athanassauou er lønnen blevet gradvist mindre inden for en kort periode. Før sommerferien blev den skåret fra de 1.480 euro i januar til 1.100 euro om måneden, fortæller hun.

”Nedskæringerne kommer i bølger. Det er ikke ét hårdt hug, som vi så må vænne os til. Der er hele tiden nye tiltag og reduktioner. For eksempel ved vi, at der i næste måned kommer flere nedskæringer, men vi ved ikke, hvad de består af,” siger hun og tilføjer, at mange siger, at lønnen lander på 700 euro om måneden, før reduktionerne stopper.

Ansættelsesstop

Da der knap nok er penge til at lønne den nuværende lærerstab, er der selvsagt ikke penge til at ansætte nye lærere. Dette uofficielle ansættelsesstop betyder, at mens der i perioden 2000-2009 blev ansat op mod 6.000 nye lærere om året, blev der i 2011 ansat omkring 600, og indtil nu i 2012 omkring 200.

Da elevoptaget er uændret, tvinger det selvfølgelig lærere, der stadig har et arbejde, til at arbejde mere. En af konsekvenserne er blevet skolesammenlægninger og -lukninger. Klassekvotienterne er vokset, så de i dag ligger på 28 til 30 elever per klasse.

Selve den praktiske drift af skolerne er heller ikke problemfri. OLME fortæller, at der med stigende oliepriser ikke bliver råd til at opvarme skolerne til vinter, og sidste år var der store problemer med at betale for bøger.

Eleverne kom efter sommerferien i skole og kunne konstatere, at der ingen bøger var. Trykkerierne var ikke blevet betalt, og derfor blev bøgerne ikke leveret. Skolernes kopimaskiner arbejdede på højtryk for at kopiere lærernes bøger.

”På vores skole havde vi bare det problem, at der heller ikke var penge til A4-papir,” siger Spyroula Athanassauou og trækker på skuldrene.

Undervisningen blev reddet, da en række lokale virksomheder gik sammen om at købe kopipapir til skolen. Først i slutningen af december 2011 blev bøgerne leveret.

Det er blevet helt normalt for skolerne at bede elevernes forældre om ekstra penge til den daglige drift, ligesom lokale virksomheder mange steder også bidrager til driften med forskellige donationer. Det kan være alt fra kopipapir og fyringsolie til kontanter eller endda skolernes ansvarsforsikring.

Generalsekretær i gymnasielærernes fagforening, OLME, Themistoklis Kotsifakis siger:

”Systemet virker kun ved lærernes passion for deres arbejde og familier, som har over-

FAKTA OM GRÆKENLAND

- Indbyggertal: Cirka 11 millioner.
- Antal gymnasieelever (2001): 360.248.
- 3.185 græske gymnasier, 615 er sammenlagt eller lukket (cirka 20 procent).
- Arbejdsløshedsprocent: Cirka 23, heraf ungdomsarbejdsløshed på cirka 45.
- Turisme er Grækenlands største erhverv med cirka 18 procent af BNP.
- BNP-tilbagegang forventes at blive cirka 7 procent for 2012. Samlet i EU cirka 0 procent.

skud til at hjælpe med at male skolerne, give gamle computere og så videre.”

Denne vinter, forventer han, bliver kold på de græske skoler. Bogstaveligt talt. Prisen på fyringsolie stiger med 40 procent som følge af nye afgifter.

Ængstelse blandt lærerne

Reformerne skaber uro og ængstelse, men Spyroula Athanassauou fortæller, at samarbejdet blandt lærerne er det samme, som det altid har været. Men så alligevel ikke. Hun fortæller, at skolen er som et lille samfund:

”Nogle har ressourcer, andre har ikke. Det skaber jalousi, men selv den, der har, ved ikke hvor længe.”

Mange ældre lærere vælger at gå på pension, for så er man da sikker på en indtægt. Det giver samtidig mulighed for at flytte væk fra byernes relativt høje boligudgifter og forbrugsregninger.

”Før krisen pensioneredes cirka 1.500 lærere om året. De seneste år har det været mellem 3.000 og 5.000 om året,” forklarer Themistoklis Kotsifakis.

”Folk er ængstelige, bange. Lærerne er meget bedrøvede over arbejdsforholdene og bange for fremtiden. Mange af dem har ikke penge nok til at leve for.”

Spyroula Athanassauou er også bange, og det betyder meget at blive skåret kraftigt i løn. Hun forstår godt, at lærere mister motivationen.

”Eleverne koncentrerer sig kun om de adgangsgivende fag, og man får ikke en skid for det (i løn, red.), så hvad er det, man kæmper for? Så kan man lige så godt lade timerne gå og så få 20 euro i timen for at undervise

de interesserede elever i ekstraskolerne.”

Alligevel mener hun, det er vigtigt ikke at beklage sig til eleverne, men videregive optimisme. Hun føler sig forpligtet til at fortsætte med at undervise, så skolen kan fungere.

Fransk er ikke blandt de fag, som giver adgang til universitetet, og Spyroula Athanassauou oplever, at eleverne ikke længere prioriterer hendes fag.

”Eleverne har ingen respekt for lærerne. De hører ikke efter og laver ikke lektier. Hvad kan man så gøre?” spørger hun og slår let ud med armene.

”Jeg prøver at gøre undervisningen interessant ved for eksempel at vise dem franske film, eller malerier, men det virker ikke. De vil ikke lære,” siger hun.

Hun understreger dog, at hun snart overflyttes til en skole med elever fra mere resourcestærke familier, og her håber hun, interessen for at lære fransk er større.

To slags lærere

17-årige Olga Karamida oplever den pædagogiske udvikling fra den anden side af katederet. Hun skal i gang med sit andet år på et gymnasium i Athen og drømmer om at læse fysik på universitetet. Hun er engageret i skolens elevråd, går i ekstraskole og læser lektier tre-fire timer om dagen. Længere, hvis der er prøver eller eksaminer på vej. Hun betegner sig selv som en typisk studerende. Der er to slags lærere, mener hun, og deler dem op i unge og gamle. Som eksempel nævner hun faget historie:

”Nogle undervisere vil have, at man skal lære alting udenad. Andre vil have dig til at undersøge, hvordan det kan være, at historien

Olga Karamida synes, at de græske gymnasielærere er positive på trods af de næsten umulige vilkår, den økonomiske situation byder grækerne.

"Systemet virker kun ved lærernes passion for deres arbejde og familier, som har overskud til at hjælpe med at male skolerne, give gamle computere og så videre," siger gymnasielærernes generalsekretær Themistoklis Kotsifakis.

er skrevet, som den er. Det er typisk de unge lærere, som sætter eleverne til at finde svarene selv."

Et andet eksempel er it, som Olga mener mange i de ældre generationer er bange for ødelægger læringen.

"De er ikke bange for teknikken i sig selv, men deres opfattelse er, at det at finde viden er noget, man gør langsomt og besværligt i et leksikon, ikke med et klik på en computer," siger Olga Karamida.

Den unge elev oplever, at de nyuddannede lærer i højere grad inddrager internettet i undervisningen og ikke er bange for at eksperimentere. Hun fortæller også, at hun ved denne gruppe lærere fornemmer, at de gerne vil være der. At de, i krisens tegn, er på en mission og har et formål. De har rigtig meget motivation, og det smitter af på eleverne.

Under krisen med de manglende bøger sidste år blev de "ældre lærere" dog tvunget til at inddrage internettet mere, og det har rykket nogle af dem, mener hun. Hun synes også, at lærerne generelt er positive.

"De er optimistiske, men prøver at forberede os på, at vi kommer til at møde en masse lukkede døre. At vi skal blive ved, selv om tingene ikke lykkes første gang."

Olga vender hele tiden tilbage til vigtigheden af at lære at finde og sammenligne informationer i en tid, som hun mener medierne dominerer negativt med usande historier. Derfor ser hun også op til de undervisere, som prøver at lære hende netop det.

"Mange, som mig, prøver at undersøge, om det, man får ind via medierne, er sandt. Og så prøver vi at bruge færre penge, uden at vores forældre skal sige det til os. Andre lukker sig inde i sig selv – og venter på udlandet, mens nogle reagerer med vrede og aggressivitet. Jeg tror, de tager mediernes

udtryk i stedet for selv at tænke og vurdere og analysere. Det er en lille gruppe, men det er dem, der taler højest, og som man er bange for at støde ind i. For man er bange for at miste optimismen," siger Olga Karamida.

Hun fortæller også, at nogle af de få med penge er "lukket inde i et bur af deres forældre og forstår ikke, hvad der foregår". De forskellige elevgrupperinger kommer i konflikt med hinanden. For tiden diskuterer hendes klasse, hvor man skal hen på 3.g-rejse. Mange har foreslået, at man mod traditionen dropper udlandsrejsen og vælger en græsk destination for at spare penge. Flere unge med rige forældre har foreslået, at man rejser til Schweiz, selvom alting der er enormt dyrt efter græske forhold.

"Holdningen er, 'at vi har penge', og så må de andre jo bare selv finde nogle," siger Olga Karamida.

Fagforeningskamp mod Trojkaen

Og det er netop det, det hele i praksis handler om: Penge.

Fagforeningens generalsekretær, Themistoklis Kotsifakis, en lille kraftig mand med stort overskæg, er vred. Vred på Trojkaen og vred på den græske regering, der, siger han, går finansfyrsternes ærinde på bekostning af Grækenlands befolkning.

"Vi prøver at organisere folket til offentlige manifestationer og kamp mod den førte politik. Vores krav er klar og gennemskuelig politik," siger han.

OLME er, som sine medlemmer, træt af kontinuerlige forringelser med kort varsel. Ofte ved man end ikke, hvilke konkrete nedskæringer der diskuteres i regeringskontorerne, før de er vedtaget. Man ved kun, at det bliver dårligere om lidt.

Sidste år besatte OLME sammen med andre

fagforeninger regeringskontorer over hele Athen i flere uger. I perioden var der demonstrationer næsten hver anden dag. Det høje antal demonstrationer tydeliggøres af de mange bannere, sammenrullet omkring lange træpinde, og skilte med trojkafjendtlige slogans, som står i hjørnerne af opgangen til OLMEs hovedkontor på fjerde sal i hjertet af Athen. Et kontor, som er beklædt med opfordringer til sammenhold, solidaritet og kamp mod kyniske politikere og finansfolk.

Men Themistoklis Kotsifakis har indset, at det næppe hjælper:

"Som tingene er nu, kan vi ikke få bedre løn, en bedre situation, bedre forhold. Når vi diskuterer problemerne med ministrene, siger de 'no money!' Lærere og arbejdere er sikre på, at der er penge, men regeringen giver dem til bankerne for at afvikle gæld. Men arbejderne skabte ikke gælden! Vi prøver at påvirke regeringen til ikke at fortsætte med foranstaltninger mod arbejdere og mod velfærd," siger Themistoklis Kotsifakis.

Vi må kæmpe og stå sammen og kræve, at man lægger kursen om, siger han, selv om det ikke helt lyder, som om han selv tror, det vil ske.

Han ønsker, at landets kreditorer får at vide, at deres penge er tabt, og at regeringen begynder at bruge de mange hjælpepakker på at hjælpe sin befolkning i stedet for, som han siger, at give dem til udenlandske kapitalister.

Mens den græske regering og Trojkaen presser på med tilbageholdenhedspolitikken, kan de passende have Aristoteles' læresætninger i tankerne: Fattigdom er ophav til revolution og kriminalitet, og uddannelse er den bedste proviant på rejsen mod alderdom.

Altid klar med en løsning ...

Personlig rådgivning
når det passer dig
- også på din
arbejdsplads

Fleksible
pensionsdækninger
tilpasset dine behov

Tryghed
til dig og din
familie

SKEMAFRI

SPROGNØRDEN

Bogtrykkerkunsten har leveret flere ord og vendinger til det danske sprog. De mest fortærskede af slagsen bliver til klichéer. Men oprindeligt er en kliché den metalplade, hvori trykkeren kunne ætse et billede ind, så det kunne trykkes igen og igen.

KULTURGUIDEN

Hvilke tre kulturelle ting skal du og læserne opleve i september?

1. På ARoS i Aarhus kan man frem til februar se den fantastiske Edvard Munch-udstilling *Angst-Anxiety*. Jeg var med til ferniseringen, men er slet ikke færdig med at fordøje udstillingen. Så den skal i hvert fald have et besøg mere. Gerne med min bedre halvdel eller en god ven. Efter museumsbesøget vil jeg smutte ned på Åboulevarden og spise middag på den ganske glimrende Restaurant Memphis, som serverer autentisk amerikansk sydstatsmad. Lige i øjet på en kold novemberdag.

NAVN: Christian Wilde Langballe
ALDER: 36 år • **SKOLE:** Randers Statskole
FAG: Billedkunst, dansk og mediefag

2. For nylig blev jeg opmærksom på romanen *Skyatlas* af David Mitchell. Jeg opdagede dens eksistens, da jeg læste en omtale af søskendeparret Warchowskis kvaler med at få den filmatiseret (det er dem med *The Matrix*). Hollywood anså den for at være "ufilmelig". Den omtale pirrede min nysgerrighed, så i november vil jeg krybe ind under et tæppe på sofaen og kaste mig over romanens fortælling om skæbner, der påvirker hinanden på tværs af tid og rum. Den hører nok til i science fiction-genren, men skulle rumme interessante litterære kvaliteter. Filmen får premiere i 2013.

3. Teater Katapult i Aarhus sætter det meget om-diskuterede teaterstykke om Anders Breivik, *Manifest 2083*, op i slutningen af november og starten af december. Hvis jeg kan få billetter, vil jeg tage ind og se det sammen med et par gode kolleger. Måske er stykket smagløst? Måske er det for tidligt at lade kunsten forholde sig til tragedien i Norge? Måske sætter det nogle af de sider af den menneskelige psykologi, som vi normalt helst fortrænger, til skue? Jeg vil gerne danne mig min egen mening, og den efterfølgende snak med kollegerne vil sikkert sætte tingene i perspektiv.

VINGESUS

Legenden lyder, at den ydmyge og fromme, hellige mand Martin af Tours også kaldet Morten Bisp (315-397) i sin levetid var så populær, at munkene i Tours i Frankrig i år 370 ville gøre ham til biskop. Hans ydmyghed bød ham det imod. Derfor gemte han sig i en gåsesti, da munkene kom for at udnævne ham til biskop. Gæssene blev forskrækkede over postyret og skræppede op. Morten Bisps gemmested blev derved afsløret, og han blev biskop. Som "hævn" siges det, at han indførte en national gåseslagtningsdag den 11. november. I Danmark fejrer vi mortensaften 10. november.

GASTRONAUT

Nem efterårstorsk i ovn

Læg torskefileter i et smurt fad. Lad masser af løgringe pryde toppen og siderne. Læg tomatbåde, smørklatter og champignonskiver i siden og oven på fisken. Krydr med salt og peber. Giv torskefileterne 20-30 minutter i ovnen, til kødet er fast og hvidt. Kog små kartofler med skræl til. Top retten med persille. Luksusversionen: Overhæld fisken med et lille glas hvidvin, lidt vand og en bouillonterning. Vrid en halv citron over fisken. Drys med lidt karry.

"FACE IT, GIRLS, I'M OLDER AND I HAVE MORE INSURANCE.!"

VINTIPPET

Var det noget med et glas sherry?

Hvis du er til det anderledes og let aparte, er den økologiske tingest fra det franske noget for dig.

Er det galt eller genialt? Jeg bliver ved med at spørge mig selv – og med en underlig fornemmelse af en eftersmag, der synes at hænge ved adskillige dage efter indtagelsen. Galt eller genialt? Er det vin, eller er det i virkeligheden noget helt andet? Og jeg kan faktisk heller ikke finde ud af, hvorvidt jeg kan lide denne ubestemmelige drik i en umiskendelig vinflaske. Jo, det kan jeg vist godt. Eller kan jeg??? Ja. Nej. Måske. Ved det ikke.

Men lad os begynde med fakta: Vi har at gøre med en økologisk rødvin fra den sydligste del af Rhône-dalen, faktisk fra bredden af en anden flod i nærheden, Gardon (eller bare Gard, om man vil) vest for den gamle romerske by Nîmes. Her, i landsbyen Maurejols, hører producenten Mouressipe hjemme, hvor vinmager Alain Allier har begået vinen Tracassier. Begået er netop det rigtige ord, for det passer, hvad enten jeg en dag afgør med mig selv, om det tenderer en kriminel handling, eller det vitterligt er en genistreg. Der er i dette tilfælde ikke noget midt mellem!

Vinen er ikke ubetalelig, men heller ikke helt billig og er også blevet præsenteret for mig som noget ganske særligt. Det skal jeg da også lige love for, den er! Min første indskydelse var, at den var dårlig. Overgæret, næsten ovre i sherrysegmentet, men allerede ved anden mundfuld

stod det klart, at det ikke var tilfældet. Jeg har en mistanke om, at det blandt andet er den økologiske gær, der er med til at fremme nogle af vinens karakteristika, men måske er det bare noget, en ønologisk lægmand som undertegnede bilder sig ind. Druerne er blevet sirligt afstillet og sorteret og derefter anbragt tre dage i et syv grader koldt rum, hvor den første gæring har fundet sted.

Druerne er 100 procent atypisk grenache. Atypisk fordi man såmænd sagtens kan fornemme druens sædvanlige kraftige undertone, men det pebrede er erstattet af en særegen blanding af jord, tobak, gær og valnødder med den førnævnte association til en tyk sherry.

Isoleret set ville jeg nok ikke vælge denne vin til at hygge-bælle, men jeg må indrømme, at den faktisk passede godt til efterårsmåltidet med and, græskar, figner og estragon. Samtidig har jeg nok aldrig smagt en vin, der fysisk har lagret sig så længe i mine smagsløg, det er virkelig en finish, der vil noget. Spørgsmålet er så, om den finish er god, og det er det, jeg er så forbandet i tvivl om. Jeg giver fire propper til Tracassier. Måske er jeg helt forkert på den – døm selv.

KARAKTERSKALA

Kan bruges i væbnede konflikter som kemisk krigsførelse, eventuelt som erstatning for napalm.

Kan til nød drikkes på hverdage – men egner sig egentlig bedre som blandingssangria eller gløgg.

Kan serveres for mødre, svigermødre og andre familiemedlemmer, du gerne vil holde i skak – men alligevel ikke spille din bedste vin på.

Kan serveres for venner eller overordnede, du gerne vil gøre indtryk på, men som intet som helst aner om vin.

Vinen kan uden betænking serveres til bunga bunga-fester og lignende.

Andet glas drikkes stående under afsyngelse af det pågældende lands nationalsang.

Tracassier fra Mouressipe koster 140 kroner for en flaske på www.gladvin.dk, som specialiserer sig i økologiske vine.

GO-GO GADGET

Hvis det kniber med at få motioneret, så prøv at træne med forsvaret! Det har nemlig udviklet en gratis app til både Android og iPhone, der hedder Træn med forsvaret. Appen tilbyder et bibliotek af behårde øvelser for ryg, ben, mave og arme, cirkeltræningsprogrammer med videoer, intervaltræningsprogrammer, og du kan også få lagt et otte ugers personligt træningsprogram gratis.

OM

PER BREGENGAARD

Per Bregengaard (født 1950) underviser i samfundsfag og historie på Køge Gymnasium. Han repræsenterede i mange år først Venstresocialisterne og siden Enhedslisten i Københavns Borgerrepræsentation, hvor han i en årrække også var skoleborgmester.

LITTERATUR:

En indføring i dannelsesdiskussion og en aktuell debat, som især er relevant for det almene gymnasium og hf:

Jens Dolin: Dannelse, kompetence og faglighed i Damberg, Dolin, Ingerslev: Gymnasiepædagogik. Hans Reitzels Forlag, 2006.

Steen Nepper Larsen: Dannelse – samfundskritiske bud på dannelsesetænkningens idéhistorie og uomgængelige aktualitet i Social Kritik nr. 130 – juni 2012.

Per Bregengaard: Dannelsens substans – en kommentar til Steen Nepper Larsen i Social Kritik nr. 131 – oktober 2012.

En uddybende beskrivelse af arbejdet med borgmesternotatet om Sund Zone og udviklingen af klassens samfundsvidenskabelige studieretning:
Per Bregengaard: Et rigtigt notat og Samfundscup 2012 i Samfundsfagsnyt nr. 184, december 2011.

Udviklingsrapport: Udvikling af den samfundsvidenskabelige studieretning: Engelsk A, samfundsfag A, matematik B, Køge Gymnasium 2.j, 2011-12. Rapporten kan erhverves ved at maille: per@bregengaard.dk.

En håndbog om kreativ, innovativ og entreprenant undervisning:

Irmelin Funch Jensen, Ebbe Kroman-Andersen: KIE-modellen – innovativ undervisning i gymnasiernes. Erhvervsskolernes forlag, 2009.

Undersøgelse af unges demokratiske holdninger:
Carole Hahn: Becoming political – Comparative Perspectives on Citizenship Education. State University of New York Press, Albany, 1998.

Meningsfuld harmoni gennem anvendelsesdannelse

Undervisningsministerens Manifest for Ny Nordisk Skole stritter, når man overvejer konsekvenserne for det almene gymnasium og hf. Men udviklingen af uddannelsernes spirer til anvendelsesdannelse kan skabe en meningsfuld harmoni i ministerprojektet og forbinde det med den almene dannelse, der er og bør være et mål for stx og hf, skriver kronikøren.

En ny undervisningsminister skal have et nyt projekt, og ikke mindst når regeringen er ny. Sådan er det også med Christine Antorini. Projektet er nu formuleret i Manifest for Ny Nordisk Skole.

Ny Nordisk Skole udvikles på grundlag af en nyfortolkning af den nordiske lærings- og dannelsesstradition. Det er uvist, hvad den nordiske lærings- og dannelsesstradition egentlig er, og hvori nyfortolkningen består. Men det interesserer mig mindre end konsekvenserne af projektet.

Jeg hæfter mig især ved tre af manifestets ti punkter, der umiddelbart stritter, især når det handler om det almene gymnasium og hf.

Den nye nordiske skole skal

– styrke anvendelsesorienteringen og de praktiske dimensioner i undervisningen og den pædagogiske praksis,

– fremme udviklingen af livsduelige børn og unge med vilje og evne til at skabe værdi for de fællesskaber, de indgår i under deres opvækst og uddannelse og senere på arbejdsmarkedet og i deres civile liv,

– ved sin undervisning, pædagogiske praksis og eksemplariske adfærd i det

daglige arbejde og virke i institutionerne gøre børn og unge til medskabere af et demokratisk og bæredygtigt samfund – socialt, kulturelt, miljømæssigt og økonomisk.

De to sidste punkter handler vel om en form for almen dannelse. De er ikke mindst interessante for de gymnasiale institutioner, som er almindelige. Og stx er det vel i en slags anden potens, da det er det almene gymnasium.

For mig handler almen dannelse om at tilegne sig en meningsfuld kultur, der bygger på grundlæggende viden og anskuelser, som har konsekvenser for standpunkter og livsførelse. Det sidste handler om de dyder eller forpligtelser, vi vægter og pålægger os selv, når vi går ind i et fællesskab med andre eller er en del af et samfund.

Jeg er desværre ikke i stand til at give min indkredsning af almen dannelse en særlig nordisk dimension. Den er universel. Men det nordiske er måske også mest med for at give os en følelse af, at vi med vores tradition kan ”lyse op i verden”. Det er da saliggørende set i lyset af PISA-hysteriet, hjælpeløse kvalitetsmålinger, ledelsesfetichisme og meget andet, der har sat sit tunge præg på ud-

dannelsessektoren i kraft af de importerede neoliberalistiske managementteorier, som også det danske statsapparat har taget til sig.

Nyt fokus på anvendeligheden

Det første punkt i uddraget fra manifestet, anvendelsesorienteringen og det praktiske, er især for det almene gymnasium og hf langt mere omtåleligt end de næste. Men jeg hæfter mig ved, at det erhvervs- eller specifikt erhvervsuddannelsesrettede ikke er smuglet ind, selv om det måske også er vanskeligt at gøre det, når det handler om et manifest for hele aldersgruppen 0-18 år. Det er vigtigt at fastholde, at det almene gymnasium og hf er rammen om uddannelser, der i høj grad har en mening i sig selv.

Anvendelsesdannelse. Det er noget af en hybrid! Men udtrykket og overvejelserne bag den kan være med til at skabe en meningsfuld harmoni i ministerens projekt, især når det handler om det almene gymnasium og hf.

At elever skaber noget anvendeligt, der rækker ud over dem selv og skolen, er ikke noget nyt. Elevers innovative og entreprenante projektarbejder har mere eller mindre tilfældigt spiret rundtomkring gennem hele min tid som gymnasielærer. Og den begyndte i 1976. Men det er min fornemmelse, at spirene i den seneste tid har været dyrket mere intensivt, at der er en begyndende systematisk udvikling, og der har været fokus på dem.

Samfundsfagslærerforeningen

og Forlaget Columbus Fond har i det sidste par år gennemført en innovationskonkurrence, SamfundsCup. Sidste skoleår var emnet integration. I år er det bæredygtighed. Elevgrupper skal på en faglig baggrund og henvendt til en målgruppe udarbejde konkrete forslag til løsningen af et samfundsproblem.

Nogle gange opstår det innovative og entreprenante mere spontant, som det var tilfældet i en 2.j-klasse på Køge Gymnasiums samfundsvidenskabelige studieretning.

Borgmesternotatet om Sund Zone

Det begynder i forårssemesteret i 1.g med et integreret undervisningsforløb i samfundsfag og historie: "Ud- og indvandring – fra roepolakkerne til et multietnisk samfund".

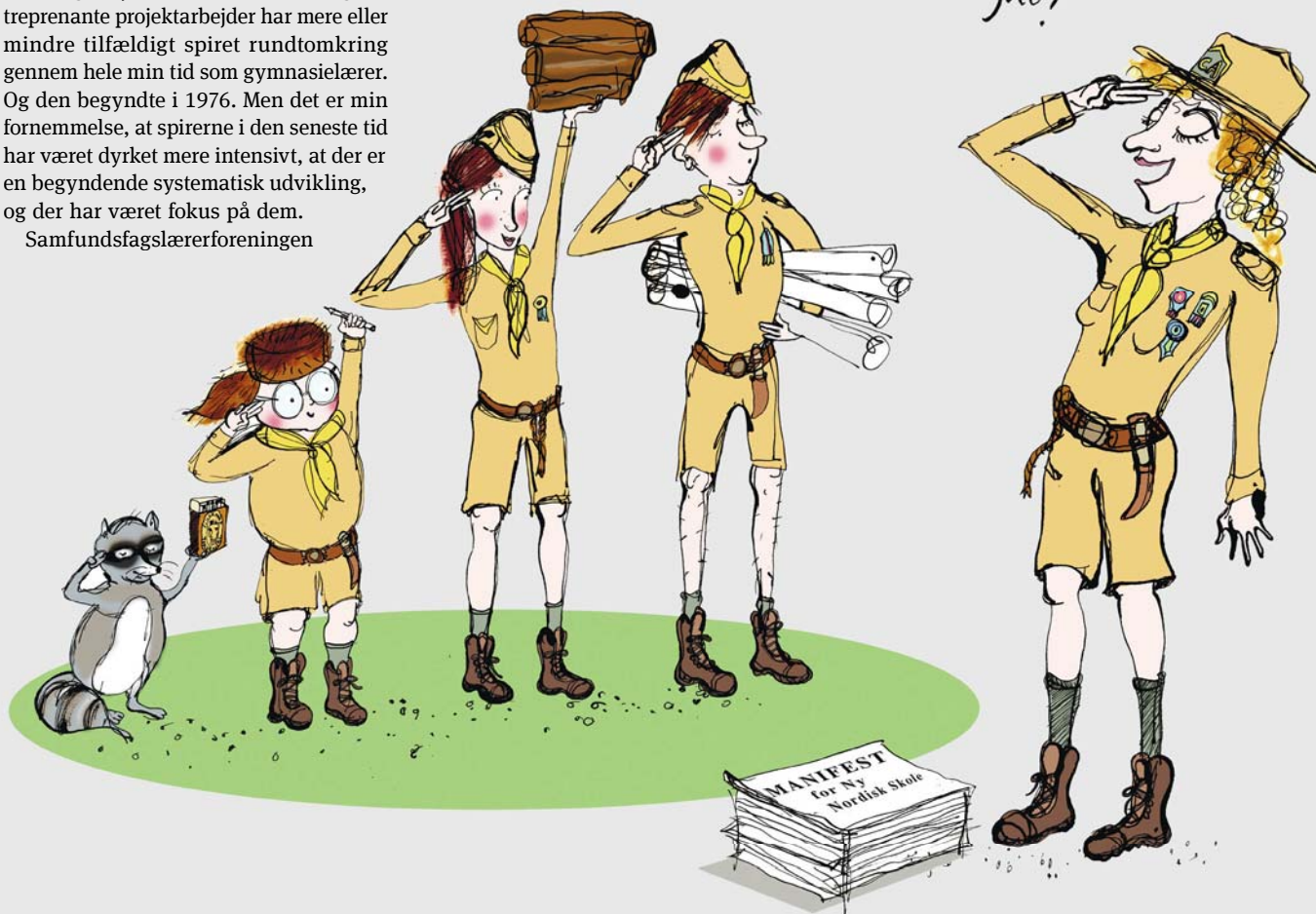
Undervisningen bevæger sig ind på partiernes integrationspolitik og Københavns Kommunes såkaldte inklusionspolitik. Vi skal i be-

gyndelsen af 2.g i gang med en hjemmeopgave i form af et notat til Køges borgmester om den integrationspolitik, Køge Kommune ikke har formuleret.

Et møde med borgmesteren er planlagt som en del af inputtet. Den fiktive scene er, at den socialdemokratiske borgmester skal til paneldiskussion om den integrationspolitik, Køge skal have, men – viser det sig – ikke ønsker at formulere.

Borgmesteren er sådan set ikke interesseret i et notat om Køges integrationspolitik, men hun skal i efteråret give en status på et Sund Zone-projekt i Ellemarken, hvor cirka en tredjedel af beboerne er af anden herkomst end dansk, og der ligger en analyserapport. Jeg indretter mig efter virkeligheden og formulerer en no-

*tjikker liker
tjikker liker
tjav, tjav, tjav!*

» tatopgave, hvor scenen er behandlingen af status for Sund Zone-projektet på et byrådsmøde.

Borgmester Marie Stærke indleder på eksemplarisk vis vores interviewmøde i byrådssalen med at forklare, hvilke krav hun har til sine embedsmænd: Når de skal lave indstillinger til byrådet, skal de være objektive og saglige. De skal i deres fremstilling og anbefalinger kunne favne hele byrådet. Kommunal ansatte er ikke borgmesterens politiske embedsmænd. Rigtige politiske rådgivere er det kun ministre og politiske ledere på Christiansborg, der har.

Eleverne spørger løs om Sund Zone-projektet og er naturligt optaget af at diskutere områdets problemer, initiativer og aktiviteter. Det jordnære i de handlingsorienterede anbefalinger, som notatgenren rummer, er noget, som tiltaler eleverne.

To elever fremlægger et resumé af deres notater. De har en meget forskellig karakter. Andre elever supplerer med korte input om særlige aspekter, de har med i deres opgaver. Derefter er ordet frit.

Efter elevfremlæggelserne er der ros fra borgmesteren, men også ris. I et notat vil man aldrig skrive: "jeg mener". Det skal være: "Det indstilles, at ...". Og det er i vores sammenhæng forbudt at omtale et bestemt parti hverken på godt eller ondt, etcetera. Det er opgavegennemgang del ét. Og der er måske mere autoritet, men i al fald mere virkelighed bag den.

Vi har efter aftale med Marie Stærke inviteret Dagbladet med til mødet. Elever rådgiver Køges borgmester er da en god historie, og det bliver overskriften på forsiden.

Eleverne, gymnasiet og borgmesteren er jo noget, når vi er i avisen, sådan er vi i det senmoderne samfund. Og efterfølgende diskuterer vi nyhedskriterier bag fremstillingen af vores arbejde og bladets vinkling. Det er et scoop, at eleverne selv kender "virkeligheden" bag avisens formidling. Eleverne lærer, hvordan de kan anvende medierne.

En gruppe elever skriver i deres evaluering:

"Vi synes, det har været rigtig godt at få lov til at lave noget, hvor vi bagefter kunne se, at vores arbejde bliver brugt i

virkeligheden. Det giver en kæmpe motivation og lyst til læring. Specielt også, fordi vi ved, at vi har med rigtige mennesker at gøre, og det ikke bare er noget fiktivt, som en lærer skal sidde og læse. Det bliver godt i fremtiden at kunne se ændringerne i Ellemarken med den tanke, at vi måske har haft en indvirkning på disse ændringer og virkelig har været med til at ændre folks tilværelse."

Ugen efter evalueringen får det sidste en lidt anden betydning: Flere elever kommer i deres notat med ideen om en lektiecafé og andre aktiviteter drevet af frivillige. De nævner eksplicit, at naboen, gymnasiet og dets elever kunne engagere sig i projektet. Der argumenteres med behovet for rollemodeller og gensidigheden i et af integrationsbegreberne.

Sund Zone tager eleverne på ordet. Klassen bliver inviteret til et møde i Ellemarkens Sund Zone-lejlighed, hvor den igen får lejlighed til at fremlægge notaternes ideer. Men hvordan kommer vi videre? Cirka halvdelen af klassen melder sig som interesserede i at udføre et frivilligt arbejde i Ellemark-bebyggelsen, og kompetencerne viser sig at være mangfoldige. Nogle af eleverne arbejder frivilligt gennem det meste af 2.g.

Veje ud af klima-, energiforsynings- og miljøproblemerne

Eleverne har fået blod på tanden og vil mere anvendelsesdannelse.

Vi formulerer et projekt om veje ud af klima-, energiforsynings- og miljøproblemerne. Projektet skal være Kreativt. Ideerne skal kunne blomstre. Projektet skal være Innovativt. Ideerne skal bearbejdes, så de bliver brugbare. Projektet skal være Entreprenant. De brugbare ideer skal omsættes til løsninger, der er rettet mod en formuleret målgruppe.

Grundlaget for at gå i gang med KIE-projektet er faglig viden, erfaringer og audiovisuelle færdigheder.

Viden bliver tilvejebragt gennem forudgående undervisningsforløb i naturgeografi og samfundsfag. For at skabe sig erfaringer henter elevgrupperne forud for projektugen netoplysninger og dokumenter og aftaler nogle af deres interviews med målgrupper og samarbejdspartnere.

AV-færdigheder bliver øvet gennem et kort kursus i videooptagelser med mere. En kollega har ekspertisen.

Eleverne arbejder i følgende projektgrupper med lærerformulerede oplæg: 1. Køge Gymnasium – grønt flag, grøn skole. 2. Ellemarken – fra sund zone til grøn zone. 3. CP Kelco – pektinfabrikken i Lille Skensved. 4. Solrød – energiforsyningen og et biogasanlæg. 5. SamfundsCup-gruppen: Integration. Sidstnævnte gruppes arbejde indgår ikke i temaet, men bliver etableret med henblik på at indgå i priskonkurrencen SamfundsCup.

Produkterne bliver fremlagt og evalueret over tre sammenhængende moduler. Samlet set må produkter og fremlæggelser betragtes som gode. Af elevernes skriftlige evaluering og den efterfølgende mundtlige diskussion fremgår det, at eleverne føler, at de har stor indflydelse på projektet. Det har været grænseoverskridende ved, at de selv står for at etablere kontakterne. De er glade for den anderledes produktform og fremlæggelsen.

Efterfølgende skal grupperne formidle deres arbejde til målgrupperne. Desværre glider det ud i sandet. Vores opfølgning er ikke tilstrækkelig hård og organiseret. Men det bliver der rådet bod på i 2.g-klas-sens sidste anvendelsesdannende projekt.

Ungdommen og demokratiet – en undersøgelse

Undersøgelsen af "Ungdommen og demokratiet" bygger på den forudgående undervisning i beregning af middelværdi, standardafvigelse (varians), signifikans (chi²-test) i matematik og samfundsfags undervisning i demokratiopfattelser og -forudsætninger.

Endvidere læser vi i samfundsfag understøttet af engelsk uddrag af den amerikanske professor Carole Hahns undersøgelse af unge og demokratiet: Becoming political – Comparative Perspectives on Citizenship Education for at afklare hendes begrundelse for undersøgelsen, problemstilling, emner og metodeovervejelser i arbejdet.

Det er klassens afsluttende opgave at følge op på Carole Hahns undersøgelse. Engelsk beskæftiger sig derfor med oversættelsesteori, idet enhver oversættelse

” **Man kan med almen dannelse ”begå sig” ved at kunne dømme mellem godt og ondt, sandt og falsk, ud fra hvad der er værd at vide og ved anvendelse af en kritisk fornuft.**

også er en oversættelse af en kultur til en anden. Oversættelsesteorien er et godt input til oversættelsen og bearbejdningen af Carole Hahns spørgeskema.

Undersøgelsen bliver udført ved 6 elevgrupper arbejde og en individuel opgavebesvarelse (SRO-opgaven). Tilsammen skaber det undersøgelsen. Undersøgelsens empiri bliver indsamlet gennem et spørgeskema udfyldt af klasser på gymnasiet, 10.-klassecenteret på naboskolen (Ellemarkskolen) og på et møde med jævnaldrende spejdere på klassens studierejse til Malta. Projektet er på den måde også en del af det AT-forløb, som er tilknyttet studierejsen.

Vi er så heldige, at Carole Hahn kort tid efter afleveringen af SRO-opgaven er i Danmark og kan besøge skolen. Eleverne har her gruppevis lejlighed til – på engelsk – at fremlægge deres arbejde og resultater for hende, få respons og diskutere deres og hendes arbejde. Eleverne fremlægger tillige årets samfundsfagsundervisning, idet fokus for Carole Hahns forskning stadig er komparative analyser af samfundsfagsundervisningen (og dens resultater i form af elevernes demokratiske holdninger og forestillinger) i forskellige lande. Carole Hahn modtog i 1999 GL's uddannelsespris for sit arbejde.

Mange roser undersøgelsen for at være virkelighedsnær. Det er et begreb, der går igen. Flere fremhæver i den forbindelse spejderundersøgelsen på studieturen. Mange fremhæver, at undersøgelsen giver mulighed for at fordybe sig. Få mener, at forløbet er for langtrukket. Flere fremhæver det tværfaglige, hvor en enkelt mener, at matematik fylder for meget.

Mange elever beklager sig over, at 10.-klasseeleverne ikke var særlig interesserede. Nogle mener, at de ikke forstår ”os”. Men der er også en del elever, som er positive. En skriver: ”Det er rigtig godt – meget mere af det – man forstår stoffet på en anden måde, når man skal forklare andre om et givet emne.”

Anvendelsesdannelsen

”At man forstår stoffet på en anden måde, når man skal forklare andre om et givet emne”, er utvivlsomt en faglig fordel ved anvendelsesorienteringen. Men er det den

form for forståelse, vi dyrker og værdsætter i ”den lærde skole”?

En udbredt kritik af gymnasieundervisningen er ambitionen om et højt fagligt niveau i form af akademiske højdespring i reproduktionen af teorier og begreber, men hvor forståelsen ofte er ”snæver”, begrænset til en bestemt kontekst, og derfor mangelfuld.

Vi bør overveje, hvordan vi i undervisningen og bedømmelser af elevpræstationer frem for dette også vægter en formidling, der demonstrerer en dybere og brugbar forståelse, som uvilkårlig bliver mere jordnær. Det sidste gør det ikke alene til en anvendelsesorientering, men også til anvendelsesdannelsen.

Det teori- og begrebstunge behøver ikke (altid?) at være dominerende i fagene og de tværfaglige samarbejder i blandt andet AT, SRO og SRP. De bør også lægge vægt på andre kompetencer end teori- og begrebsfremstilling og teoribrug, altså de mere entreprenante og innovative kompetencer og det fantasifulde og originale, jævnfør bedømmelseskriterierne i vores KIE-projekt.

Men skal det være en del af undervisningen, så bør eleverne også krediteres for det, og det skal afspejle sig i såvel de skriftlige eksamensopgaver som kravene vedrørende bedømmelsen af den mundtlige eksamination. Det vil sige, at det skal ind i læreplaner og vejledninger. Ellers mener man det ikke. En mulig sidegevinst kan være, at sociale forskelle kommer til at spille en mindre rolle for elevpræstationerne. Og det sker ikke ved at sænke kravene, men ændre i dem.

Er vi gennem notatøvelser og projekter

ved at erhvervsuddanne eleverne til embedsmænd og konsulenter? Tja ... notatskriveriet og projekter er vel også en anvendelsesdannelsen, som nogle kan bruge i organisationsliv og græsrodsarbejde. Og så giver notatøvelsen en praktisk indføring i læsning og afkodning af kommunale indstillinger, som mange borgere slås med, når de vil have indflydelse på en kommunal sag.

Almen dannelse handler almindeligvis om en frigørende personlig udvikling, der har et andet omdrejningspunkt end uddannelsen til et erhverv eller anden samfundsmæssig funktion. Gennem den almene dannelse udvikler man for eksempel en god smag for det smukke. Man kan med almen dannelse ”begå sig” ved at kunne dømme mellem godt og ondt, sandt og falsk, ud fra hvad der er værd at vide, og ved anvendelse af en kritisk fornuft. Man taler med dette også om dannelsen til en civiliseret samfunds- og verdensborger. Men der er i sandhed mangfoldige mere eller mindre divergerende opfattelser af dannelse både med og uden et ”almen” foran.

For nogle vil min dannelsesfortolknings betoning af dannelsens konsekvenser for standpunkter og livsførelse, altså praksis, være kontroversiel. Den kommer også til at handle om den nyttetænkning, der præger Manifest for Ny Nordisk Skole, jævnfør det citerede.

Jeg ved ikke, hvordan Christine Antorini og hendes ministerium vil implementere forestillingen om en Ny Nordisk Skole i det almene gymnasium og hf og forbinde den med den dannelsesestænkning og -diskussion, der karakteriserer disse institutioner. Udfoldelsen af en anvendelsesdannelsen kunne være et af flere bud. Jeg håber, at mine overvejelser og undervisningsforløb og -projekter i 2.j (2011-12) kan inspirere til en gymnasie- og hf-relevant dialog om ministerens projekt. ■

En tak til eleverne i 2.j (2011-2012) og mine kolleger: Diana Stråsø Kjær, Hanne Pedersen-Ebbe, Henrik Vestergaard Petersen, Jimmi Østergaard Nielsen, Mia Olesen og Solveig Vemmelund, der alle har deltaget i udviklingen af 2.j's samfundsvidenskabelige studieretning.

Gymnasieskolen KØR-SELV-FERIE

Gymnasieskolen giver dig ekstra gode priser på udvalgte rejsemål. Oplys rejsekoden "GYMNASIESKOLEN" ved bestilling – så får du automatisk rabatprisen.

NH Schwerin

4 overnatninger kun 1.799,-

Betagende Schwerin

4 dages ferie på 4-stjernet hotel i Mecklenburg-Vorpommern, Tyskland

NH Schwerin ★★★★★

Byen Schwerin, der med rette er kendt for eventyrslottet Schloss Schwerin, ligger meget betagende omgivet af søer og skove i et af Nordtysklands mest idylliske områder. Her får man næsten alt serveret på et sølvfad: Kultur, natur, shopping og potentielle eventyr – det er bare om at vælge. Besøg f.eks. renæssanceslottet Schwerin (5 km), der spejler sig i søen fra sin ø i Schweriner See. Eller tag en sejltur fra Alter Garten – parken foran slottet – hvorfra man oplever byens samspil med naturen fra en helt anderledes vinkel. Og er det byoplevelser,

der kalder, så aflæg en visit i midtbyen (5 km) og Schwerins gamle bydel Schelfstadt (7 km). Her finder I både historiske bindingsværkshuse og barokkirken Schelfkirche, men også små hyggelige butikker og shoppingcentret Schlossparkcenter med 120 specialforretninger. Besøg også hansestaden Wismar (36 km) med den UNESCO-listede Altstadt.

Ankomst:

Valgfri frem til 20.12.2012 samt i perioden 2.1.-29.5.2013.

Pris pr. person i dbl.vær.

1.449,-

Uden rejsekode kr. 1.599,-

- 3 overnatninger
- 3 x morgenbuffet
- 2 x 3-retters middag/buffet
- 1 velkomstdrink
- 1 entrébillet til Schloss Schwerin

Best Western Hotel Europa

Strandhotel Steinberghaff

Weekend i Sønderjylland

3 dages ferie på 4-stjernet hotel i Aabenraa

Best Western Hotel Europa ★★★★★

Midt i Aabenraa venter en herlig oplevelse af højeste kvalitet og med skotske undertoner: På hotellet har den dansk-skotske familien Martin skabt rammerne om en weekend, hvor I bliver mødt med ægte sønderjysk gæstfrihed og samtidig nyder godt af ekspertisen på hotellets originale pub Fox and Hounds, hvor der serveres rigtig god øl og whisky og ofte er livemusik på programmet.

Ankomst: Fredage frem til 14.12.2012 samt i perioden 11.2.-21.6.2013.

Ekstranat inkl. morgenbuffet: Kun 349,-

Pris pr. person i dbl.vær.

1 barn
6-14 år
½ pris

1.349,-

Uden rejsekode kr. 1.499,-

- 2 overnatninger
- 2 x morgenbuffet
- 1 x 2-retters middag på Fox and Hounds
- 1 x eftermiddagskaffe med hjemmebag
- 1 x 3-retters middag på Restaurant No. 10

Strandhotel ved Flensborg Fjord

4 dages ferie på hotel i Schleswig-Holstein, Nordtyskland

Strandhotel Steinberghaff

På det hyggelige hotel hilses man velkommen med et 'moin moin', og her kan I nyde nogle afslappende feriedage i rolige landlige omgivelser langt væk fra hverdagens stress og jag. Hotellet ligger lige ved stranden og med en smuk udsigt over Flensborg Fjord kun 38 kilometer fra grænsen ved Kruså. Beliggenheden inviterer til skønne spadsereture langs stranden – og man kan leje en cykel på hotellet. I kan også gå på opdagelse i Schleswig-Holstein, der vrirler med dansk historie som f.eks. voldanlægget Dannevirke lidt uden for Slesvig (39 km).

Pris pr. person i dbl.vær.

1 barn
4-11 år
½ pris

1.049,-

Uden rejsekode kr. 1.199,-

- 3 overnatninger
- 3 x morgenbuffet
- 3 x 3-retters middag inkl. en halv flaske rød- eller hvidvin
- 1 aperitif

Ankomst: Torsdage og søndage frem til 16.12.2012 samt i perioden 3.2.-28.4.2013.

Opholdet inkluderer kun slutrengøring.

Børnerabatter – ved to betalende voksne. Ring og hør! Ekspeditionsgebyr kr. 79,-. - Afbestillingsforsikring kan tilkøbes.

Bestil på www.happydays.nu eller ring 70 20 34 48

Teknisk arrangør:

Happydays

Telefonerne er åbne hverdage kl. 8-17 samt weekend kl. 10-15

Rejsekode
GYMNASIESKOLEN

Tøndermodellen og uddannelsespolitik

Ole Kamp Hansen, Espen Rude Reedtz og Gunnar Eggerts antager fejlagtigt, at min karakteristik af problemerne på hf bunder i forventninger – det er helt omvendt: Min karakteristik er en analyse foretaget ud fra erfaringer. Erfaringer fra en undervisning, hvor jeg oprigtigt har prøvet at møde hf-klasse efter hf-klasse med venlighed, respekt, kærlig humor, spændende vinkler og varierede arbejdsformer (akkurat den tilgang, der giver mig daglig succes i en stx-klasse). Det kan undre mig, at I faktisk forestiller jer, at jeg – blot fordi jeg evner at analysere den virkelighed, der omgiver mig – kunne drømme om at møde eleverne med nedlæthed og forudindtaget attitude.

Logikken er helt gal: For at man kan tale om en negativ lærerforventning som determinerende for en negativ elevadfærd, så er den basale præmis jo, at årsag kommer før virkning. Det er slet ikke tilfældet for mit vedkommende: Jeg blev ikke prikket på skuldrene af kolleger på min tidligere arbejdsplads, hvor der var hf-afdeling, og gjort opmærksom på at jeg burde have negative forestillinger (jeg vidste faktisk ikke, at der var forskel). Myten om, at destruktiv/negativ elevadfærd skyldes onde sortskolelærere med manglende pædagogiske evner, der gennem forudindtagne holdninger realiserer en selvopfyldende profeti, må punkteres – kausaliteten er omvendt: Da jeg var hf-lærer så jeg dygtige, engagerede lærere, der kæmpede en daglig kamp for at gøre eleverne åndeligt rigere og studieforberede dem, men som mødte en adfærd og tilgang til læring fra elevernes side præget af disrespekt og mangel på nogen faglig interesse.

Men hvad der er langt mere interessant at diskutere er, hvilke løsninger der er bedst for de unge og for samfundet. Er den bedste løsning at give lærerne mundkurv på og sænke det faglige niveau (sådan som Tøndermodellen implementeres mange steder i landet)? Selvfølgelig findes der ikke pensum i den oprindelige betydning, men essensen af Tønders "less is more" er jo at reducere det faglige indhold, så man kan tæske løs i de samme pointer over en længere periode, hvorved man så må formode, at nogle af de få pointer så faktisk sidder fast til eksamen, hvor der eksamineres i kendt stof. Derudover er der så hele problematikken omkring det at lokke elever, der kunne have kaperet et højere niveau, ind i en kultur, hvor de ikke lærer at være studerende (men måske kan bidrage til, at Tønders tidligere meget lave gennemsnit kan hæves).

Skulle vi ikke droppe de profitmotiverede kortsigtede løsninger (som det fremgik af Tønders eget oplæg i foråret 2012, så var det netop ønsket om kunder i butikken, der igangsatte arbejdet med Tøndermodellen!) og gentænke uddannelsessystemet, så det bedre matcher de heterogene segmenter af unge og deres uddannelsesvalg? Lad os anerkende, at vi har et problem, og tænke langsigtet – ikke bare behage kunderne i nuet!

*Freja Schloss
Sorø Akademi*

Lønarbejder – nu med deja-vu

I Gymnasieskolen nr. 13, 2012 er der en artikel om det fælles oplæg fra GL og GR (Gymnasieskolernes Rektorforening), der i nogle uger har ligget på begge organisationers hjemmeside: Oplæg til debat om bedre undervisning og forsøg med uddelegering og arbejdstilrettelæggelse. Det er rigtig godt, hvis skoler, hvor ledelse og lærere er enige og med godt samarbejde, på én gang kan give eleverne en bedre skole og lærerne et bedre arbejdsmiljø. Derfor kan titlen på oplægget undre. Der står ikke "bedre arbejdstilrettelæggelse". Efter alle arbejdsmiljøundersøgelser at dømme kunne vi trænge til det i sektoren. Til gengæld står der "bedre undervisning". Hvad menes der med det? Man kan få en delvis afklaring i avisen Information 18. oktober. I artiklen Krav om mere undervisning på ungdomsuddannelserne står: "Han [formand for GR og medunderskriver af oplægget, Jens Boe Nielsen] påpeger, at der er behov for, at lærerne i gymnasiet arbejder langt mere akademisk, da undervisning ikke kun handler om at stille sig op foran en klasse og tale ud fra en bog". Den udtalelse fik mig til at tænke på nogle Aarhus-rektors forsøg på i efterspillet til OK 1999 at få en generel nedsat forberedelse til undervisning med blandt andet ordene: "En 1,00-faktor er måske dækkende for en del læreres faktiske indsats, (...)".

Et af de store problemer med lærernes arbejdstid er efter min opfattelse, at der i 1999 var og vedvarende er ledere og arbejdsgivere, som mener, at lærerne ikke arbejder nok for timerne til forberedelse. Derfor er det også velkomment, at GL og GR er enige om, at oplægget til forsøg ikke er et besparelæseprojekt. Det burde blot ikke være nødvendigt at sige det. God undervisning kræver grundig forberedelse. Det ved alle, der underviser. Hvis forberedelsestiden udhules, så løber man for alvor risikoen for, at nogle må tale ud fra en bog.

Det er glimrende, at det fælles oplæg bygger på ønske om tillid. Det var mistillid fra arbejdsgiverside, der i sin tid fik timetælleri indført. Lærerne har ikke ønsket det. Under den nuværende overenskomst kan man i øvrigt sagtens undgå det. Derfor er det et mislykket forsøg på at tale udenom, når Jens Boe Nielsen siger (Information 18. oktober, og der ses en næsten enslydende bemærkning fra GR's næstformand i Gymnasieskolens artikel) om diskussion om timetal: "Det gør lærerne til lønarbejdere, og det er uværdigt". Er der ikke klare retningslinjer eller en aftale, må man på skoler som på det øvrige arbejdsmarked spørge, hvad rammerne for arbejdet er; det er der intet uværdigt i, og hvis rammer og opgaver er diffuse, og man ellers må tage fritiden til hjælp, så er timetælling et værn. Vi er lønarbejdere; vi har ikke brug for psykologiske forklaringer på eller undskyldninger for en fornuftig reaktion på at blive presset på arbejdstiden. Det er ikke uværdigt at være lønarbejder. Det ville derimod være slemt for selvverdet at tåle dårlige arbejdsvilkår på grund af akademisk stolthed.

Lone Kalstrup, VUC Aarhus

Når lægerne kan, kan gymnasielærerne også

Medlemmerne af MP, Pensionskassen for Psykologer og Magistre, har efterspurgt muligheden. Lægernes pensionskasse har længe haft den. Nu har PFA også fået en bank.

Lægerne har en. Ingeniørerne har en via lægerne. PFA har lige fået en. Og magistrene og psykologerne i MP Pension har efterspurgt en. Vi taler om egen bank med mulighed for indlån for medlemmerne.

En bank med indlånsprodukter er bare et eksempel på, at MP Pension må og skal udnytte nye muligheder til gavn for medlemmerne. Vi støtter forslaget til ændring af formålsbestemmelsen, så pensionskassen efter grundige undersøgelser kan drive bank samt fondsmæglervirksomhed, hvor andre pensionskasser kan få deres midler investeret hos os.

Eksisterende medlemstilbud skal udvikles, så MP hele tiden er i front og opfylder medlemmernes behov. Vi skal samtidig sikre lave administrative omkostninger, et højt afkast under skyldig hensyntagen til vores etiske retningslinjer og den bedst mulige rådgivning. Derfor skal vi grundigt og seriøst undersøge fordele og eventuelle risici ved nye tiltag.

Nu handler det først og fremmest om at reducere omkostningerne til fordel for os alle. Vi ønsker at fremme de forandringer, der kan være med til at gøre det endnu mere fordelagtigt at være medlem i MP.

Pensionskassen kan reducere omkostningerne ved at samarbejde med andre. Samarbejde giver stordriftsfordele og dermed en højere pension til medlemmerne. I MP har vi allerede et samarbejde med arkitekter, jordbrugsakademikere og dyrlæger, men vi vil gerne udvide samarbejdet til at omfatte andre, hvis det passer ind i MP's interesser.

Vi mener, at MP skal have mulighed for at tilbyde administration og investering for andre pensionskasser. Det giver både mulighed for større indtjening til MP og lavere omkostninger til gavn for dig som MP-medlem. Vi vil varetage medlemmernes interesser bredt og udvikle pensionskassen til fordel for alle medlemmer både nu og i fremtiden.

Sigrid Jørgensen, Steen Borg Rasmussen, Thomas Westh

Vigtigt at stemme ved valget til pensionskassen

Efter det seneste års turbulens i MP's bestyrelsesarbejde med omkonstituering, omvalg af bestyrelsesformand og næstformand i valgperioden og en markant kritik på forårets generalforsamling finder undertegnede det vigtigt at stille med et nyt hold. Vi repræsenterer både erfaring og fornyelse og har alle forskellige relevante erfaringer at trække på.

Vi stiller op på et fælles valggrundlag med Erik Alstrup (DM), Anja Andersen (DM), Kristian Nordholm (DM), Ingrid Stage (formand for DM), Roal Ulrichsen (tidligere formand for DP) og Anne Marie Rasmussen (næstformand i DP).

MP skal drives professionelt og effektivt, og MP skal levere de bedst mulige afkast inden for de vedtagne etiske retningslinjer. MP skal op i superligaen af pensionskasser. MP's grundlæggende ideer for en kollektiv og solidarisk pensionsordning skal være grundlag for den fortsatte udvikling af pensionskassen.

Selv om det efter omvalget og opgøret med rentegarantierne er lykkedes MP at skabe forbedringer af økonomien og en støt stigende kontorente, er der stadig plads til forbedringer.

Det er vigtigt at have medlemmernes forståelse for MP's visioner, strategier og handleplaner, så mistillid og ukonstruktive debatter i bestyrelse og generalforsamling kan skiftes ud med tilfredshed og respekt for bestyrelsen og direktionens arbejde og dispositioner. Skal det blive til virkelighed, kræves der både fornyelse i bestyrelsen og en gedigen modernisering og nytænkning af generalforsamlingen og dens arbejdsformer. Det vil vi gerne stå på mål for, hvis vi bliver valgt.

Når det gælder informationen om pensionskassens forskellige aktiviteter og dispositioner, er der stadig et stort forbedringspotentiale. En ny bestyrelse må trække i arbejdstøjet, indstille den ufrugtbare ordkrig i diverse medier og tage Finanstilsynets påbud til efterretning.

MP's bestyrelse og ledelse skal skabe markant bedre information til medlemmerne. På lokale møder må bestyrelsen og direktionen lægge op til dialog om beslutninger, planer og strategier for arbejdet, så medlemmerne får mulighed for at forstå og forholde sig til pensionskassens prioriteringer. Kombineres sådanne møder med en nytænkning af generalforsamlingen og dens arbejdsformer, vil tilliden mellem medlemmer og MP kunne genskabes. Det vil vi arbejde for, hvis vi bliver valgt.

*Ei k Rødgaard Andreassen,
formand for netværk Københavns Kommune
Egon Kristensen, formand for netværk Ringkøbing
Annette Nordstrøm Hansen, næstformand i GL
Gorm Leschly, formand for GL*

5 ØMME PUNKTER

De fleste får indimellem ondt i ryg, skulder eller nakke. Her er fem ømme punkter at arbejde med, når I vil skabe god fysisk trivsel på arbejdspladsen.

1

Hold kroppen i gang. Det er ikke farligt at bruge de muskler, der gør ondt. Tværtimod. De får det bedre af at blive brugt.

2

Det nytter at forebygge. Organiser arbejdet, indret arbejdspladsen, instruer hinanden og brug hjælpemidler – også når det ikke gør ondt. Så kroppen bruges fornuftigt.

3

Lav øvelser. Få minutters træning tre gange om ugen kan være nok. Træn gerne sammen med nogle kolleger.

4

Skab balance mellem job og krop. Det kan gøre ondt, hvis jobbet stiller større krav, end kroppen kan klare. Balancen skabes ved at justere opgaverne og styrke kroppen.

5

God fysisk trivsel er et fælles ansvar. Aftal med ledelse, kolleger og arbejdsmiljørepræsentant, hvordan I sammen forebygger og håndterer smerter i muskler og led.

MP Pension – medlemmernes pensionskasse

Den 23. november til den 16. december er der valg til bestyrelsen i MP Pension. Pensionskassens medlem-mer skal vælge 5 bestyrelsesmedlemmer for den næste treårige periode. Jeg vil meget opfordre dig til at være opmærksom på dette og være med til at sammensætte den nye bestyrelse.

MP Pension har som medlemsejet pensionskasse rigtig gode forudsætninger for at give os medlemmer de bedste pensioner, fordi ingen eksterne ejere skal tjene på eller bestemme over vores pensionsopsparing. Der er en stor økonomisk fordel ved medlemseje. Men det forudsætter, at MP er trimmet og velfungerende, og en af forudsætningerne herfor er, at pensionskassen har en kompetent og driftssikker bestyrelse.

Pensionsmarkedet undergår i disse år store forandringer, og der tales meget om konsolideringer. Strategisk må MP Pension også være helt fremme i skoene. Vi skal aktivt opsøge samarbejde med især andre store AC-pensionskasser for at finde besparelser på vore omkostninger. Men dette strategiske arbejde skal ske med rettidig omhu, så MP ikke kastes ud i nogle forretningseventyr, som vi har set mange af i den finansielle branche. MP skal kun involvere sig i noget, hvis det forbedrer medlemmernes pensioner og ydelser. Den kommende bestyrelse bliver derfor – efter min mening – på det strategiske område særdeles afgørende for hele MP Pensions fremtid, og hvor pensionskassen skal hen.

De helt basale ting, som at MP Pension skal stræbe efter det bedste afkast i branchen og efter at minimere omkostningerne, bør selvfølgelig også løbende have den kommende bestyrelses fokus. Kombinationen af de bedste afkast og de laveste omkostninger er nemlig nøglen til de bedste pensioner til os medlemmer. Disse ting skal optimeres gennem et løbende solidt arbejde i bestyrelsen, et langt, konstant sejt træk. Du kan se mere om blandt andet dette på min blog www.pensionsdebat.dk.

Jeg håber meget, at vi ved dette valg får valgprocenten op, og at du aktivt vil være med til at sammensætte den bestyrelse, der de næste tre år skal varetage den overordnede ledelse af MP Pension. Din pension er trods alt nok en af de vigtigste opsparinger, du foretager i livet, og du bør bruge din ret til at påvirke sammensætningen af bestyrelsen.

Lars Kalsen

Medlem af bestyrelsen i MP Pension

Apropos bagage for livet

Som svar på Ole Witt-Hansens kronik Apropos katastrofer i Gymnasieskolen nummer 13 vil jeg tillade mig at argumentere for naturvidenskab som en meget vigtig del af almindelsen. Ole Witt-Hansen skriver nemlig, at det er "fuldstændig meningsløst at skulle lære naturvidenskab. Sprog og humanistisk dannelse er bagage for livet, men det er matematik og fysik på C-niveau næppe."

OWH's "bagage for livet" tolker jeg som nødvendig almindelse. Almindelse består ifølge Den Store Danske af de kompetencer, "der omfatter de almene dele af de videnskaber og fag, som et samfund har brug for med henblik på udvikling af borgernes evne til at reflektere over den enkeltes eget forhold til medmennesker, natur og samfund".

Klafki går dybere ned i, hvad almindelse er. Han deler den op i tre hoveddele: Selvbestemmelseskompetence, medbestemmelseskompetence og solidaritetskompetence. Her handler selvbestemmelseskompetence om, at alle medlemmer af et samfund skal kunne tage uafhængige og ansvarlige beslutninger. Medbestemmelseskompetence handler om individets ret til og ansvar for at deltage i den kulturelle, økonomiske, sociale og politiske samfundsudvikling. Solidaritetskompetence handler om at handle med andres bedste for øje.

Disse tre delkompetencer handler i bund og grund om at gøre mennesker i stand til at deltage i et demokratisk samfund. Dette kan kun gøres ved, at alle besidder en tilpas stor mængde naturfaglig viden for at kunne tage stilling til for eksempel nye teknologier, genmanipulation eller klimaprognoser. Ellers bliver de almindelige borgere prisgivet eksperter, og de kan dermed ikke deltage i den demokratiske proces. De tre almindende delkompetencer kan udvikles gennem at give eleverne erfaring med brugen af naturfaglige metoder og ved at introducere dem til naturvidenskabelig debat, således at de bliver i stand til at træffe beslutninger på et velovervejet og fagligt grundlag. Det er vigtigt, at de ved noget om naturvidenskabens og teknologiens forhold til samfundet for at kunne gennemskue interessekonflikter, skjulte alliancer med mere. Lige netop dette handler de naturvidenskabelige fag om, og derfor er de vigtige. Det er synd for Ole Witt-Hansen, at han er gået glip af den indsigt, selvom han har læst fysik og matematik på Københavns Universitet. Måske ville han have haft glæde af den øgede refleksion, selvstændighed, kreativitet og de andre kompetencer, som flerfagligheden i blandt andet AT bidrager til at give vores elever. Så ville hans almindelse nok være blevet væsentlig bredere og hans syn på verden mere nuanceret.

Anne Boie Johannesson

*Gymnasiekonsulent, Professionshøjskolen UCC,
Center for Undervisningsmidler*

Vi vil også med

I Gymnasieskolen nummer 13, 2012 omtales på side 8–9 det fælles initiativ med Rektorforeningen om at samarbejde om bedre rammer for tilrettelæggelsen af arbejdstid og undervisning. Grundlaget for arbejdet bliver at skabe en tillidskultur på skolerne.

Det lyder rigtig godt.

Må jeg spørge, hvorfor Forstanderforeningen ikke er inviteret med i arbejdet?

GL har mange medlemmer med andre arbejdspladser end gymnasiet, og vi andre er bestemt også interesseret i at få vores arbejdsgivere involveret i dette projekt.

*Finn Hørsted
VUC Lyngby*

SVAR til Finn Hørsted

GL har selvfølgelig inviteret VUC-lederne til en drøftelse af et fælles debatoplæg om bedre undervisning og forsøg med uddelegering og arbejdstilrettelæggelse. Det har været svært at finde et mødetidspunkt, men der er aftalt et møde om kort tid. Jeg regner med, at vi på mødet aftaler, hvordan der arbejdes videre med at formulere et VUC-debatoplæg. Lederne på de erhvervs-gymnasiale uddannelser og GL er i gang med positive drøftelser af et erhvervs-gymnasialt debatoplæg. Jeg tror, det er færdigt i løbet af kort tid.

*Gorm Leschly
Formand for GL*

VIVIENNE MCKEE'S
HITCHCOCK-UP

WITH
DAVID BATESON
NORMAN BATES
DR. BENT VAN HELSINGØR
ANDREW JEFFERS
BENNET THORPE
JULIE STEINCKE
HENRIK LUND

DESIGN
KIRSTEN BRINK

WWW.LONDONTOAST.DK

ALSO PLAYING IN
AARHUS
JANUARY
16TH-18TH

TEACHING
MATERIAL
AVAILABLE AT
WWW.LONDONTOAST.DK

CRAZY CHRISTMAS CABARET 2012 GLASSALEN TIVOLI
NOVEMBER 13TH 2012 - JANUARY 12TH 2013
TICKETS: 33 15 10 12 OR BILLETUGEN.DK
SKOLETILBUD: TEATERBILLET+TIVOLIENTRÉ FOR KUN 35,-

GL-E KURSER

Følg med på GL-E's forsider på <http://gle.gl.org> – Nyhedssektionen opdateres løbende med omtale af nye kurser og konferencer m.m. som er relevante for skolerne.

Farvel til IFPR og goddag til IKV

En omorganisering på Det Humanistiske Fakultet, Syddansk Universitet, betyder at fakultetets fem institutter bliver til fire. Fremover kommer IFPR til at hedde IKV (Institut for Kulturvidenskaber).

Spændende NYHED – men hurtig tilmelding nødvendig!

IKV/GL-E-kurset AT – videnskabsteori og flerfaglighed

I forbindelse med AT-synopsis-eksamen har mange vejledere/censorer været ude for, at eleverne benytter fagenes metoder i form af fraser og stikord, som de har lært, men for manges vedkommende kun bruger overfladisk. Der ligger derfor en udfordring i at formidle sit eget fags metoder og forstå de metodiske tilgange, man arbejder med i elevens 2. fag.

Kursets formål er således at udbygge undervisernes ressourcer i forhold til disse faglige mål, så de videnskabsteoretiske begreber ikke blot bliver mærkater, som eleverne påklitrer deres projekter.

Tid og sted: Mandag den 21. januar 2013, kl. 10-16, Syddansk Universitet, Odense M.

Info/Tilmelding: på GL-E's hjemmeside under Almen Pædagogik senest 8. januar 2013.

ØVRIGE KURSER

Den lovpligtige arbejdsmiljøuddannelse

Arbejdsmiljørepræsentanter og ledere med ansvar for arbejdsmiljøet skal have den lovpligtige arbejdsmiljøuddannelse. Dette kursus er målrettet de gymnasiale uddannelser og udbudt af GL i samarbejde med Rektorforeningen og Lederforeningen på VUC. Grundet stor efterspørgsel er dette kursus et ekstraoprettet tilbud. Kurset afvikles som internatkursus fra tirsdag den 8. til torsdag den 10. januar 2013. Tilmelding på GL-E's hjemmeside senest den 5. december 2012 under Skoleorg./ledelse.

Opfølgings-temadage af den lovpligtige arbejdsmiljøuddannelse

Jævnfør lov om arbejdsmiljø skal arbejdsgiveren ud over den lovpligtige 3-dages uddannelse tilbyde medlemmer af arbejdsmiljøorganisationen supplerende arbejdsmiljøuddannelse. GL-E udbyder derfor sammen med Rektorforeningen og Lederforeningen på VUC denne supplerende uddannelse 7.-8. maj 2012. Emnerne vil være Udvikling af arbejdsmiljøorganisationen og det psykiske arbejdsmiljø. Tilmelding på GL-E's hjemmeside senest den 22. februar 2012 under Skoleorg./ledelse.

IKV/GL-E-kurset Anvendelsesorientering og hf-pædagogik - Internatkursus

Formål

- At bidrage til en afklaring af anvendelsesorientering som hf-profil
- At sætte anvendelsesorientering ind i en særlig hf-pædagogisk ramme
- At introducere til deltageraktiverende arbejds metode og anvendelsesorientering

Indhold

- Begrebsafklaring
- Eksempler til inspiration
- Praktisk arbejde med anvendelsesorientering
- Den særlige hf-gruppe og hf-uddannelsens design

Tid og sted: Den 21.-22. marts 2013, Middelfart Resort og Konferencenter.

Info/Tilmelding: GL-E's hjemmeside under Almen pædagogik.

IKV/GL-E-kurset Fastholdelse – at være proaktiv frem for reaktiv

På kurset får kursisterne værktøjer til lærersamarbejde, klasseledelse og undervisningsdifferentiering, som alle er væsentlige for fastholdelse og udfordring af alle elever på trods af deres individuelle forudsætninger og forskelligheder i øvrigt. Der vil blive arbejdet frem mod konkrete produkter og forslag på baggrund af eksempler, som efterfølgende kan inddrages i den daglige undervisning hjemme på skolen.

Tid og sted: Torsdag den 31. januar 2013, kl. 10-16, SDU, Odense.

Info/Tilmelding på GL-E's hjemmeside senest den 11. januar 2013 under Almen pædagogik.

GL-E-kurset Brug af tablets – fra 1-16 interaktive tavler i de naturvidenskabelige fag

Kursusindhold er bl.a. introduktion af tablets som pædagogisk redskab, konkrete eksempler, som kan anvendes i undervisning uden yderligere introduktion, og workshop, hvor der afprøves og arbejdes med de pædagogiske muligheder, som ligger i teknologien.

Tid og sted: 29. november 2012, kl. 10-16, Vejle.

Info/Tilmelding: på GL-E's hjemmeside under It i undervisningen NU.

Nyt kursus for øvede

Interaktive tavler i dansk og sprogfagene

Vi har valgt at dele kurset **Interaktive tavler i dansk og sprogfagene** den 25. januar 2013 op i 2 kurser, et for begyndere, der afholdes på den oprindelige kursusdato den 25. januar 2013 i Gladsaxe ved København, og et fortsætterkursus for øvede, der er fastlagt til tirsdag den 30. april 2013 i Odense.

Der er stadig enkelte ledige pladser på begynderkursus den 25. januar – find begge kurser med indholdsbeskrivelse på GL-E's hjemmeside under It i undervisningen.

Mit LB - mine muligheder

Få adgang til dine forsikringer, når det passer dig på www.lb.dk

PÅ MIT LB KAN DU:

- Ændre dækning på dine forsikringer
- Få tilbud på nye forsikringer
- Anmelde skader
- Se skader fra de sidste fem år
- Bestille rødt og grønt kort
- Bestille rejsekort
- Se prisoplysninger
- Læse dine forsikringsvilkår
- Tilmelde til Betalingsservice
- Bestille nye girokort
- Bestille kopi af policer
- Se din forsikringsoversigt
- Se dækningsoplysninger

LB App

Hent vores app, så du kan have LB med dig i lommen døgnet rundt og verden rundt.

Læs mere om app'en på www.lb.dk/app

Du kan få mere at vide på www.lb.dk - tlf: 33 11 77 55

LÆRERSTANDENS BRANDFORSIKRING
– en del af LB Forsikring

IKV/GL-E-kurset **Tv-nyhedens anatomi**

På kurset får du med en erfaren TVA-journalist og underviser ved roret et indblik i, hvordan en tv-nyhed bliver til. Du får et indblik i nyhedens anatomi, og du får enkle og brugbare analyseværktøjer og øvelser til at dissekere et nyhedsindslag ned i indhold, form og dramaturgisk opbygning. Målet er, at du umiddelbart skal kunne anvende din nye viden i klassen.

Tid og sted: Onsdag den 16. januar 2013, kl. 10-16, SDU, Odense.

Info/Tilmelding: på GL-E's hjemmeside senest 4. januar 2013 under Kurser i fag/Dansk.

2013-Kurser med få pladser!

GL-E-kursus **Latinamerika** den 22.1.2013 i Vejle (find kurset på hjemmesiden under Kurser i fag/Historie), Medlemstilbuddet **Brug stemmen bedre** den 28.1.2013 i København (find kurset på hjemmesiden under Medlemstilbud), IKV/GL-E-kurset **Undervisningsdifferentiering** den 26. februar 2013 i Odense (find kurset på hjemmesiden under Almen pædagogik) og kurset **Cooperative Learning** den 12. marts 2013 i København (også under Almen pædagogik) – tilmelding tilrådes **NU**.

KURSER I FAGENE

Billedkunst

Plakater & Popkunst med Adobe Photoshop

Kursusudbyder: Billedkunst GLB&D.

Kursusledere: Trine Bie-Olsen, Herlufsholm, & Jannie Dam, Christianshavns Gymnasium.

Kurset laves i samarbejde med Roskilde Produktionsskole.

Formål: Arbejde videre med Photoshops muligheder til brug i billedkunst.

Indhold: Med afsæt i popkunst arbejder vi med billeder på flader. Vi bygger videre på introkurset. Du får 3 færdige undervisningsforløb til klassens arbejde.

Arbejdsform: Opgavetyper til praktisk workshop.

Målgruppe: Noget kendskab til Adobe Photoshop er nødvendigt. Der er plads til repetition.

Underviser: Claus Steensbech, fotograf og billedkunstlærer.

Tid og sted: Onsdag den 6. februar 2013, kl. 9-16, Roskilde Produktionsskole, Roskilde.

Pris: 2.500 kr. indsættes på reg. 4180, kontonr. 4777500988 senest den 20. december 2012.

Tilmelding:

Onsdag d. 20. december til jannie.dam@stofanet.dk.

Stop Motion – for billedkunstlærere og andre interesserede

Mandag den 3. og tirsdag 4. december på Rødovre Gymnasium. 2 dage med filmoplæg, fortælle teknik og workshop – fra ide til færdig produktion.

Program 3.12.2012 kl. 9-16.

Fortælle teknik i spille og dokumentarfilm v. Ann Bierlich, filmklipper.

Billedet i bevægelse v. Henrik S. Holck digter, kunstmaler.

Apokalypse og krigsmotiver fra kunsthistorien som idegrundlag for stop motion v. Vibeke S. Larsen, formidling af kunst.

Program – workshop 4.12.2012 kl. 9-16.

Produktudvikling af fortælling, de 3 oplægsholdere vejleder i praksis.

Til workshop medbring et digitalkamera og et krigsmotiv fra kunsthistorien.

Tilmelding og indbetaling senest den 28. november, vslarsen@sol.dk.

Oplys deltagernavn til reg. 5033, kontonr. 1477617.

Pris: 2.800 kr. (inkl. forplejning).

Dansk

Mød din fagkonsulent, og hør to foredrag om litteratur og sted (regionalkursus, Midtjylland)

Kursusudbyder: Dansk lærerforeningen for STX & HF.

Kontaktperson: Regionsrepræsentant Lars Granild, lg@silkeborg-gym.dk.

Fagkonsulent Susan Mose giver en statusopdatering på faget.

Derefter er fokus på sted og litteratur. Dan Ringgaard taler om stedets teori og viser dets analytiske relevans i forhold til nyere danske tekster. Anne Marie Mai fokuserer på stedet som en indgang til at forny formidlingen af litteraturhistorien.

Tid og sted: 10. januar 2013, kl. 9.00-15.30, Silkeborg Gymnasium.

Tilmelding: Senest d. 10. december 2012 på Dansk lærerforeningens hjemmeside, <http://mit.dansklf.dk/Kurser.aspx>. Her kan man også se et detaljeret program.

Pris: 700 kr.

Foredrag med Dansk lærerforeningen

Den 6. december 2012 afholder Dansk lærerforeningen et dagskursus for alle stx-dansklærere i hovedstaden. Ud over fagkonsulent Susan Mose, der orienterer om nyt i danskfaget, er der to solide foredrag. Det ene er om stedet i litteraturen ved litteraten Dan Ringgaard. Det andet foredrag er om undervisning i film-dramaturgi og tv-serier ved gymnasielektor Per Helmer.

Programmet i alle detaljer og nøjere beskrivelser af foredragene ses på Dansk lærerforeningens hjemmeside:

<http://www.conferencemanager.dk/MDFKBH>.

Engelsk

Årskursus USA (This American Life) og generalforsamling

Tid og sted: Torsdag d. 28. februar 2013-1. marts 2013. Hotel Australia, Vejle.

Tilmeldingsfrist: Senest den 16. januar 2013 på www.engelskforeningen.dk.

Pris: 3.500 kr.

Kontaktperson: Bodil Aase Frandsen, baf@rybners.dk.

Formål: Emnet for årskurset er USA – This American Life. Der vil være forskellige oplæg om nyere amerikansk litteratur, medier, popkultur og religion. Yderligere vil fagkonsulenten komme og informere. Endelig vil der også blive afholdt generalforsamling i foreningen.

Undervisere: Mads Fuglede, Søren Staal Balslev, Michael B. Henriksen m.fl.

Historie

Regionalkursus Østjylland – 21.11.2012.

Film i historieundervisningen –

NB: bemærk dato!

Kurset behandler de forskellige typer af dokumentar- og fiktionsfilm, herunder hvordan man med udbytte kan anvende mediet i historieundervisningen. Filmen Hvidsten Gruppen inddrages.

Oplægsholdere

Rasmus Falbe-Hansen er historie-mediefaglærer på Paderup Gymnasium.

Anne-Grethe Bjarup Riis er manuskriptforfatter og filminstruktør på filmen Hvidsten Gruppen.

Tid: Onsdag den 21. november 2012 kl. 10-15.30, på Odder Gymnasium, Østermarksvej 25, 8300 Odder.

Tilmelding (bindende): Senest 16.11.2012 2009 til aa@odder-gym.dk (tlf. 51 63 32 17) eller jb@odder-gym.dk. Ved tilmelding skal skolens

EAN-nr. oplyses.

Pris: 850 kr.

Kontakt GL-E på gl-e@gl.org. Husk, du altid kan se det aktuelle kursustilbud fra GL-E og de faglige foreninger på GL-E's hjemmeside, <http://gle.gl.org> og på EMU'en, <http://efteruddgym.emu.dk/>.

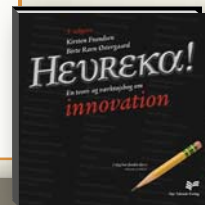
En **eBog** er en bog i digitalt format, som kan læses på en computer, en smartphone eller på en tablet. eBogen findes i pdf-format.

eBøger

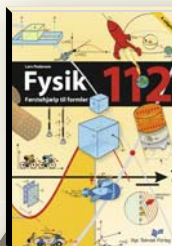
En engageret og letforståelig introduktion til universet, skrevet af Helle og Henrik Stub, der fortæller om stjerner og planeter, galakser og kvasarer, stjernefødsel og stjernedød, de fysiske love og spekulationerne.

Grundlæggende indføring i teorier om innovation og entreprenørskab. Bogen er udarbejdet til det gymnasiale fag innovation C, og dækker på en velstruktureret og pædagogisk måde alle kerneområder.

Grundbogen til Design B på htx og til tilsvarende fag på stx.

Læs mere på
nyttf.dk

SAMFUNDSFAG

Titel: Har vi tid til velfærd - om danskernes brug af deres tid ude og hjemme

Forfattere: Jens Bonke, med bidrag af Bent Jensen

Forlag: Gyldendal

Pris: 169,95 kr, 168 sider

Vurdering og anmeldelse: Benny Jacobsen

Vi har så travlt – eller har vi?

Vi er vel enige om, at vi til daglig har forfærdeligt travlt? Faktisk så meget, at vi ofte er stressede? (ikke et ord om den generelle voldtægt af begrebet stress). I Rockwool Fondens undersøgelse af danskernes arbejdstid spørges om den egentlige arbejdstid, og den opgives – ikke uventet – for de flestes vedkommende til 37 timer, men når vi udspørges om den faktiske arbejdstid (altså den ordinære arbejdstid fratrukket tid til pauser, til diverse ærinder, med videre), ja så viser målingerne, at den faktiske arbejdstid er 32 timer. For personer, der opgiver at arbejde 50+ timer (56,3 timer i gennemsnit), er den faktiske arbejdstid små 44 timer). Omvendt for de grupper, der oplyser at have en kort normalarbejdstid. Deres faktiske arbejdstid er længere end den normalarbejdstid, de opgiver. Lære heraf: Gå ikke på nedsat arbejdstid!

Der er lavet arbejdstidsundersøgelser i mange år. I de senere år er der ikke sket de store ændringer, viser denne undersøgelse af 8.400 personers angivelse af arbejdstid på arbejdsmarkedet, i hjemmet og omfanget af fritid. Vi bruger en smule mere tid på erhvervsarbejdet end tidligere, kønsforskellene findes endnu, men udlignes langsomt.

Rockwool Fonden har endnu en gang lavet en grundig undersøgelse med rigtig mange tal, som i passende dosis kan finde anvendelse, når temaer som familie- og arbejdsmarkedsforhold er på programmet.

Bogen sluttet af med drøftelse af en række politiske perspektiver. Herunder dilemmaet, at offentlig velfærd kræver arbejdstid – tid som går fra den fritid, som også giver familierne og den enkelte velfærd. Så hvordan skal tiden fordeles?

IDRÆT

Titel: Parkour - en livsstil

Forfatter: Gagendran Srisurendran

Forlag: Forlaget Indblik

Pris: 249 kr., 144 sider

Vurdering og anmeldelse: Morten Tjalve

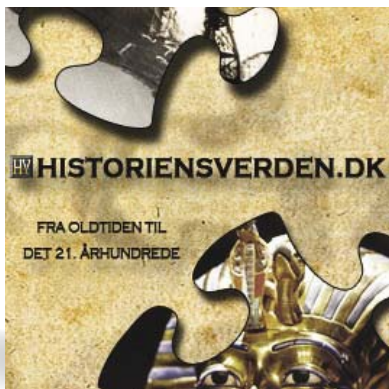

Problematisk grundbog til parkour

Hvis man som underviser savner inspiration til et forløb i parkour, så kan Gagendran Srisurendrans nye bog være et brugbart opslagsværk. På lidt over 70 sider gennemgår den forskellige teknikker med en ganske kort beskrivende tekst og gennemillustreret med fotografier. Teksten er dog altovervejende ikke god nok til at forklare bevægelserne, hvor tanken så er, at billederne kan tage over i stedet. Men det er efter min vurdering ikke tilstrækkeligt for eksempel at skrive: (skridt og armbevægelser) ”skal samarbejde på en måde, så du bliver i stand til at udføre bevægelsen i fuld udstrækning.”

Her ville det være rart at få dette samarbejde beskrevet i tekstform. Men i stedet har forfatteren konsekvent valgt kun at beskrive teknikken nødtørftigt og lade resten være op til billedsiden. Godt nok kan man se en del ud fra billederne, men med tanke på, at parkour rummer en vis skadesrisiko, så kan man godt klandre bogen for ikke at gøre nok for at minimere denne. Har man alligevel mod på – eller forudsætninger for – at kaste sig ud i disciplinen, så er der helt givet inspiration at hente. Som inspiration og/eller opslagsværk i teknikker er den brugbar, men ikke i udførelsen.

Den resterende halvdel af bogen kommer rundt om parkour ud fra såvel en humanistisk, naturvidenskabelig samt sundhedsvidenskabelig vinkel. Det er blandt andet med emner som oprindelse og de filosofiske tanker bag parkour. Afsnittene om træning, flow samt kost og sundhed kunne være oplagte i forbindelse med idræt på B-niveau, men her er teksten igen for tyndbenet. I forhold til grundbøger på B-niveau er afsnittene omkring aerob/anaerob træning samt flow for eksempel skrevet på et for lavt og til tider lidt ubehjælpsomt niveau. Men vil man inddrage teorien på C-niveau, så rammer det nok bedre.

HISTORIE

Titel: www.historiensverden.dk

Forfattere: Jan Brix, Hans Bæk Hansen, Rasmus Kjærbye Petersen

Forlag: Det Historiske Akademi

Pris:/Skolepris: 2.000 kroner for institutionen per år

Vurdering og anmeldelse: Sune Weile

Back to basics?

HistoriensVerden.dk er et forsøg på at give eleverne det fulde overblik på ét sted. Sitet er opbygget som en traditionel hjemmeside, og består af dels opslag omkring bestemte perioder, dels kilder, som beskæftiger sig med konkrete begivenheder. Der er gjort et udmærket arbejde i at forfatte på lette overblikssaglige, middel (mere grundige) og svære (grundige) opslag om fx samme periode (med tilhørende arbejdsspørgsmål). Det kan give muligheder for en vis differentiering. Der er samtidig tilknyttet billeder flere steder, som alle har fyldige kommentarer.

Sitets helt store udfordring er to andre ting. Det første er forholdsvist nemt at gøre noget ved, for det handler om designet. Der er næppe mange elever, der vil finde det hverken indbydende eller overskueligt med dets farvevalg og rodede design. Det andet er spørgsmålet om, hvad vi overhovedet skal med denne type af undervisningsmateriale (eller hvad man vælger at kalde det). Ret beset er der "blot" tale om et leksikon. Der er ikke tænkt videre over en sammenhængende fremstilling som i en bog, for det er jo netop ikke meningen. Men dermed bliver det også svært at anvende direkte i undervisningen.

Og hvor er interaktiviteten? Når eleverne (og læreren) bevæger sig uden for den traditionelle bog, forventer man interaktivitet. I Wikipedia kan man slette, skrive til og kommentere. Ingen af de funktioner er her. Hvorfor ikke?

Hvor andre forlag kæmper som gale for at finde nye måder at få publiceret deres materiale digitalt på, er historiensVerden.dk gået helt back to basics. Jeg er helt sikker på, at det ikke er vejen frem.

Plads til KREATIV og INNOVATIV naturfagsundervisning?

Lad din klasse deltage i Young Energy Quest. Vi garanterer et spændende og motiverende forløb, hvor eleverne kommer til at arbejde tværfagligt og innovativt i samspil med kendte virksomheder. Forløbet vil give gode muligheder for at opfylde mange af de centrale mål inden for det naturfaglige område.

Hvem kan deltage?

Klasser fra grundskolens 7. - 10. klasse, STX, HTX og EUD i Region Syd, Midt og Nord.

Tilmelding

Tilmelding kan ske frem til 4. januar, men er du hurtigt og tilmelder dig før den 1. december, deltager du i lodtrækningen om kr. 3.000 til klassekassen. Læs mere om konkurrencen og tilmelding på www.okolariat.dk/YEQ

PRÆMIER: KR. 10.000,-/5.000,-/2.000,-
Lærerne får desuden tilbudt et gratis kursus med konkrete ideer til at arbejde kreativt og innovativt.

YOUNG ENERGY QUEST 2013

NATURVIDENSKAB OG INNOVATION I SKOLE OG VIRKSOMHED. KONKURRENCE FOR UNGE I UDDANNELSE

NTS-CENTERET

FONDEN FOR ENTREPRENØRSKAB
YOUNG ENTERPRISE DANMARK

GRUNDFOS

SIEMENS

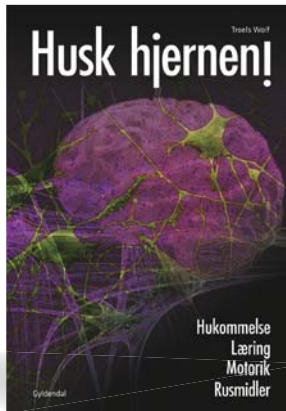

økolariat

Region Syddanmark

DONG energy

BIOLOGI, AT

Titel: Husk hjernen!

Forfatter: Troels Wolf

Forlag: Gyldendal

Pris: 149 kr., 96 sider

Vurdering og anmeldelse: Lis Ravnsted-Larsen

Erindring!

Så kom bogen, jeg manglede sidste år, da en af mine elever ville lave SRP om hjernen. Min elev ville gerne have noget materiale om, hvordan hjernen fungerer i forbindelse med indlæring – hukommelse. Jeg rodede i min egen hukommelse, på nettet og i skolens samling af biologibøger, men fandt intet andet end hjernes reaktion på alkohol og heroin og andet møg. Nu kom bogen så, for sent for vores søde elev, men forhåbentligt til glæde for mange andre, der kan lære meget af at læse bogen. Læring og hukommelse er i centrum.

Der er meget klassisk biologi i bogen. For eksempel hvordan man studerer, hvorvidt mus og bananfluer kan lære, Pavlovs hunde og hvordan hjernen eller reflekser styrer motorik. Men også hvad angår motorik er fokus rettet mod, hvordan læring af motoriske færdigheder opnås. Det er viden, der kan være nyttig for eksempel i forbindelse med AT, SRP, SSO, idræt eller psykologi.

Et kapitel handler om hukommelse. Sandsynligvis paratviden for psykologilæreren, men meget var befriende nyt for mig – hele tiden knyttet til hjerneafsnit og samspillet mellem neuroner. Meget vil kunne bruges, hvis man prøver at give eleverne gode tips til studiemetoder og eksamensstrategi.

Som barn i landsbyskolen erindrer jeg, at vi troede, at når vi lærte salmevers, før vi gik i seng, og lagde salmebogen under hovedpuden, ville ordene strømme ind i hjernen, mens vi sov. Ikke totalt vrøvl. Til min overraskelse skriver forfatteren, at konsolidering af det indlærte i høj grad foregår under søvn. Måske skulle jeg overveje at undlade at vække de elever, der falder i søvn i mine timer. De "konsoliderer" måske bare. Nå spøg til side.

Det er en god bog. Ud over læring og hukommelse er der også udmærkede beskrivelser af aktionspotentialer, hjerneafsnit, hjernesygdomme og lidt om rusmidler. Bogen har et glimrende format som en temabog og et meget indbydende layout med illustrationer på hvert opslag og små bokse inde i teksten med definitioner på fagord eller leksikale oplysninger.

GEOGRAFI

Titel: Geologiske naturperler

- danske brikker til Jordens puslespil.

Forfatter: Red. af Bent Lando og Johannes Krüger.

Forlag: Gyldendal

Pris: 299,95 kr. 184 sider. Ill. i farver.

Vurdering og anmeldelse: Erik Zinglarsen.

Tolv unikke kig ind i jordens historie

Størsteparten af det landskab vi oplever i Danmark er relativt set ungt i et geologisk perspektiv og formet af de seneste istider. Alligevel findes der en række lokaliteter der giver unikke kig ind i jordens historie.

Geologiske naturperler er tænkt som en slags geologisk-geografisk kanon, der beskriver 12 temaer eller lokaliteter. De har på hver for sig bidraget til at give en forståelse jordens udvikling. To af disse GeoSites er optaget på listen over mulige emner til World Heritage-lokaliteter, nemlig Stevns Klint og Molersklinterne ved Limfjorden.

Bogen begynder med Bornholm, hvor de ældste spor man kan se i det danske landskab findes. Her beskrives de forkastninger og opsprækninger, der er med til at gøre landskabet til noget særligt. Der udover bliver Bornholms kyster gennemgået i det andet kapitel, hvor man kan se aflejringer Mesozoikum.

Fra de ældste tider på Bornholm til nutidens kyster guides læseren igennem Stevns Klint, Faxe Kalkbrud, Molersområderne ved Limfjorden, Lillebælts Klinter, de mange Hvalskeletter i Gram Lergrav i Sønderjylland, Isfoldede lag ved de danske kyster, kimpelandskabet hvor menneskets overudnyttelse af jorden kan ses, boblerevene i Kattegat, moser der fungerer som klimarkiv og endelig kapitlet Kampen mellem land og hav, hvor de aktuelle landskabsdannende processer kan ses.

Bogen har bidrag fra 25 forfattere der hver især er eksperter inden for sit felt. Den rummer mange gode illustrationer i form af kort og fotos.

De fleste kapitler kan glimrende anvendes som baggrund for besøg på enkelte lokaliteter og kan derfor anbefales som et grundlag for ekskursioner.

SPROG

Titel: Hvor lidt der skal til

Forfatter: Aabenhus, Albertsen, Hansen (red.)

Forlag: Syddansk Universitetsforlag

Pris: 278 kroner, 310 sider.

Vurdering og anmeldelse: Johan Rosdahl

Helle for Helle

Underliggørelse af det velkendte er et gammelt litterært trick (Blixen var en mester), men når det som hos Helle Helle kombineres med en knap, ja gneragtig sproglig udformning, får man en litteratur, der udfordrer læseren og dennes evne til at udfylde de tomme pladser i teksten.

”Det er ikke selve ulykken, der optager mig, men alt det andet. Det interesserer mig at se, hvor lidt der skal til for at skabe en stemning af katastrofe”, har Helle Helle udtalt i et interview. Og det er denne afvejning af, hvor lidt der skal til, der er krumtappen i denne antologi om forfatterskabet.

Vi får en række velskrevne og engagerede artikler, der både giver overordnede bestemmelser som Per Krogh Hansens ”minimalistisk realisme” og tætte læsninger af enkelttekster.

Lars Bukdahls kraftpræstation i Minimalmarathon er værd at fremhæve: Stikordsagtigt rablende tumler han gennem forfatterskabet, underholdende og provokerende. Særlig interessant er, for dansklærerne i hvert fald, Morten Mikkelsens artikel om forfatterskabet som ”dansk lærerlitteratur” – en betegnelse, der nok kan få nogle refleksioner i gang ...

Det fine ved bogen er imidlertid, at den ud over at være en god hjælp for læreren også kan fungere som støtte til opgaveskrivende elever. En omhyggelig bibliografi afrunder bogen. Fornemt. Kort sagt: Køb bogen til hjemmebiblioteket og et par eksemplarer til skolen, så den kan lånes ud til interesserede læsere.

Sund underholdning

Sponeta Profi Line bordtennis

før kr. 3.996,-

kr. 3.596,-

7 fods Black Star poolbillard

før kr. 13.196,-

kr. 11.896,-

San Siro bordfodboldspil

før kr. 6.396,-

kr. 5.756,-

Billard - bordfodbold - bordtennis - airhockey - petanque

SØREN SØGAARD A/S

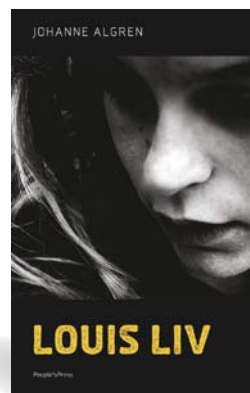
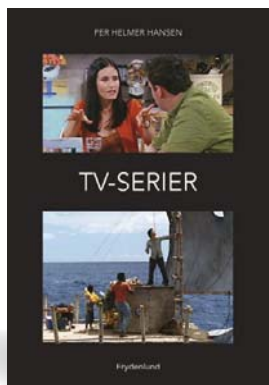
Ladegårdsvej 10
7100 Vejle

Husby Allé 15
2630 Taastrup

www.billard.dk 7013 1333

Alle priser er excl. moms
og gældende til 1/12-12.

MEDIEFAG

Titel: TV-serier

Forfatter: Per Helmer Hansen

Forlag: Frydenlund

Pris: 229 kr., 180 sider

Vurdering og anmeldelse: Brian Pedersen

Tv-seriernes dramaturgi

Forbrydelsen trækker 1, 7 millioner seere på en almindelig søndag, gymnasieeleverne holder Mad Men temafester, ja og denne oktober måned kommer HBO til Danmark, så de seriehungrende danskere kan få Game of Thrones og True Blood som sondemad. Udviklingen repræsenterer en kærkommen udfordring for mediefaget, som Per Helmer Hansen med sin bog "Tv-serier" er med til at imødekomme.

Det er en stor styrke for Per Helmer Hansens bog, at den hovedsagligt sætter fokus på tv-seriens dramaturgiske forhold. Han opstiller og redegør for en række relevante dramaturgiske modeller og fortælle tekniske forhold, der kan gøre eleverne i stand til at begrebsliggøre og skelne meningsfuldt mellem de forskellige serieformater. Bogen giver os mulighed for at udfordre elevernes forståelse for, hvordan deres yndlingsserie er bygget op fra den enkelte scene, over flere afsnit (deldramaturgi) til hele sæsonen (totaldramaturgi). I bogen finder man også en række udmærkede øvelser, som man kan overføre til de konkrete serier, som man arbejder med på klassen.

De afsnit, hvor bogen forlader dramaturgien som hovedfokus, kunne med fordel have været udeladt. Det irriterer denne anmelder, at bogen indskyder et komprimeret afsnit om tv-seriens historie, der ikke på noget tidspunkt nævner, hvad der kvalificerer de titler på tv-serier, som forfatteren opremser i en lang smøre. Det pædagogiske potentiale i bogens sidste del om tv-seriens forskellige genrer er også til at overse. Disse afsnit deducerer og reducerer til det kvælende i et sprog, der stilmæssigt tenderer det encyklopædiske.

Men et begrænset antal brændenælder i en anbefalingsværdig bog til de mediefagslærere, der vil kvalificere undervisningen i tv-seriernes dramaturgi.

DANSK

Titler: Ukulele Jam; Louis liv

Forfattere: Alen Meskovic; Johanne Algren

Forlag: Gyldendal; Peoples'Press junior

Pris: 299 kroner, 394 sider; 199 kroner, 384 sider

Vurdering og anmeldelse: Johan Rosdahl

"At have noget bestemt og besluttet i vente"

Det kan undertiden være svært at anbefale værker til de individuelt læste værker, men her er to forslag, der kan indgå i mangfoldige tematiske sammenhænge, og som har den kvalitet, at de begge er næsten helt nye, og at forfatterne er forholdsvis unge (født i henholdsvis 1977 og 1978).

Begge er jeg-fortællinger, begge med en hovedperson, vi følger igennem kritiske faser i deres unge liv, men som so oder so kommer ud på den anden side til et, må vi tro, mindre belastende liv.

Det er marginaliserede skæbner, vi følger, i hvert fald hvis målestokken er den almindelige danske gymnasieelev. Jeget i Ukulele Jam er bosnieren Miki, hvis historie sammenvæves med begivenhederne i krigen i begyndelsen af 90'erne.

I løbet af bogen og efter en række dramatiske begivenheder beslutter Miki sig til flugt til Sverige. Det er en udviklingshistorie og en politisk historie og måske har kollega Falkesgaard i sin anmeldelse i Standart fået en god idé ved at forestå, at bogen bearbejdes til undervisningsbrug. Alen Meskovic' egne erfaringer kunne indgå, og gevinsten ville være, at eleverne "lærer at skelne mellem faktion og fiktion".

Det lyder fristende – men under alle omstændigheder: Det er også for lærere, en meget velskrevet, spændende og sine steder meget bevægende roman. Det selvbiografiske er også udgangspunktet i Louis liv, og dette liv er lige så specielt som Mikis, om end på en ganske anden måde: Her er det den unge pige, der ikke kan finde ud af det, blandt andet fordi hun har det med at være en "pleaser" især i forhold til mænd.

Bogen er tilegnet Tine Bryld, og den er da også blevet sammenlignet med Brylds Pigeliv. Styrken i Louis liv er imidlertid, at den sprogligt er i øjenhøjde med målgruppen – uden at blive for lækker.

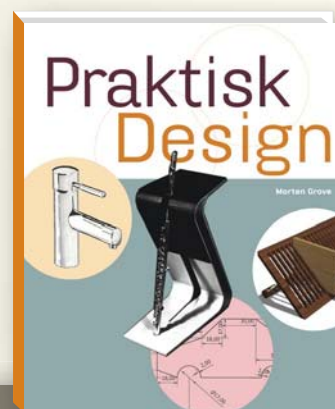
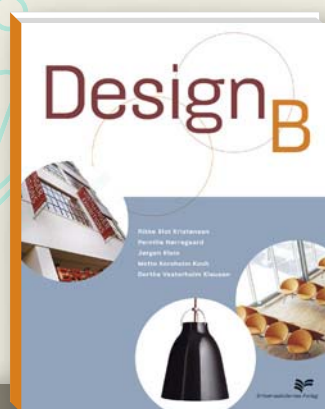

iBøger

i øjenhøjde og skærmbredde

En **iBog** er en interaktiv bog, der kombinerer det faglige indhold fra lærebogen med computermediets funktioner. iBogen har indholdsfortegnelse, søgefunktion, ordforklaringer samt notefunktion, der giver eleverne mulighed for at skrive notater i bogen, og læreren har mulighed for at kommunikere med eleverne.

Det Kommunikerende Menneske dækker kernestoffet i faget kommunikation og it A på det tekniske gymnasium og er struktureret efter områderne:

- Medier, kommunikation og kommunikationsmodeller
- Planlægning af kommunikationsprocesser
- Design og produktion af kommunikationsprodukter

iBogen indeholder:

30 undervisningsfilm med gennemgang af centrale emner i kernestoffet
 6 andre film
 67 modeller
 51 eksempler
 17 forforståelsesopgaver
 17 viden-i-anvendelsesopgaver
 162 tjekspørgsmål
 281 billeder

Design B dækker kernestoffet i faget design B på gymnasialt niveau og er struktureret efter områderne:

- Designproces
- Kommunikationsdesign
- Design af fysiske omgivelser
- Arkitektur
- Stilhistorie

iBogen indeholder:

12 film
 6 værktøjer
 32 modeller
 48 eksempler
 22 gruppeopgaver
 28 forforståelsesopgaver
 128 individuelle tjekspørgsmål
 400 billeder

Praktisk Design er en iBog, der giver et kursus i det håndværk, der hører til designfaget: Tegning og modellering. Kurset kan stå alene som det er – men det er samtidig tænkt som et supplement til grundbogen *Design B*.

iBogen indeholder:

26 instruktionsvideoer
 25 øvelser og træningsopgaver

Læs mere på
[nyttf.dk/
iBog](http://nyttf.dk/iBog)

MINDEORD

Gymnasieskolen modtager mindeord. De skal maks. indeholde 2.400 enheder inkl. mellemrum. Sendes til redaktionen senest mandag den 10. september kl. 14.00 på gymnasieskolen@gl.org

Bodil Svendsen 1945-2012

Kollega Bodil Svendsen afgik ved døden den 11. september.

Bodil var om nogen en mønsterbryder. Som næstældst af en søskendeflok fra Vestjylland blev hun som 14-årig sendt til København for at tjene som stuepige. Med tiden lykkedes det stuepigen at aflægge realeksamen, siden studentereksamen og efterfølgende universitetsuddannelse i dansk og religion.

Bodil blev færdig med studierne i en anden krisetid, hvor dørene ligesom nu lukkede sig for de nyuddannede. Bodil klarede sig igennem med vikariater og tidsbegrænsede ansættelser, indtil hun blev fastansat på VUC Gladsaxe/Herlev. Fra 2003 var Bodil ansat på VUC Hvidovre-Amager.

Som lærer havde Bodil en god fornemmelse for elevernes behov, og med sin stilfærdige humor var hun afholdt og respekteret af disse. De sidste år stoppede hun med at undervise i dansk, men fortsatte med religion. Hun forstod at gøre svært stof tilgængeligt og blev en afholdt lærer i faget samt en god støtte for unge nye kolleger.

Bodils tredje fag blev studievejledning. Som studievejleder var hun lydhør og dog kontant, god til at skære igennem, når kursisterne klynkede unødigt og ikke overholdt indgåede aftaler. Parat til at hjælpe, men også meget realistisk i sine krav – hun vidste jo om nogen, hvad det kræver at jonglere med studier, arbejde og familie på samme tid. Som vejlederkollega var hun flittig, hjælpsom og loyal, altid parat til at tage en ekstra tørn, når det var nødvendigt.

Bodil var en god og glad kollega, som gerne hjalp, hvor hun kunne. Hun gjorde ikke det store væsen af sig under møder og diskussioner, men når hun talte, var der vægt bag ordene. Bodil holdt af naturen, ikke mindst oppe ved sommerhuset i Rørvig, og af samme grund flyttede hun og Leif for et par år siden til et dejligt hus i Hedehusene. Her ville de tilbringe deres otium.

Vore tanker går til Leif, til datteren, Line, og til barnebarnet, Lærke, som fik alt for kort tid sammen med hustru, mor og mor-mor.

Vi vil savne Bodil!

*På vegne af kollegerne
på VUC Hvidovre-Amager,
Helge Kærhus Olsen og Dorte Henriksen*

Per Løvbakke Offer Andersen 1923-2012

Nogle når mere end andre. Ildsjælen Per Offer Andersen nåede at skabe hele to livsværker og sætte et afgørende præg på Nakskov, hvor han levede det meste af sit lange liv. Han gik på pension i 1984. Og straks gik han i gang med at sætte det enestående projekt Aktive Senior Borgere.

Offer blev – efter en flirt med ingeniørstudiet – cand.mag. i dansk og fransk i 1951 og kom til Nakskov Gymnasium i august samme år. I en periode var han medlem af bestyrelsen for Dansk Lærereforening. I 1971 blev han udnævnt til studielektor.

Som lærer var han yderst opfindsom og udviklede varierede og elevaktiverende arbejdsformer. Han var pioner i brugen af gruppe- og projektarbejde og AV-midler. Han var dybt optaget af at udvikle nye metoder i arbejdet med det skriftlige. ”Han var en strålende dansklærer”, skriver en af hans gamle elever..

Da det blev moderne at afholde temadage på gymnasierne, skabte Offer et koncept som – typisk for ham – indebar en meget stor grad af elevindflydelse både på form og indhold.

Offer var en yderst hjælpsom og lydhør kollega, altid parat til at lægge øre til usikre nyansatte kollegers frustrationer og til at yde konstruktiv hjælp – og oprigtigt interesseret i kollegers ideer og initiativer. Hans arbejde med som studielektor at uddanne nye gymnasielejere var på samme måde præget af hans fordomsfrie åbenhed og empati.

En af hans vigtigste arbejdsopgaver blev Nakskov Uddannelsescenter. Som konstitueret rektor i efteråret 1973 blev det hans lod i samarbejde med handelsskolen og teknisk skole at deltage i udformningen af idegrundlaget bag det nye skolebyggeri. De store åbne faggrupperafsnit med mulighed for gruppearbejde midt i samlingen af faglitteratur – omgivet af klasselokaler progressivt med tidens bedste og mest moderne AV-udstyr – har Offers kvalitetsstempel. Og han var nede i alle detaljer: skolebordene specialdesignede han – så de passede til lokalerne – havde den rette bredde – og en holdbarhed, der stadig rækker.

Efter sin pensionering gik han så i gang med livsværk nummer to: Aktive Senior Borgere.

Offer var en ægte humanist: Det kom også til udtryk i hans mangeårige engagement i Amnesty International. I fortsættelse af dette arbejde var han dybt engageret i at hjælpe flygtninge, der kom her til landet.

*John Povlsen
Lars Boye Petersen*

FRA LÆSER TIL LÆSER

Her kan indrykkes ikke-erhvervs-mæssige annoncer samt salg af lejligheder, huse og grunde. Maks. 40 ord plus overskrift. Teksten (helst pr. e-mail til gymnasieskolen@gl.org) samt betalingen kr. 150,- inkl. moms (indsat på bladets bankkonto i Danske Bank 4180-3119-416-264) skal være på redaktionen senest dagen før deadline (se deadlines andetsteds i bladet eller på www.gymnasieskolen.dk).

Andalusien/Gualchos

Lille charmerende byhus lejes ud. 3 etager. Aircon/varmepumper. Trådløst internet. Terrasse med bjergudsigt. Læs mere på <http://lejeafhusigualchos.blogspot.com/>
mie.fischer@hotmail.com

Lucca/Toscana

Lejlighed i det historiske centrum i Lucca. Tæt ved sandstrande, bjerge, historiske byer og steder. Nyd nyplukkede svampe (trøfler), årets olivenolie og vine. Lejligheden er perfekt for 2, men også til 2 med et par småbørn, evt. i en forlænget weekend.
www.setoscana.dk
jt@fjerritslev-gym.dk

Sommerhus sælges

Meget hyggeligt sommerhus i Nordvestsjælland, stor dejlig grund, 69 m² fordelt på to huse med stor solterrace imellem, der er stue med brændeovn, køkken, to toiletter, bad og 4 værelser. Velegnet til to familier. Ny nedsat pris kr. 675.000,-
Telefon 2368 8671
faurbo25@gmail.com

Berlin

Til en lille jule-/nytårsferie i Berlin er denne 2-værs lejlighed i Niebuhr Strasse ideel. Lejligheden ligger 5 minutters gang fra mondæne Kurfürstendamm og Charlottenburg Station med direkte forbindelser til lufthavne og hovedbanegård.
www.berlin-charlottenburg.dk
lejlighediberlin@yahoo.dk

SAVNER DU INSPIRATION TIL DIN UNDERVISNING?

... SÅ BENYT DIG AF DTU'S TILBUD.

DTU har forskellige tilbud til undervisningen i gymnasiet. Eksempelvis kan elever, som klasse eller individuelt i forbindelse med SRP, komme til DTU og lave øvelser, der er tilpasset undervisningen i gymnasiet. Eleverne kan også være med på camps og i konkurrencer, som foregår på DTU,

på gymnasiet eller et helt tredje sted. Som lærer kan du, på DTU's hjemmeside www.explore.dtu.dk, finde inspiration til emner, undervisningsforløb og undervisningsmaterialer. Læs mere på www.dtu.dk/gymnasiefolder, og få inspiration til din undervisning.

Skriv om din studietur - Vind et ophold i Berlin

Gymnasieskolen udlodder i samarbejde med Happydays et hotelophold i Berlin for to personer i tre dage.

Studieturen er for mange elever et højdepunkt i gymnasiet. Men hvordan er det at være lærer på en studietur? Gymnasieskolen udskriver en læserkonkurrence om at skrive den bedste lærerfortælling fra en studietur.

Vi belønner den gode, originale, skæve, lærerige, sjove, alvorlige, tankevækkende fortælling om din studietur som lærer, mens en detaljeret gennemgang af studieturens forløb fra A-Z har knap så gode vinderchancer.

Redaktionen er dommerkomite, og vi forbeholder os ret til at offentliggøre de tilsendte historier i gymnasieskolen.dk.

Længde: Maksimum 4.000 anslag inklusivt mellemrum.

Deadline: Mandag den 3. december.

Præmien: Happydays udlodder et ophold for to personer på det fire stjernede hotel NH Berlin Treptow i tre nætter inklusiv morgenmad.

Historien mailles til johan@gl.org eller mrm@gl.org - skriv konkurrence-studietur i emnefeltet.

Foto: Shutterstock

Har du skiftet skole, er gået op eller ned i tid, flyttet eller fået ny e-mail? Så husk at give GL besked.

Det letteste er at klikke ind på

www.gl.org under "mine medlemsoplysninger".

REJSEANNONCER

Studierejser til alle europæiske storbyer

Med personlig service, stort engagement og til den helt rigtige pris tilbyder vi skræddersyede studierejser til alle europæiske storbyer.

TOP 5 DESTINATIONER:

Berlin • London • Rom • Dublin • Madrid

KONTAKT OS OG FÅ ET TILBUD:

44 94 60 90

info@grupperejsebureauet.dk
eller se alle vores rejsemål på grupperejsebureauet.dk

GRUPPEREJSEBUREAUET

.... det er os, du kommer tilbage til

STUDIEREJSE TIL
FIRENZE
6 dg./5 nt. **3.095**
fly fra kr.

WWW.KILROYGROUPS.COM

 Studiebesøg
  Faglige kompendier
  Tryghed & sikkerhed
  Erfarne konsulenter

Forslag til faglige besøg:

- Skolebesøg. Få et indblik i undervisningen.
- Besøg et vinslot med dansk guide
- Carrara marmor. Oplev forarbejdning af marmor inkl. besøg på marmor museum

Kontakt for mere:
• 7022 0535
• hol@kilroygroups.dk

Kilroy
group travel

SUPERPRIS
2.520
pr. person med fly

Studierejse til Bruxelles
Fly · 5 dage

Inklusiv fly + 4 nt. i flersengsværelse på hostel m. morgenmad

Top 3 studiebesøg:

- EU parlamentet
- Chokoladefabrikken Duval
- NATO-hovedkvarteret

TEAM BENNS®
Dit personlige rejsebureau

Kontakt Sanne
på tlf: 46 91 02 59
savr@team-benns.com

ALT REJSER
EKSPERTEN I RUSLAND

SÆRTILBUD på GRUPPEREJSE
Skt. Petersborg 5 dage m. fly, hotel og program i uge 11. Vi ordner visum.
3.745,- Ring og hør nærmere!
33 12 20 30 - www.altrejser.dk

vmREJSER

Berlin	fra kr.	746
Cesky Raj 6 dg./3nt.	fra kr.	1.620
Prag 6 dg./3 nt.	fra kr.	1.221
Krakow 6 dg./3 nt.	fra kr.	1.271
Warszawa 6 dg./3 nt.	fra kr.	1.312
Budapest 6 dg./3 nt.	fra kr.	1.398
London 6 dg./3 nt.	fra kr.	1.708

Kontakt os: www.vm-rejser.dk
36 98 19 39 & 75 16 42 15

BERLINSPECIALISTEN.DK

Danmarks førende arrangør af grupperejser til Berlin

SPROG HISTORIE KULTUR FRITID

Spændende indhold til jeres gymnasieklasse

Nu også Hamburg og Flensburg

T: 8646 1060

M: berlin@email.dk

hjemmeside:

TOURS

Student & Business

SPECIALIST I GRUPPEREJSER

Vi har stadig plads i uge 10, 11 og 12 på de fleste destinationer – ring og hør nærmere

Berlin...	fra 1.695	Paris...	fra 2.350	Istanbul...	fra 2.695
Krakow...	fra 1.795	London...	fra 2.495	Lissabon...	fra 2.795
Amsterdam...	fra 1.995	Dublin...	fra 2.695	Firenze...	fra 2.995

Rom og Barcelona – ring og hør nærmere

.....mange andre destinationer.....

Priserne inkluderer fly t/r og 4 nætter med morgenmad
Alle priser baseret på rejse i marts 2013

TLF. 7020 9160 | INFO@SBTOURS.DK | WWW.SBTOURS.DK

Læserrejser
i samarbejde med Gymnasieskolen

MED DANSK REJSELEDER

Krydstogt til Antikken & Det Hellige Land · 12 dage

TAG MED PÅ EN FANTASTISK ODYSSÉE I DET ØSTLIGE MIDDELHAV, HVOR DER VENTER JER KULTUROPLEVELSER I VERDENSKLASSE. KRYDSTOGTET TAGER JER RUNDT TIL EN RÆKKE ANTIKKE OG BIBELSK REJSEMÅL, DER ALLE SOM EN ER EKSEMPLER PÅ EN FASCINERED E FORTID FYLDT MED HISTORIE OG KULTUR

12 UFORGLEMMELIGE DAGE

SUPERPRIS
fra kr.
8.298,-
pr. person i delt indiv. kahyt

Afrejse 2013: 3. maj

Rejsen dag for dag:

3.5: Afrejse København-Savona	7.5: Haifa, Israel	11.5: Piræus/Athen, Grækenland	13.5: Civitavecchia/Rom, Italien
4.5: På havet	8.5: Haifa, Israel	12.5: På havet	14.5: Savona-København
5.5: Katakolon, Grækenland	9.5: På havet		
6.5: På havet	10.5: Izmir, Tyrkiet		

Prisen inkluderer:

- Fly København-Milano t/r med SAS
- Skatter og afgifter pr. dags dato
- Bustransfer lufthavn - skib - lufthavn
- 11 nt. krydstogt med Costa Deliziosa
- Shows/underholdning/aktiviteter
- Helpension ombord
- Dansk rejseleder

REJSEKODE: GS

Kontakt Britta
Tlf: 65 65 65 64
cruise@team-benns.com

Din personlige rejse
begynder på
Team-benns.com

Innovativ vicerektor til Lyngby Gymnasium, København Nord

København Nord åbner stx i Lyngby fra august 2013. Stx på K Nord vil være præget af innovation i uddannelsen og innovation i organiseringen. Vi ønsker at lave en ny helhedsskole med nye former for samarbejde med det omgivende samfund. Derfor søger vi en åbensindet vicerektor, der har lyst til at præge opbygningen af et helt nyt lokalt gymnasium.

Vi forventer en vicerektor, der:

- Brænder for at være med til at opbygge fremtidens gymnasium
- Er åben overfor nytænkning af undervisningsbegrebet
- Har indgående kendskab til strukturen på stx
- Har styr på administrative systemer og flair for økonomi
- Forstår at samarbejde med mange forskellige parter
- Har undervisnings- og ledelseserfaring fra gymnasieverdenen
- Har lyst til at indgå i dialog med eleverne
- Kan undervise i opstartsperioden

Vicerektor refererer til rektor, men vil have et stort selvstændigt ansvar for afdelingen. Vicerektor deler i opbygningsfasen personaleansvaret for alle medarbejderne med rektor.

Fremtidens gymnasium

På København Nord ønsker vi at organisere uddannelsen på en helt ny måde. Gymnasieforløbet vil være organiseret med en lang række projektførøb, der inddrager offentlige organisationer, virksomheder og foreninger - alt sammen for at fremme elevernes innovative kompetencer.

Vi ser alle vores studerende som unikke elever. Vi ønsker at udfordre de elever, der kan klare mere end den almindelige undervisning, men også at rumme de elever, der ind i mellem har brug for ekstra hjælp.

Lyngby Gymnasium opbygges som en selvstændig uddannelse i sammenhæng med vores hhx uddannelse i en fælles gymnasie-campus. Skolen starter på vores adresse på Lundtoftevej i Lyngby, men flytter i august 2014 sammen med hhx til en nyudbygget gymnasiecampus på Trongårdsvej i Lyngby.

I 2014 etablerer vi også et Sports College med 60 kollegiepladser i sammenhæng med vores gymnasiale uddannelser. Alt dette vil stå færdigt sommeren 2014.

Har du spørgsmål, kan du kontakte:

Rektor, hhx og stx, Ivar Ørnby
mobil 28870109
ioe@knord.dk

Ansøgningsfristen er fredag den 30. november.

Ansøgningen stiles til direktør René van Laer og sendes elektronisk som word- eller pdf-fil til: job@knord.dk med Innovativ vicerektor i emnefeltet.

Stillingen ønskes besat fra 1. februar 2013

Om København Nord

Udover det nye stx rummer København Nord også erhvervsuddannelser og hhx, og vi har afdelinger i Lyngby, Virum, Hillerød og Frederikssund.

www.knord.dk

NORD

Vicerektor søges til Faaborg Gymnasium

Faaborg Gymnasium søger en vicerektor med tiltrædelse snarest, da vores nuværende vicerektor er blevet udnævnt til rektor på Nyborg Gymnasium.

Vi er en skole i vækst med 336 elever og 41 lærere. Skolens overskuelige størrelse betyder, at der er tæt kontakt mellem skolens forskellige parter: elever – lærere – ledelse.

Faaborg Gymnasium lægger derfor vægt på at have tætte relationer til områdets folkeskoler og at have hyppig kontakt med andre aktører i lokalområdet. Vi har været nybrydende mht. at danne netværk og skabe aktiviteter på scienceområdet på tværs af grundskole og gymnasium. Tilsvarende har vi i samarbejde med Filmbyen i Avedøre etableret et attraktivt fritidstilbud med film- og medie-undervisning for børn og unge. Vores beliggenhed er enestående, og vi udnytter såvel bakkerne som vandet i en vifte af friluftaktiviteter med mountainbikes, havkajakker og orienteringsløb.

Ansvarsområde og opgaver

Vicerektor er stedfortræder for rektor og varetager sammen med denne den daglige ledelse af skolen.

Vicerektors arbejdsområder er primært pædagogisk ledelse, personaleledelse og medvirken til den strategiske udvikling af skolen, men vi forventer ligeledes, at du har flair for at løse administrative opgaver.

Vi forventer, at du

- har naturlig autoritet, lyst og evne til ledelse, og gode kommunikative evner
- har dokumenteret erfaring med skoleudvikling og varetagelse af udviklingsprægede opgaver i forhold til undervisningen, evt. en masteruddannelse
- er synlig, udadvendt og kan formidle et samarbejde mellem alle skolens parter, som er præget af respekt og inddragelse

Få yderligere oplysninger om skolen og se det fulde stillingsopslag på www.faaborg-gym.dk

Løn- og ansættelsesforhold i henhold til overenskomst mellem Finansministeriet og GL/DJØF.

Ansøgningen skal være skolen i hænde torsdag d. 29. 11. 2012 kl. 12.

Vi forventer at holde ansættelsessamtaler i uge 50.

Send din ansøgning til konstitueret rektor Trine Rhein-Knudsen, Faaborg Gymnasium, Sundagervej 42, 5600 Faaborg eller på trrh@faaborg-gym.dk

Spørgsmål vedrørende stillingen besvares gerne af Trine Rhein-Knudsen på tlf. 2125 7033.

Korsør · Slagelse · Ringsted Vestsjælland Syd

Undervisere på HF i Samfundsfag, Dansk og Engelsk

VUC Vestsjælland Syd søger 1-2 hf-lærere til faste stillinger

Pr. 1. januar er der 1-2 faste stillinger i fagene samfundsfag, dansk og engelsk i kombination med et hf-relevant fag.

Pr. 1. januar vil der endvidere være timerester i psykologi, geografi og matematik.

Vi forventer:

- at du brænder for at undervise unge og voksne med forskellige faglige, sociale og kulturelle forudsætninger,
- at du ser det som en spændende udfordring, at du på VUC bestandigt kommer til at arbejde med forskellige facetter af lærerrollen,
- at du ønsker at indgå i et tæt kollegialt samarbejde – også i relation til udvikling af kursisters studiekompetencer m.m.

VUC Vestsjælland Syd er en skole med et godt fagligt og socialt miljø, og har både unge og voksne kursister. Lærerkollegiet er bredt sammensat med hensyn til alder og erfaringer.

VUC har undervisning på afdelingerne i Korsør, Slagelse, og Ringsted, og der er undervisning såvel dag som aften. Alle skolens afdelinger har gode forbindelser med offentlig transport både fra det øvrige Sjælland og fra Fyn.

Som ny lærer får du tilknyttet en mentor. Der er gode muligheder for faglig og personlig udvikling.

Også ansøgere uden pædagogikum er velkomne til at søge stillingerne. Løn og ansættelsesforhold er ifølge overenskomst med GL.

Yderligere oplysninger får du hos uddannelsesleder på HF Lisbeth Thingstrup, lt@vuc-vs.dk, eller viceforstander Tove Jakobsen, tj@vuc-vs.dk. Vi foretrækker henvendelse pr. mail. Du kan også finde oplysninger om os på vores hjemmeside.

Ansøgningen stiles til forstander Jørgen Kay, og sendes på et GL-ansøgningsskema vedlagt alle relevante bilag til ansogning@vuc-vs.dk. Husk at skrive »hf-lærer plus dine fag« i mailens emnefelt.

Sidste frist for at søge er torsdag den 29. november. Ansøgningen skal fremsendes elektronisk.

VUC Vestsjælland Syd · Tlf. +45 5855 5050 · vuc@vuc-vs.dk

Korsør afdeling
Skolegade 1
DK 4220 Korsør

Slagelse afdeling
Herrestræde 11
DK 4200 Slagelse

Ringsted afdeling
Ahorn Allé 1
DK 4100 Ringsted

www.vuc4you.dk

Vicerektor

til Rybners Gymnasium

Rybners Gymnasium søger en vicerektor med tiltrædelse 1. januar eller snarest muligt. Rybners Gymnasium udbyder uddannelserne stx og hhx. I øjeblikket er stx og hhx-uddannelserne placeret to geografisk forskellige steder, men til sommer rykker uddannelserne sammen i et nyt og moderne gymnasiebyggeri med plads til ca. 1.200 elever og 130 ansatte.

Vicerektor vil indtil sammenflytningen have sit arbejdssted og sit primære virke ved stx-afdelingen. Fremadrettet vil gymnasiets administrative opgaver blive placeret i et planlægningssteam og et pædagogisk team. Vicerektor står i spidsen for det pædagogiske team og skal sammen med rektor og gymnasiets øvrige ledelsesgruppe, der består af en planchef samt tre uddannelsesledere, sikre en fortsat god drift af gymnasiet.

Vi søger en vicerektor, der

- har ledererfaring fra en gymnasial uddannelse
- har gode samarbejdsevner og en åben lederstil
- har overblik, sikker sans for drift og organisering
- har en naturlig autoritet og gode kommunikative evner
- har lyst og evne til at skabe pædagogisk udvikling

Vicerektor vil som leder af det pædagogiske team få ansvarsområder dækkende:

- ansvaret for skoleårets pædagogiske gennemførelse og udvikling
- tilpasning og fortsat udvikling af studieretningsgymnasiet
- kontakt til lærerteams om pædagogisk udvikling
- efteruddannelse og kompetenceudvikling i samarbejde med den øvrige ledergruppe
- varetagelse af pædagogikum

Vi tilbyder dig en plads i et stærkt ledelsesteam på en arbejdsplads i stærk udvikling, og med gode muligheder for at du kan udvikle og kvalificere dig både ledelsesmæssigt og personligt. Der vil i stillingsbesættelsen blive lagt vægt på en løsningsorienteret, loyal og rummelig personlighed, der kan bevare både overskud, personlig integritet og humør i alle forhold. Vicerektor referer til rektor.

Ansøgning

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til rektor Søren Copsø, på telefonnummer på mobil 29 44 38 33. Alle henvendelser behandles strengt fortroligt.

Skriftlig ansøgning sendes elektronisk senest den 20. november via www.rybners.dk / medarbejderplan. Der inviteres løbende til jobsamtaler med ledelse og ansættelsesudvalg. Aflønning og ansættelsesbetingelser forhandles individuelt efter GL overenskomst.

Rektor

Roskilde Gymnasium

Roskilde Gymnasium er en dynamisk og trivselsfremmende skole med høj faglighed og et højt ambitionsniveau både blandt elever og medarbejdere. Skolen har aktive, engagerede og udviklingsparate elever og medarbejdere, som tilsammen skaber et inspirerende og innovativt undervisningsmiljø.

Der søges en rektor med en anerkendende og åben ledelsesstil, der respekterer medarbejdernes høje grad af autonomi og selvstændighed, og som er nærværende og til stede for elever og medarbejdere og inspirerer dem til at yde deres bedste.

Rektor skal være en visionær og dynamisk leder, som kan håndtere en stor og mangfoldig ledelsesopgave. Samtidig skal rektor være god til at samarbejde og indgå naturligt i skolens ledelsesteam.

Skolen har et klart værdigrundlag – faglighed, fællesskab og forskellighed. Det betyder, at skolen er kendetegnet af høj faglighed, et rummeligt og godt socialt miljø og et helt særligt fokus på et fællesskab, som er præget af samtale, demokrati og faglig fordybelse. Rektor forventes at tage udgangspunkt i dette værdigrundlag og løbende at udvikle værdigrundlaget i skolens ånd.

Roskilde Gymnasium forventer at få en rektor, der er udadvendt, og som skaber gode relationer til samarbejdspartnerne i skolens netværk samt til lokalområdet.

Rektor skal have stærke strategiske og kommunikative kompetencer og være tydelig og imødekommende i sin kommunikation med elever, medarbejdere og omverdenen.

Rektor forventes at have relevant ledelseserfaring samt undervisningskompetence og erfaring i at undervise – gerne fra stx og hf.

På skolens hjemmeside www.roskilde-gym.dk findes yderligere oplysninger om skolen, herunder også en uddybning af stillingsopslaget.

Roskilde Gymnasium er værtsinstitution for Gymnasiefællesskabet, som er et administrativt samarbejde mellem 12 gymnasieskoler. Information om Gymnasiefællesskabet kan findes på www.gymnasiefaellesskabet.dk

Yderligere oplysninger om stillingen kan indhentes hos bestyrelsesformand Else Erikstrup, tlf. 41 72 10 10 eller kst. rektor Yvonne Pinholt, tlf. 46 35 34 44

Ansøgningen sendes elektronisk til RektorRoskilde@roskilde-gym.dk

Ansøgningsfristen er den 27. november 2012 kl. 12.00. Tiltrædelse er den 1. februar 2013 eller snarest derefter.

Roskilde Gymnasium

Fysiklærere til Rybners Gymnasium

Rybners Gymnasium søger en eller to fysiklærere med lyst til at deltage i udviklingen af fysikfaget.

Rybners Gymnasium udbyder uddannelserne stx og hxx og til sommer flytter vi ind i et nyt gymnasiebyggeri med plads til ca. 1.200 elever og 130 ansatte.

Du skal være indstillet på at deltage i et tæt og motiverende samarbejde blandt fysikkolleger omkring undervisning og udvikling af faget fysik.

Samtidig er der mulighed for at tilbyde en koordinatorfunktion for de naturvidenskabelige fag.

På Rybners Gymnasium er der tradition for pædagogiske udviklingsprojekter med både andre uddannelsesinstitutioner og erhvervsvirksomheder.

Specielt fysikgruppen deltager i samarbejder med virksomheder inden for sundhed og energi samt uddannelsesinstitutioner fra grundskoler over ungdomsuddannelser til universitetsniveau.

Ansøgning

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til rektor Søren Copsø, på telefonnummer på mobil 29 44 38 33. Alle henvendelser behandles strengt fortroligt.

Skriftlig ansøgning sendes elektronisk senest den 20. november via www.rybners.dk / medarbejderplan.

Der inviteres løbende til jobsamtaler med ledelse og ansættelsesudvalg.

Aflønning og ansættelsesbetingelser forhandles individuelt efter GL overenskomst.

IBC International Business College

Underviser i engelsk

Vi søger en dygtig og engageret underviser i engelsk og eventuelt andet relevant fag til IBC Handelsgymnasiet Aabenraa

Har du lyst til at arbejde med unge mennesker og spændende kolleger i en teamorganisation, som lægger vægt på flerfagligt samarbejde, pædagogisk udvikling og at det også skal være sjovt at gå i gymnasiet! Så send os venligst en ansøgning.

Kvalifikationer

Vi forventer, du har relevant kandidatuddannelse, evt. pædagogikum.

Om stillingen

Stillingen er fuldtid.

IBC har cirka 4.600 årselever, 500 medarbejdere og en årlig omsætning på 348 millioner kroner. Mere information og kontakt info kan ses på www.ibc.dk.

IBC International Business College · Dr. Margrethes Vej 6-12
DK-6200 Aabenraa. +45 7224 1600 · www.ibc.dk

Tiltrædelse

1. februar 2013.

Vil du vide mere?

Se hele annoncen på ibc.dk. Ønsker du at høre mere om jobbet er du velkommen til at kontakte rektor Mette Andersen, man@ibc.dk.

Sådan søger du

Send os en ansøgning og CV til lkr@ibc.dk senest **22. november 2012**.

UDGIVELSE OG DEADLINE FOR DE NÆSTE NUMRE

15 *Deadline:* 2. december kl. 14.00
Udkommer 13. december

01 *Deadline:* 10. januar 2013 kl. 14.00
Udkommer 19. januar

02 *Deadline:* 31. januar 2013 kl. 14.00
Udkommer 9. februar

03 *Deadline:* 14. februar 2013 kl. 14.00
Udkommer 23. februar

04 *Deadline:* 28. februar 2013 kl. 14.00
Udkommer 8. marts

Foto: John Randeris / JydskeVestkysten

Erfaringer med Lectio skolefusion

Rektor for Rybners Gymnasium Søren Copsø fortæller om sine erfaringer med skolefusionen i Lectio.

"Alfa og omega for en vellykket skolefusion er et fælles administrativt styresystem. Det var udfordringen for Rybners Gymnasium, der er et resultat af sammenlægningen mellem Esbjerg Handelsskole og Esbjerg Statsskole, som trådte i kraft 1. januar 2011.

For vores vedkommende lå der en barriere i forhold til, at den gamle handelskole skulle indberette til Ministeriet for Børn og Uddannelse i Easy, mens det almene gymnasium brugte Lectio. Disse standarder var bestemt af MBU, og før vi kunne få en dispensation, var det ikke muligt at integrere gymnasiets to uddannelsesretninger i et fælles system.

Disse drøftelser med MBU og UNI-C tog et lille års tid. I den samme periode

havde vi skitseret, hvilken struktur Rybners koncernen havde brug for, idet vi skulle bruge et Lectio, som var skræddersyet til en uddannelsesvirksomhed på flere adresser. Primo september i år var Lectio klar med vores løsning, så vi nu er i stand til at kommunikere sammen på gymnasiets, selv om vi er på to forskellige adresser. Dvs. at vi nu kan drive et fælles gymnasium og bruge Lectio til at holde styr på de ca. 200.000 timer, vi har ansvaret for i den daglige drift".

Det nye Lectio har betydet, at alle lærere nu kan kommunikere sammen. Det har også betydet, at vi kan arrangere møder i en fælles kalender både på ledelsesplan, lærerplan og på elevside. Det giver en helt anden følelse af at være i samme hus.

Selvfølger har der været komplikationer og tilvænningsvanskeligheder. Vores dokumenter fra den ene uddannelsesretning er gledet over i den anden retnings dokumenthåndtering, fordi sammenlægningen nødvendigvis må køre videre under ét institutionsnummer. En større datamængde er en anden problematik, vores undervisere skal forholde sig til. Disse forhold må vi forholde os til på anden vis, men det ændrer ikke ved, at den fulde sammensmeltning af Rybners Gymnasium nu endelig kan gennemføres i fuld skala.

Uden Lectio's medarbejdere ville sammenlægningen ikke kunne realiseres, og vi har været meget begejstrede over deres professionalisme, initiativ og handlekraft."

Opbygningen af Lectio

Grundmodul

- Skemaer
- Timeregnskab
- Lærerløn
- Bogdepot

Elevmodul

- Fravær
- Karakterer
- Spørgeskemaer
- Konsultationer

Studiemodul

- Dokumenter
- Beskeder
- Grupper
- Studieplan

Eksamensmodul

- Indberetninger
- Planlægning
- Skemavisning
- Beviser

Time-fagmodul

- Valgfagstilmelding
- Holdpakning
- Time-fagfordeling
- Skemalægning

Se mere på: www.lectio.dk

Dansk

Nøglen til dansk!

Danskfagets metoder giver gennem eksempler på analyser og en lang række opgaver et metodisk fundament til eleven, der skal lære at analysere sprog, litteratur og medier.

Bogen indeholder blandt andet:

- Demonstration af de overordnede analysemetoder der skal bruges for at "åbne" en tekst
- Hvorfor analyse?
- Hvad er videnskab, hvilke former for videnskab findes og hvor hører dansk hjemme blandt videnskaberne?
- Præsentation af analysemetoder i teori
- Praktisk anvendelse af analysemetoderne med eksempler inden for de centrale stofområder: sprog, litteratur og medier

175 sider, kr. 187,50
af Henrik Borg Jensen
Redaktion: Jørn Jacobsen

Udkommer
15. december
2012